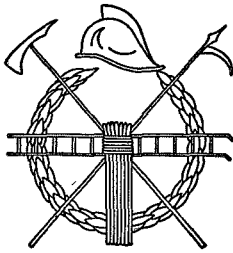

MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN, BEZITSVORMING
EN PUBLIEKRECHTELIJKE BEDRIJFSORGANISATIE

Leidraad

voor het optreden van de

Brandweer

in het kader van de

Bescherming Bevolking

(L B W R)

INHOUD

Vereiste kennis betreffende LBWR.

	Hoofdstuk I	Nrs. van de artikelen	Blz.
Algemene richtlijnen betreffende tactiek en bluswijzen . . .		1 t/m 83	11 t/m 28
A. Algemeen		1 t/m 9	11 t/m 12
Soorten van oorlogsbranden		7	12
B. Vaststellen van de plaats en de aard van de branden .		10 t/m 15	13, 14
C. Ter beschikking stellen van bwr-materieel		16 t/m 29	14 t/m 16
Aanvragen van bijstand		22	15
D. Het inzetten van ter beschikking gestelde blusmiddelen		30 t/m 43	17, 18, 19
Het inzetten bij een enkelvoudige brand		34	18
Het inzetten bij een groepsbrand		35	18
Het inzetten bij een complexbrand		36	18
Het inzetten bij een oppervlaktebrand		37	18, 19
Het inzetten indien in aanjaagverband moet worden gewerkt		42	19
E. De brandbestrijding tot de nablussing		44 t/m 58	19 t/m 23
De individuele tactiek		44	19
De zône tactiek		45, 46, 47	20
De offensieve methode		46	20
De defensieve methode		46	20
De grendel methode		46, 48	20, 21
De vertragende methode		46, 49	21
Tactiek bij groepsbranden		52	22
Tactiek bij complexbranden		53	22
Tactiek bij oppervlaktebranden		54	22
De stoplijn		55	22, 23
F. De nablussing		59 t/m 63	24
G. Samenwerking met de zelfbescherming		64 t/m 69	25
H. Samenwerking tussen de diensten in het algemeen . .		70 t/m 72	26, 27
I. Samenwerking met de politie		73 t/m 75	27
J. Samenwerking met de reddingsdienst		76 t/m 78	27, 28
K. Samenwerking met de ABC-dienst		79 t/m 81	28
L. Samenwerking met de geneeskundige dienst		82	28
M. Samenwerking met de hersteldiensten		83	28

Hoofdstuk II	Nrs. van de artikelen	Blz.
Aflossing van ingezet BWR-personeel en materieel	84 t/m 90	29, 30
Aflossen van personeel met materieel	87	29, 30
Alleen aflossen van personeel	88	30
Aflossing van personeel bij gedeelten	89	30

Hoofdstuk III

Van de periode na de rampbestrijding	91 t/m 94	31, 32
Te nemen maatregelen voordat aan rust kan worden gedacht	92	31
Te nemen maatregelen, nadat rust werd genoten	93	32

Hoofdstuk IV

Van de CBWR van een A-gemeente/kring	95 t/m 105	33 t/m 38
A. In de periode voorafgaande aan en tijdens de toestand van paraatheid.	95 t/m 97	33 t/m 34
B. Bij het signaal luchtalarm	98	35
C. In de periode van de ramp en de rampbestrijding. . .	99 t/m 102	35 t/m 38
D. In de periode na beëindiging van de rampbestrijding .	103 t/m 105	38

Hoofdstuk V

Van de VC-BWR in een A-gemeente/-kring	106 t/m 119	39 t/m 44
A. In de periode voorafgaande aan en tijdens de toestand van paraatheid.	106 t/m 111	39
B. Bij het signaal luchtalarm	112	39
C. In de periode van de ramp en de rampbestrijding. . .	113 t/m 116	40 t/m 43
D. In de periode na beëindiging van de rampbestrijding .	117 t/m 119	44

Hoofdstuk VI

Van de assistent van de VC-BWR in een A-gemeente/ -kring	120, 121	45
---	----------	----

Hoofdstuk VII

Van de COB	122 t/m 124	46
----------------------	-------------	----

Hoofdstuk VIII	Nrs. van de artikelen	Blz.
Van de pel.cdt in een A-gemeente/-kring	125 t/m 139	47 t/m 51
A. In de periode voorafgaande aan en tijdens de toestand van paraatheid.	125 t/m 127	47
B. Bij het signaal luchtalarm	128 t/m 130	47, 48
C. In de periode van de ramp en de rampbestrijding. . .	131 t/m 136	48, 49, 50
D. In de periode na beëindiging van de rampbestrijding .	137 t/m 139	50 t/m 51

Hoofdstuk IX

Van de groeps.cdt van een blusvoertuig ingedeeld in een pel. in een A-gemeente/-kring	140 t/m 149	52 t/m 54
A. In de periode voorafgaande aan en tijdens de toestand van paraatheid.	140 t/m 142	52
B. Bij het signaal luchtalarm	143	52
C. In de periode van de ramp en de rampbestrijding. . .	144 t/m 147	53, 54
D. In de periode na beëindiging van de rampbestrijding .	148, 149	54

Hoofdstuk X

Van de groeps.cdt van een vooruitgeschoven eenheid in een A-gemeente/-kring	150 t/m 163	55 t/m 57
A. In de periode voorafgaande aan en tijdens de toestand van paraatheid.	150 t/m 154	55
De taak van een vooruitgeschoven eenheid	150	55
B. Bij het signaal luchtalarm	155	55
C. In de periode van de ramp en de rampbestrijding. . .	156 t/m 161	56, 57
D. In de periode na beëindiging van de rampbestrijding .	162, 163	57

Hoofdstuk XI

Van de KCBWR	164 t/m 176	58 t/m 61
A. In de periode voorafgaande aan en tijdens de toestand van paraatheid.	164 t/m 166	58, 59
B. Bij het signaal luchtalarm of bij het ontstaan van brand in de kring	167, 168	59
C. In de periode van de ramp en de rampbestrijding. . .	169 t/m 173	60, 61
D. In de periode na beëindiging van de rampbestrijding .	174 t/m 176	61

	Hoofdstuk XII	Nrs. van de artikelen	Blz.
Van de RCBWR (SCBWR)		177 t/m 186	62 t/m 63
A. In de periode voorafgaande aan en tijdens de toestand van paraatheid.		177 t/m 179	62
B. Bij het signaal luchtalarm of bij het ontstaan van de brand in het rayon (de sector)		180	62
C. In de periode van de ramp en de rampbestrijding. . .		181 t/m 185	62, 63
D. In de periode na beëindiging van de rampbestrijding .		186	63

Hoofdstuk XIII

Van de PCBWR van een B-gemeente		187 t/m 199	64 t/m 69
A. In de periode voorafgaande aan en tijdens de toestand van paraatheid.		187 t/m 190	64, 65
B. Bij het signaal luchtalarm of bij het ontstaan van brand in de gemeente.		191, 192	65
C. In de periode van de ramp en de rampbestrijding. . .		193 t/m 196	65 t/m 68
D. In de periode na beëindiging van de rampbestrijding		197 t/m 199	68 t/m 69

Hoofdstuk XIV

Van de PCBWR van een PHBB gemeente		200, 201	70
--	--	----------	----

Hoofdstuk XV

Van de pel.cdt in een B-kring		202 t/m 213	71 t/m 72
A. In de periode voorafgaande aan en tijdens de toestand van paraatheid.		202 t/m 205	71
B. Op het bevel om het pel. te vormen		206	72
C. Na ontvangst van het bevel om bijstand te verlenen .		207 t/m 210	72
D. Na beëindiging van de bijstandverlening		211 t/m 213	72

Hoofdstuk XVI

Van de groeps.cdt in een B-kring		214 t/m 226	73 t/m 76
A. In de periode voorafgaande aan en tijdens de toestand van paraatheid.		214 t/m 216	73
B. Bij het signaal luchtalarm of bij het ontstaan van brand in de gemeente.		217	73
C. Op het bevel dat het peloton, waarbij de groep is ingedeeld, moet worden gevormd		218	74
D. In de periode van de ramp en de rampbestrijding. . .		219 t/m 224	74, 75
E. In de periode na beëindiging van de rampbestrijding .		225, 226	75, 76

	Hoofdstuk XVII	Nrs. van de artikelen	Blz.
Van de MC-BWR		227 t/m 237	77 t/m 80
Algemeen		227	77
A. Bekwaamheden van de onderscheidene functionarissen			
van een MC-BWR		228 t/m 233	77 t/m 79
Van de COLC (plv. COLC)		228	77
Van de cdt (plv.cdt) van een bluscie		229	77, 78
Van de cdt van een staf tevens verzorgingsdetachement		230	78
Van een officier motortransport		231	78
Van een cdt (plv.cdt) van een bluspeloton		232	78, 79
Van de overige functionarissen		233	79
B. Optreden van (onderdelen van) een MC-BWR na ont- vangst van een bevel om bijstand te verlenen		234 t/m 236	79
C. Beëindiging van de bijstandverlening		237	79, 80

Hoofdstuk XVIII

Berichten en bevelen		238 t/m 256	81 t/m 83
A. Berichtenformulier		238	81
B. Algemeen		239	81
C. Berichten		240 t/m 248	81, 82
Berichten aan hogere cdt n		245	81, 82
Berichten aan lagere cdt n		246	82
D. Bevelen		249 t/m 256	82, 83
Bevelen betr. verplaatsingen		252	83
Bevelen tot inzet		253	83
Bevelen betr. aflossing		254	83
Schriftelijke bevelen		255	83
Mondelinge bevelen		255	83
Gebruik van afkortingen		256	83

Hoofdstuk XIX

Van de bestrijdingsrapporten		257 t/m 270	84 t/m 86
Betreffende het opmaken en indienen		258, 259	84
Betreffende de inhoud		260 t/m 268	84 t/m 86

	Hoofdstuk XX	Nrs. van de artikelen	Blz.
Van de kaarten		271 t/m 285	87 t/m 89
A. Soorten van kaarten		271	87
B. Overzichtskaarten of plattegronden		272, 273	87
C. Werkkaarten		274 t/m 276	87, 88
D. Speciale kaarten		277, 278	88
E. Benodigde kaarten		279 t/m 282	88, 89
F. Verstrekking van de onderscheidene kaarten na in- treden van de toestand van paraatheid		283 t/m 285	89

Hoofdstuk XXI

Van de bluswatervoorziening	286 t/m 295	90, 91
Bluswatervoorziening in een A-gemeente/-kring	289	90
Bluswatervoorziening in een B-gebied	290	90
Bluskaart	291	90, 91
Transport van bluswater over grote afstand	293	91

Vereiste kennis van de LBWR

Functionaris	Gedeelten waarvan kennis vereist
Provinciaal (gewestelijk commando)	
PC (GC)	Hoofdstn I t/m III, XVII t/m XXI
Provinciaal (gewestelijke) adviseur voor bwr-aangelegenheden .	Het gehele voorschrift
Provinciale (gewestelijke) adviseurs voor andere diensten .	Hoofdst. I
A-gemeente/-kring	
HBB	Hoofdstn I t/m IV, XVII t/m XXI
CBWR	Hoofdstn I t/m X, XVII t/m XXI
Cdtn en hfdn van andere diensten	Hoofdst. I
VC-BWR	Hoofdstn I t/m X, XVII t/m XXI
VCn van andere diensten	Hoofdst. I
Assistent van een VC-BWR . . .	Hoofdstn I t/m III, VI, XVIII en van XIX en XXI voor zover nodig voor het uitoefenen van zijn functie
Pel.cdt	Hoofdstn I t/m III, VIII t/m X, XVIII, XIX, XX voor zover nodig voor zijn werk
Groepsdct (in pel.verband). . . .	Hoofdstn I en IX
Groepsdct (vooruitgeschoven eenheid).	Hoofdstn I, IX, X
B-kring	
KHBB	Hoofdstn I t/m III, XI, XVII t/m XXI
PHBB	Hoofdstn I t/m III, XIV, XVII t/m XXI
KCBWR	Hoofdstn I t/m III, XI t/m XVI, XVII t/m XXI
RCBWR (SCBWR)	Hoofdstn I, XII t/m XVI, XVIII en XX
PCBWR (van B-gemeente)	Hoofdstn I t/m III, XII, XVI, XVII t/m XXI
PCBWR (van PHBB-gemeente). . .	Hoofdstn I t/m III, XIII, XIV, XVI, XVII t/m XXI
Pel.cdt	Hoofdstn I t/m III
Groepsdct	Hoofdstn I en XVI
MC	
COLC	} Het gehele voorschrift
plv. COLC	
Cies cdt	
plv. Cies cdt	} Het gehele voorschrift
Pel.cdt	
Groepsdct	Hoofdstn I t/m III, XVII, XVIII, van XIX voor zover nodig voor de uitoefening van zijn functie
Groepsdct	Hoofdst. I

HOOFDSTUK I

ALGEMENE RICHTLIJNEN BETREFFENDE

TACTIEK EN BLUSWIJZEN

A. ALGEMEEN

1. Door oorlogshandelingen kunnen – afhankelijk van de aanvalsmiddelen en van de omstandigheden – direct of indirect een of meer branden (zogenaamde oorlogsbranden) ontstaan.

2. De personen, die zich op het moment van uitbreken van de brand(en) in de naaste omgeving bevinden, zijn de aangewezen eerste bestrijders.

Gelet op de organisatie B.B. hier te lande moet de bestrijding van de gevolgen van een ramp worden aangevangen door de leden van de bevolking, die daarbij direct worden gesteund door georganiseerde groepen te weten de blok- en de wijkploegen, alsmede daartoe gevormde organen van bedrijven. Al deze personen, ploegen en organen worden samengevat in het woord **zelfbescherming**. Tot de zelfbescherming wordt dus mede gerekend de bedrijfszelfbescherming en de bedrijfsbescherming.

3. Slechts wanneer de zelfbescherming goed functioneert is het mogelijk:

- dat beginbranden snel worden ontdekt,
- dat deze snel worden gemeld en snel de geëigende maatregelen kunnen worden genomen,
- dat branden in een beginstadium worden aangegepen en geblust,
- dat (in een later stadium) branden, die een gevolg zijn van vliegvuur in de kiem worden gesmoord.

Een goed functionerende **zelfbescherming** is van grote waarde. Zij is **onmisbaar** en moet worden beschouwd als een van de pijlers waarop de organisatie B.B. rust.

4. Van een goed functionerende **zelfbescherming** kan worden verwacht, dat zij plm. **40 %** van de beginbranden met goed gevolg weet te bestrijden.

5. (Begin)Branden, die de **zelfbescherming** om enigerlei reden niet kan bestrijden of die – niettegenstaande de bestrijding – uit de hand lopen, moeten worden bestreden door de overheidsorganisatie.

In de eerste plaats wordt voor deze bestrijding het gemeentelijk (of plaatselijk) aanwezig overheidspotentieel aangewend.

6. Als algemene richtlijn voor ingezet overheidspotentieel geldt, dat aankomend in of bij een rampgebied contact wordt opgenomen met de organen van de zelfbescherming (blok- en wijkploegen) en met reeds aanwezig overheidspotentieel.

Zie hiervoor verder onder artikelen 64 tot en met 69 van dit hoofdstuk.

7. De **oorlogsbranden**, waartegen het overheidspotentieel wordt gebruikt, kunnen worden onderscheiden in:

a. enkelvoudige branden

Dit zijn branden, die woeden in **één perceel**, of in twee naast elkander gelegen percelen. Dit kunnen dus zijn binnenbranden of uitslaande branden, waarvan de hevigheid onder meer afhankelijk is van het gebouw en van zijn inhoud.

Bij de blussing zijn, om de gedachten te bepalen, één tot vier blusvoertuigen nodig. Tegen branden van deze aard moet worden gehandeld als ten aanzien van branden in vreedestijd gebruikelijk is.

b. Groepsbranden

Deze omvatten enige (drie tot tien) aan elkaar grenzende panden (fabrieken van enige omvang vallen hier ook onder). Waar hierbij verscheidene percelen **gelijktijdig branden heeft men te doen met een omvangrijke brand**.

Om de gedachten te bepalen zullen hiervoor meer dan 4 blusvoertuigen nodig zijn. Bij de bestrijding van dit soort branden geldt dat primair uitbreiding moet worden belet, weshalve de brand moet worden omsingeld.

c. Complexbranden

Dit zijn branden, die groter zijn dan groepsbranden, doch nog niet de omvang hebben van de hierna te noemen oppervlaktebranden. Bij een complexbrand kan het voorkomen, dat een groot aantal (meer dan 10) aaneengesloten percelen brandt, dan wel dat deze is samengesteld uit enige groepsbranden, of een groot aantal enkelvoudige branden, die echter zodanig ten opzichte van elkander zijn gelegen, dat bij de bestrijding de gezamenlijke branden als **één geheel** moeten worden beschouwd.

Afhankelijk van de grootte van de complexbrand zal de bestrijdingswijze het karakter dragen van die van een groepsbrand of die van een oppervlaktebrand.

d. Oppervlaktebranden

Men spreekt van oppervlaktebranden, indien een flinke oppervlakte, bestaande uit verscheidene blokken of een of meer wijken, door brand is aangetast, dan wel in een korte spanne tijds kan worden aangetast. Men kan oppervlaktebranden aantreffen waarbij practisch alle percelen branden. Het kan ook voorkomen, dat in het bedreigde areaal verscheidene complexbranden, groepsbranden en (vele) enkelvoudige branden woeden, die zodanig ten opzichte van elkaar zijn gelegen, dat te verwachten is, dat zij tot een geheel zullen samengroeien, voordat afdoende maatregelen ter bestrijding kunnen worden genomen.

De beginselen bij de bestrijding van oppervlaktebranden zijn:

- uitbreiding voorkomen, en
- de branden van elkander gescheiden houden of van elkander scheiden.

8. Afhankelijk van de wijze, waarop het bombardement wordt uitgevoerd, kan het resultaat zijn:

- dat een groot aantal **verspreide enkelvoudige branden** ontstaat, dan wel

- dat de veroorzaakte branden zo dicht bij elkaar zijn gelegen, dat gesproken kan worden van een **aaneengesloten brand**. Groepsbranden, complexbranden en oppervlaktebranden worden gerekend tot de aaneengesloten branden.
- dat tegelijkertijd verspreide enkelvoudige branden en een of meer aaneengesloten branden ontstaan.

9. Om tot bestrijding van oorlogsbranden te geraken moeten achtereenvolgens de volgende handelingen plaats vinden:

- a. het vaststellen van de plaatsen, waar deze branden zijn ontstaan, en aard en omvang van deze branden;
- b. het ter beschikking stellen van brandweermaterieel ter bestrijding van de branden;
- c. het inzetten van het ter beschikking gestelde brandweermaterieel;
- d. het bestrijden van de branden, totdat het stadium van de nablissing is bereikt;
- e. het nablussen.

B. VASTSTELLEN VAN DE PLAATS EN DE AARD VAN DE BRANDEN

10. De plaatsen, waar branden zijn, en de omvang daarvan worden in den regel het eerst geconstateerd door de verkenningorganen, door de blok- en wijkploegen, door personen behorende tot de zelfbescherming (zie artikel 2, laatste alinea), alsmede door het brandweerpersoneel, ingedeeld bij de vooruitgeschoven eenheden.

Het waargenomene wordt, overeenkomstig terzake gegeven bevelen aan de onderscheidene chefs gerapporteerd.

11. De commandant-brandweer (CBWR) van een **A-gemeente/-kring** moet zich, evenals het HBB en de andere commandanten en hoofden van dienst, die zich in de commandopost (cop) van het HBB bevinden, uit de binnengekomen berichten een beeld vormen omtrent de toestand.

Teneinde dit te vergemakkelijken worden de gegevens van de berichten in de cop-HBB op een **plot** met bepaalde symbolen aangegeven.

In de regel doet de CBWR de op het plot verwerkte inlichtingen overnemen op een brandweer-kaart, waarop zijn aangegeven de voor de brandweer van belang zijnde gegevens (waterwinplaatsen, eventueel gegevens over het waterleidingnet, belangrijke gebouwen, brandgevaarlijke stadsdelen en objecten enz. enz.).

12. De VC-BWR van een **A-gemeente/-kring** verkrijgt zijn inlichtingen in de regel uit berichten van vooruitgeschoven eenheden, die in zijn vak zijn opgesteld, en uit berichten c.q. bevelen die uitgaan van de cop HBB c.q. CBWR. Bovendien moet de VC door gebruikmaking van eigen krachten trachten het beeld, dat uit de berichten kan worden verkregen, zoveel mogelijk te vervolledigen.

De VC-BWR zal de gegevens, die uit de onderscheidene bronnen zijn verkregen, op een brandweer-kaart van zijn vak verwerken. In een A-gemeente, die niet in vakken is verdeeld, verricht de zogenaamde Potentieel-commandant de werkzaamheden van de VC. Ter vergemakkelijking van de berichtgeving en de bevelsuitgifte zal de Potentieel-commandant zich in deze periode in de regel in of nabij de cop-HBB bevinden.

13. De PCBWR van een **B-gemeente** moet steeds trachten door het vragen van nadere inlichtingen de aan berichten ontleende gegevens (onder andere nader bericht!) zoveel mogelijk te vervolledigen. Hoewel de noodzaak in een B-gemeente minder spreekt dan in een A-gemeente, is het ook gewenst, dat een PCBWR de inhoud van de berichten op een kaart verwerkt.

Het KHBB van een **B-kring** kan in de tijd, welke onmiddellijk volgt op het ontstaan van de brand, alleen uit berichten zijn gevolgtrekkingen maken. Ook in de cop-KHBB worden de gegevens van de berichten op een kaart verwerkt.

14. Aangezien vele branden in eerste aanleg niet worden ontdekt, en bovendien zelfs de beste berichtgeving tijd zal vergen, dient men er op te rekenen, dat na een bombardement aanvankelijk op **globale** gegevens moet worden gewerkt.

15. Het vaststellen van de plaats en de aard van de brand is voor de onderscheidene brandweer-ondercommandanten van het grootste belang. Daarom moeten zij, waar mogelijk, medewerking verlenen om de berichtgeving zoveel mogelijk te bevorderen. Bovendien dienen zij hun commandanten geregeld en zo volledig mogelijk op de hoogte te houden van hetgeen omtrent branden wordt waargenomen c.q. te hunner kennis wordt gebracht.

C. TER BESCHIKKING STELLEN VAN BRANDWEER-MATERIEEL

16. Dit vraagstuk is te splitsen in:

- a. het ter beschikking stellen van delen van het **reeds aanwezig** potentieel van de ondercommandanten ter bestrijding van de branden in hun ressort,
- b. het aanvragen van bijstand, ter aanvulling van het eigen brandweer-potentieel,
- c. het ter beschikking stellen van delen van het **aangevraagde bijstand** potentieel van de onderscheidene ondercommandanten.

17. Het verdelen van het reeds aanwezig potentieel over de verschillende ondercommandanten (geval *a* hiervoor) geschiedt aan de hand van de beschikbare gegevens en berichten. In de regel heeft men, wanneer in deze beslissingen moeten worden genomen, slechts een globaal overzicht omtrent de toestand (zie punt 14).

18. Iedere CBWR, die bluseenheden ter beschikking van zijn ondercommandanten moet stellen, moet overwegen, of

- a. dit ogenblikkelijk dient te geschieden, dan wel of
- b. eerst een overzicht omtrent de toestand moet zijn verkregen.

Voor *a* spreekt het feit, dat een brand een dynamisch karakter draagt, en een kleine brand, die niet wordt bestreden, kan uitgroeien tot een grote brand.

Het gestelde onder *b* verdient overweging, omdat in oorlogstijd vaak op meer dan één plaats gelijktijdig branden uitbreken, en het enige tijd duurt, voordat bekend is waar deze branden zijn. Daar de CBWR vaak, in vergelijking met de branden een te gering aantal bluseenheden heeft (zie punt 17 hiervoor en punt 19 hierna) moet hij, hetgeen beschikbaar is, in de eerste plaats gebruiken tot behoud van de meest essentiële stadsdelen.

De CBWR wordt telkenmale voor de moeilijke opgave gesteld om een compromis te vinden tussen de regels:

„De eerste klap is een daalder waard” en „Wat het zwaarst is, moet het zwaarst wegen”.

19. Bij het in beschouwing nemen van de beschikbare gegevens en de inhoud der berichten trekt CBWR de conclusie, dat in verhouding tot de te bestrijden brand of

a. een voldoende aantal
dan wel

b. een te gering aantal bluseenheden direct ter beschikking staan.

In het geval van oorlogscalamiteiten doet het laatste zich zeer vaak voor.

20. Meent de CBWR een **voldoend aantal** bluseenheden beschikbaar te hebben, dan kan hij aan elk van zijn ondercommandanten een, naar zijn mening, voldoende aantal eenheden geven.

21. Meent de CBWR een **te gering aantal** bluseenheden beschikbaar te hebben, dan moet hij uitmaken hoe dit beperkte aantal onder de ondercommandanten dient te worden verdeeld, daarbij rekening houdend met de belangrijkheid en de aard der objecten.

22. Zo spoedig mogelijk nadat CBWR tot de gevolgtrekking is gekomen, dat er een te gering aantal bluseenheden aanwezig is, moet hij maatregelen tot het verkrijgen van **bijstand** nemen.

Aangezien men op dat ogenblik slechts een globaal overzicht heeft (zie punten 14 en 17), kan zo'n eerste aanvraag slechts een **voorlopig** karakter dragen. In een later stadium van de rampbestrijding, wanneer over volledige inlichtingen wordt beschikt, moet de voorlopige aanvraag nogmaals in beschouwing worden genomen en voor zover nodig worden **gecorrigeerd**.

23. Bij aankomst van het bijstandspotentieel moeten de eenheden ter beschikking worden gesteld van de ondercommandanten.

Dit dient te geschieden aan de hand van de beschikbare berichten en gegevens. Teneinde een vlotte inzet te bewerkstelligen moet er naar worden gestreefd, dat de eenheden van het bijstandspotentieel bij aankomst de vereiste bevelen ontvangen.

24. Bij de bijstandverlening door brandweer-eenheden geldt, in verband met het dynamisch karakter van een brand, als eerste eis dat de bijstand zo snel mogelijk moet worden verleend. Uit dien hoofde moeten zo mogelijk voor bijstand worden aangewezen die eenheden, die het snelst ter plaatse van de ramp kunnen zijn.

25. Degene, die aan een gebied brandweer-potentieel onttrekt, teneinde elders bijstand te verlenen, behoort te overwegen of ten gevolge daarvan wijziging in de dislocatie van het overblijvend potentieel nodig is.

26. De in voorgaande punten vermelde handelingen geschieden in een A-gemeente en in een B-gemeente op verschillende wijzen.

27. A-gemeente/-kring

Wanneer in een A-gemeente/-kring het aanwezig potentieel ter beschikking van de ondercommandanten moet worden gesteld, wordt de toewijzing in eerste instantie bepaald door het besluit van het HBB, in welk besluit het zwaartepunt en de neven-zwaartepunten worden vastgelegd.

Het is noodzakelijk, dat bij het nemen van het besluit rekening wordt gehouden met de mogelijkheden van de brandweer. Het is de taak van de CBWR er voor te zorgen, dat het HBB terzake voldoende is ingelicht.

Rekening houdend met het gestelde in het besluit en de beschikbare gegevens en berichten, stelt de CBWR materieel ter beschikking van de VCn.

Indien een onvoldoend duidelijk beeld omtrent de ramp en de gevolgen aanwezig is, kan het – teneinde aan onvoorziene omstandigheden het hoofd te kunnen bieden – aanbeveling verdienen enige bluseenheden in reserve te houden, totdat voldoende inzicht omtrent de toestand is verkregen. Zo'n reserve bestaat dan uit tenminste 2 (twee) spuiten. CBWR mag niet schromen het in reserve zijnd potentieel ter beschikking te stellen, indien dit nodig blijkt.

Is de aanwijzing van een reserve geschied op bevel van het HBB dan mag de ter beschikkingstelling van eenheden daarvan alleen met diens toestemming plaats vinden.

Is het afzonderen van een reserve geschied op last van de CBWR, dan heeft deze ook de bevoegdheid zelfstandig tot ter beschikkingstelling over te gaan, tenzij het HBB anders heeft bepaald.

Aangetekend zij, dat de vooruitgeschoven eenheden niet bij de ter beschikkingstelling in beschouwing worden genomen. Deze eenheden worden ingezet door de betrokken groepscommandanten (zie artikel 156 hierna).

De aanvraag om bijstand geschiedt door het HBB na – c.q. op – advies van CBWR. Correcties op deze aanvraag worden aangebracht mede door het HBB, na c.q. op advies van CBWR.

De verdeling van het aangekomen bijstandspotentieel geschiedt door CBWR, voor zover nodig na overleg met het HBB.

Tenzij door CBWR anders wordt bepaald, komt het bijstand verlenend potentieel onder bevel van de betrokken VC.

28. B-kring

Indien in een B-gemeente brand (door oorlogshandelingen) uitbreekt, is de Plaatselijk Commandant Brandweer (PCBWR) gerechtigd het in de gemeente aanwezig potentieel te gebruiken.

Indien het ter beschikking zijnd materieel onvoldoende is, vraagt PCBWR bijstand aan bij de Sector Commandant Brandweer (SCBWR) of Rayon Commandant Brandweer (RCBWR). Deze heeft voor bijstandverlening de bluseenheden in zijn sector of rayon te zijner beschikking, tenzij door het KHBB is bepaald, dat hij zonder zijn toestemming niet meer dan 50 % van het sector- of rayon-potentieel mag inzetten. Indien in (de sector) het rayon meer bluseenheden moeten worden ingezet dan te zijner beschikking zijn, is de (SCBWR) RCBWR verplicht voor inzet van meer potentieel toestemming te vragen aan het KHBB.

Indien met de in het rayon beschikbare bluseenheden de ramp niet afdoende kan worden bestreden, moet de RCBWR bijstand vragen aan de KCBWR.

Indien het ook niet mogelijk is om met het beschikbare kringpotentieel de brand afdoende te bestrijden, dient het KHBB, voor zover nodig en mogelijk na advies van KCBWR, bijstand te vragen aan de Provinciaal Commandant (PC) (Gewestelijk Commandant (GC)).

Het van buiten de kring afkomstige bijstandspotentieel wordt door de KCBWR (of bij diens ontstentenis door het KHBB) ter beschikking gesteld van de PCBWR.

Het hangt van de oppervlakte en de structuur alsmede van de organisatie B.B. in een PHBB-gemeente af, of in geval van een ramp de gang van zaken gelijk op die hiervoren aangegeven voor een B-gemeente dan wel op die vermeld voor een A-gemeente/-kring.

29. De PCBWR voert het commando over de brandweer-eenheden, die in zijn gemeente de brand(en) bestrijden, tenzij de Burgemeester van de getroffen gemeente anders bepaalt.

D. HET INZETTEN VAN DE TER BESCHIKKING GESTELDE BLUSMIDDELEN

30. In een A-gemeente/-kring zetten de VCn-brandweer (Potentieel commandant-BWR), in een B-gemeente de POnDerCBWR de bluseenheden in.

31. Op grond van de beschikbare gegevens en berichten stelt de VC-BWR (Potentieel commandant-BWR, POnDerCBWR) vast, of hij – in verband met de aantallen en de aard van de, in zijn ressort gelegen, te bestrijden objecten –

a. een voldoende aantal
dan wel

b. een te gering aantal bluseenheden ter beschikking heeft.

In de aanvang van een rampbestrijding, dus bij de inzet van het eerste ter beschikking gestelde potentieel, dient **onder voldoende te worden verstaan**, indien per object zoveel materieel kan worden bestemd, dat uitbreiding kan worden voorkomen. Over het algemeen kan worden gezegd, dat eerst wanneer dit stadium is bereikt gedacht kan worden aan volgende fasen bij de brandbestrijding.

32. Komt de VC-BWR (Potentieel commandant-BWR, POnDerCBWR) tot de conclusie, dat hij voldoende materieel heeft, dan zendt hij naar elk object bluseenheden.

33. Is hij van mening, dat hij een **te gering** aantal bluseenheden ter beschikking heeft, dan moet de commandant

a. vaststellen de volgorde, waarin de onderscheidene branden bestrijding behoeven;

b. met inachtneming van deze volgorde voor elke brand **voldoende** bluseenheden inzetten, om uitbreiding te voorkomen; de oorlogservaring in de afgelopen oorlog heeft geleerd, dat het weinig nut heeft om enkelvoudige branden te bestrijden met onvoldoende materieel en personeel. Nadat is bepaald tegen welke objecten bluseenheden worden aangewend, moet de inzet bij die objecten worden geregeld;

c. eerst, wanneer bij alle branden uitbreiding kan worden voorkomen, overgaan tot versterking van het ingezet potentieel.

34. Bij een **enkelvoudige** brand vindt inzet plaats als bij een vredesbrand (zie punt 7, ad a).

35. Bij een **groepsbrand** moet de eerste inzet de uitvoering van de regel „overslag voorkomen” begunstigen.

Volgende inzetten moeten gericht zijn op eventueel verdere omsingeling (zie punt 7 ad b).

36. Bij een **complexbrand** gelijkt de inzet van de blusmiddelen, afhankelijk van de grootte van het complex, op die bij een groepsbrand, of bij een oppervlaktebrand (zie punt 7 ad c).

37. Daar zich bij oppervlakte-branden (zie punt 7, ad d), in nog meerdere mate dan bij andere branden, de complicatie kan voordoen, dat de wind de gevolgen van een bombardement met brandstichtende middelen tot buiten het doelgebied brengt, moet de inzet van het materieel met bijzondere zorg geschieden (zie bijlage A).

Een verkeerde inzet zou groot gevaar kunnen opleveren voor het brandweer-personeel en het moeilijk vervangbare brandweer-materieel.

Om de risico's zoveel mogelijk te beperken, kan bij de bepaling van de plaats van de inzet de volgende gedragslijn wordt gevolgd:

a. Op de kaart waarop de brand(en) is (zijn) aangetekend (zie punten 11, 12 en 13) het rampgebied insluiten tussen twee aan de windrichting evenwijdige lijnen (zie bijlage B).

b. Uitgaande van de raakpunten van deze lijnen en het rampgebied, nagaan waar kans op uitbreiding van de brand bestaat. Nadat ten aanzien van de omgeving van de raakpunten conclusies zijn getrokken, wordt **de lijkzijde** in beschouwing genomen.

c. Aan de hand van de op grond van b getrokken conclusies, wederom uitgaande van de evenvermelde raakpunten, het brandweer-materieel inzetten met het doel uitbreiding te voorkomen.

d. Eerst wanneer in de omgeving van de raakpunten en aan de lijkzijde fronten zijn opgebouwd, overgaan tot inzet op andere fronten met het doel stukken van het rampgebied af te snijden en aan te vallen (zie punt 7, ad d).

Bij een wijze van inzet als zo juist beschreven, krijgt het rampgebied uiteindelijk een vorm als in bijlage C aangegeven.

Er kunnen redenen zijn om van deze gedragslijn af te wijken, zoals noodzaak om bluseenheden in te zetten ter ondersteuning van redding van mens en dier, tot behoud van vitale gebouwen en monumenten, ter verzekering van het gebruik van water-winplaatsen, radiatieverschijnselen, aanwezigheid van oorlogsgassen, bepaalde vorm van de getroffen oppervlakte, gunstige mogelijkheden om de brand te stuiten, en dergelijke. Men bedenke echter, dat een brand, en zeker een oppervlaktebrand, een dynamisch karakter heeft, zich versneld uitbreidt en een en ander zich het krachtigst doet gevoelen aan de lijkzijde van het rampgebied.

38. Indien in zijn ressort slechts op één plaats een brand woedt, regelt de VCBWR (Potentieel commandant-BWR, PonderCBWR) zelf de inzet bij de brand.

39. Indien in zijn ressort op meer dan één plaats branden woeden, regelt de VC (Potentieel commandant-BWR, PonderCBWR) zelf de inzet bij de voornaamste brand, terwijl hij die bij de andere branden moet overlaten aan pel.- of gr.cdt.n.

Totdat CBWR hem van de verantwoordelijkheid ontheft, blijft de VC (Potentieel commandant-BWR, PonderCBWR) echter belast met toezicht op en verantwoordelijk voor de in zijn ressort optredende eenheden.

40. Indien degene, die bij de brand de inzet moet regelen, onvoldoende inzicht heeft in de toestand – hetgeen regel zal zijn – moet hij zijn kennis door een verkenning aanvullen.

Zo'n verkenning mag echter niet lang duren, daar anders de inzet wordt vertraagd, hetgeen zoveel mogelijk moet worden voorkomen. Daarom is het vaak nodig om de verkenning in de periode, die voorafgaat aan de eerste inzet, te beperken. Bestudering van de kaart, waarop de branden zijn aangegeven (zie punten 10, 11 en 12) geeft vaak aanwijzingen, waar een onmiddellijke, aanvullende, verkenning nodig is, en waar deze tot een later tijdstip kan worden uitgesteld.

41. Bij de inzet dient men zo mogelijk de eenheid van het kleinste tactische verband, het peloton, te bewaren. In de praktijk kan het echter voorkomen, dat vermenging van verbanden plaats vindt.

42. Indien in aanjaagverband moet worden gewerkt, verdient een inzet in de diepte, dus haler + (aanjager(s)) + blusser behorende tot eenzelfde tactische eenheid, aanbeveling (aflissing, inrukken; zie bijlage D).

43. Voorts dient in het oog te worden gehouden, dat werken in open aanjaagverband – over het algemeen gemakkelijker is,
– minder kans geeft op storingen
dan watertransport in gesloten aanjaagverband.

E. DE BRANDBESTRIJDING TOT DE NABLUSSING

De individuele tactiek

44. De bestrijdingswijze bij enkelvoudige branden (zie punt 7a) wijkt in wezen niet af van die in vreedstijd.

Deze is:

- a. beperken van de brand tot de plaats waar hij woedt;
- b. indien dit niet mogelijk is, beperken tot de ruimte of kamer waarin hij woedt;
- c. indien ook dit niet mogelijk is, beperken tot de verdieping, waarin de brand woedt;
- d. blijkt dit onmogelijk, dan beperken tot het gebouw, dat in brand staat;

e. vindt overslag naar belendingen plaats dan zal de brand omsingeld moeten worden om verdere uitbreiding te voorkomen en de uitbreiding van het vuur tot een zo klein mogelijk oppervlak te beperken.

Bij deze bestrijdingswijze, die men de **individuele tactiek** zou kunnen noemen, moet zo enigszins mogelijk de **binnenaanval** worden uitgevoerd.

De zône-tactiek

45. Bij de bestrijding van groepsbranden, complexbranden en oppervlaktebranden dient men de getroffen zône als één geheel te beschouwen. Vandaar dat men de bestrijdingswijzen tegen evenvermelde branden vaak samenvat in het begrip „**Zône-tactiek**”.

46. Een brandweer-onderdeel, dat de zône-tactiek toepast, kan

- de brand rechtstreeks aanvallen, met het oogmerk deze onder de knie te krijgen (**offensieve methode**) dan wel
- zich er toe bepalen uitbreiding van de brand zoveel mogelijk te voorkomen (**defensieve methode**).

Bij toepassing van de defensieve methode kan men weder op twee manieren optreden, namelijk:

- door het vuur in een bepaalde lijn tegen te houden, of af te **grendelen (grendel-methode)**,
- door de intensiviteit van het vuur te verminderen en de uitbreiding van de brand te vertragen (**vertragende methode**).

47. De offensieve methode

Bij deze methode moet men – zoals reeds in 46 werd opgemerkt – de brand rechtstreeks aanvallen, met het doel hem onder de knie te krijgen. De straalpijpvoerders moeten het vuur dus zo dicht naderen, dat blussing kan plaats vinden.

48. De grendel-methode

De naam geeft aan wat men bij toepassing van deze methode wenst te bereiken.

In de eerste plaats moet men vaststellen **waar** men de brand **wenst** tegen te houden.

Deze lijn van afgrendelen kan worden gekozen:

- in de onmiddellijke nabijheid van de grens van de getroffen zône,
- op enige afstand van die grens; alsdan geeft men willens en wetens nog niet door brand aangetaste huizen prijs. Er moeten derhalve **gegronde redenen** zijn om de lijn **niet** bij de brand te kiezen.

De stralen worden in de nabijheid van de lijn van afgrendelen ingezet, teneinde de ter weerszijden daarvan gelegen gebouwenblokken nat te maken en nat te houden. De huizenblokken, gelegen aan de van de brand afgekeerde zijde worden nat gemaakt (gehouden) om overslag te voorkomen, de aan de andere zijde gelegene om de ontwikkeling van de brand af te remmen en de intensiviteit te verminderen. De gebouwen moeten van boven naar beneden en van binnen en van buiten worden nat gemaakt. Waar nodig en mogelijk moeten de straalpijpvoerders de percelen binnengaan.

Wil deze tactiek slagen en men niet gedwongen worden om de lijn van afgrendelen prijs te geven, dan dient men het front zo sterk te maken, dat men ook stand kan

blijven houden, wanneer de brand de lijn van afgrendelen heeft bereikt. Er moet voldoende water gegeven worden om overslag te voorkomen. Wordt de lijn van afgrendelen doorbroken dan wel om andere redenen onhoudbaar, dan moet men noodgedwongen overgaan tot de vertragende methode, totdat in een nieuwe lijn opnieuw kan worden afgrendeld.

49. De vertragende methode

Bij deze methode wordt **niet** bij voorbaat vastgesteld waar men de brand wenst tegen te houden. De straalpijpvoerders wordt opgedragen zó dicht naar de brand op te rukken, als de hittestraling a.a. toestaat en om de gebouwen waarlangs uitbreiding van het vuur kan plaats vinden van boven naar beneden en van binnen en van buiten nat te maken. Waar zulks nodig en met het oog op de veiligheid van het personeel mogelijk is, zullen de straalpijpvoerders de percelen binnengaan. Is dit binnendringen niet mogelijk dan moet met gebonden stralen, met gebruikmaking van de wind dus niet tegen de wind in, van vóór- en achterzijde in de huizen worden gespoten (zie bijlage E).

Door als bovenvermeld op te treden wordt bereikt, dat het vuur een nat gemaakte zône moet binnendringen, waardoor de brandontwikkeling en de intensiteit van de brand worden verminderd. Dit verminderen kan nog worden begunstigd door, waar mogelijk, de dakbedekking te onderbreken (zie bijlage F).

Rekening houdend met de ontwikkeling van de brand moeten de straalpijpvoerders, in den regel met de wind mee, worden verplaatst. Tijdens de verplaatsing zullen de straalpijpvoerders het water-geven moeten onderbreken, met alle nadelen daaraan verbonden.

Men kan het werk van de straalpijpvoerders zo regelen, dat deze zich om-en-om verplaatsen, zodat het water-geven niet geheel wordt onderbroken (zie bijlage G).

In de regel kan men slechts op deze wijze handelen, indien enige bluseenheden beschikbaar zijn.

Het proces van verplaatsen van straalpijpvoerders en vertragen van de branduitbreiding gaat door tot tenslotte een toestand wordt bereikt, waarbij de straalpijpvoerders stand kunnen houden. De vertragende methode gaat dan over in de grendelmethode en deze uiteindelijk in de offensieve (zie bijlage H).

Aangetekend zij, dat het herhaaldelijk beklimmen van trappen zeer vermoeiend is en de straalpijpvoerders kan uitputten. Daarom ware steeds te overwegen, of de voordelen tegen de nadelen opwegen. Indien de voordelen groter zijn dan de nadelen, mag niet worden nagelaten deze inspanning van de straalpijpvoerders te eisen.

50. Zoals reeds uit het voorgaande blijkt, kan het voorkomen, dat de ene methode in de andere overgaat. Het kan ook gebeuren, dat in elkaars nabijheid optredende onderdelen tijdelijk verschillende methoden toepassen. Om onder dergelijke omstandigheden niet voor verrassingen te worden geplaatst, is het alsdan meer dan ooit geboden, dat de onderdelen intensief samenwerken en elkander voortdurend en volledig op de hoogte houden van de stand van zaken.

51. Gaat men na welke methoden bij de zône tactiek in de onderscheidene gevallen zullen worden toegepast dan lijkt het volgende waarschijnlijk.

52. Groepsbranden

Bij deze branden bestaat bij de bestrijding de eerste fase uit omsingelen van het object en tegenhouden van het vuur.

De tweede fase is de blussing.

Derhalve kan worden verwacht, dat

- gedurende de eerste fase de grendel-, en
- gedurende de tweede fase de offensieve methode wordt toegepast.

Hoe lang de eerste fase duurt en wanneer deze in de volgende overgaat, is in zijn algemeenheid niet vast te stellen. Een en ander hangt af van de verhouding tussen beschikbare en benodigde blusmiddelen, aard van het object, enz.

53. Complexbranden

Zoals reeds opgemerkt in punt 7 ad *c* is de bestrijdingswijze afhankelijk van de mate waarop complexbranden gelijken op groepsbranden of oppervlaktebranden.

54. Oppervlaktebranden

Bij de bestrijding van deze branden moet men onderscheid maken tussen

- de eerste fase: uitbreiding langs de buitenomtrek van de oppervlaktebrand voorkomen,
- de tweede fase: de branden van elkander gescheiden houden, of de branden van elkaar scheiden (zie bijlage J),
- de derde fase: de blussing

Gedurende de eerste fase past men, afhankelijk van de omstandigheden, de grendel- of vertragende methode toe.

Indien het er in de tweede fase om gaat om de branden van elkander gescheiden te houden, moet men in de regel de grendel-methode toepassen.

Indien men de branden van elkander wil scheiden kan dit alleen geschieden door het vuur terug te dringen, dus door de brand direct aan te vallen. In zo'n geval moet men volgens de offensieve methode optreden.

In de derde fase vindt de offensieve methode toepassing.

Evenmin als bij groepsbranden, zijn bij oppervlaktebranden de fasen scherp van elkander te onderscheiden. De ene fase, en ook de ene methode, gaat vaak ongemerkt in de andere over.

55. Stoplijn

De mogelijkheid bestaat, dat een oppervlaktebrand belangrijke of zeer brandgevaarlijke stadsdelen dan wel vitale bedrijven bedreigt. Indien aantasting van deze stadsdelen en bedrijven en inrichtingen er toe zou kunnen leiden, dat de ramp uitzonderlijke grote afmetingen zou kunnen verkrijgen, dan wel dat daardoor onherstelbare en voor het land noodlottige schade zou worden aangericht, moeten meer dan ooit afdoende maatregelen worden genomen om te voorkomen, dat de brand overslaat naar evenvermelde gebieden c.q. gebouwen. Als voorbeelden van zulke stadsdelen en inrichtingen zouden kunnen worden genoemd de zeer brandgevaarlijke oude stadskernen, vitale bedrijven en telefooncentrales, die onmisbaar zijn voor de telefoonverbindingen.

Het aantasten door brand kan alleen worden voorkomen door het voortschrijden van de brand tijdig te stoppen. Wat onder **tijdig** moet worden verstaan hangt af van de omstandigheden (zoals bebouwing, weersomstandigheden, felheid van de brand, enz.). Aangezien moet worden aangenomen, dat de CBWR, uit de aard van zijn werkkring in vredes- en oorlogstijd, het beste op de hoogte is van de situatie en deze ook het beste kan beoordelen, moet deze functionaris bepalen tot waar de brand zich kan uitbreiden zonder dat zulks catastrofale gevolgen heeft. Dit doet hij door een lijn vast te stellen, die **in geen geval** door het vuur mag worden overschreden. Zo'n lijn noemt men een **stoplijn**. Wordt een stoplijn vastgesteld dan geeft CBWR hiervan kennis aan het HBB (PHBB). Het is in de regel mogelijk om reeds in vredestijd vast te stellen welke lijnen zich lenen voor stoplijnen. Aangetekend zij, dat een en ander niet mag worden gebaseerd op oppervlakkige gegevens, maar gegrond moet zijn op de resultaten van gedegen studie en grondige verkenningen.

Ter voorkoming van misverstand zij opgemerkt, dat het vaststellen van een stoplijn niet betekent, dat de huizenblokken gelegen tussen de brand en de stoplijn zonder meer worden prijsgegeven. Indien de omstandigheden zich daartoe lenen, dient men het vuur te bestrijden in het terreingedeelte gelegen tussen het rampgebied en de stoplijn.

Het verdient zelfs aanbeveling om dit te doen, omdat men dan nog enige speling heeft.

In zo'n geval kan men bij de bestrijding de vertragende en (of) de grendel en (of) de offensieve methode toepassen. Bij toepassing van de grendel-methode valt, in dit geval, de lijn van afgrendelen **niet** samen met de stoplijn.

Aangetekend zij, dat alleen stoplijnen behoeven te worden aangewezen op de gevaarlijke frontgedeelten. Het is dus niet nodig het gehele rampgebied met stoplijnen te omgeven. Het kan voorkomen, dat er helemaal geen stoplijnen worden aangewezen.

Indien de CBWR geen stoplijn heeft aangewezen, kan de VCBWR (Potentieel commandant BWR, PonderCBWR) c.q. COGBWR indien hij zulks nodig of wenselijk acht, bij CBWR voorstellen indienen om alsnog een stoplijn vast te stellen. De beslissing ligt echter in handen van de CBWR.

Is een stoplijn bepaald, dan is de betrokken VCBWR (Potentieel commandant BWR, PonderCBWR) verplicht:

- a. al zijn pogingen er op te richten om te beletten, dat de brand de stoplijn overschrijdt;
- b. de CBWR onverwijld en met gebruikmaking van alle middelen in te lichten, indien hij van oordeel is met de beschikbare middelen niet in staat te zijn de stoplijn te houden.

56. Bij de inzet van een groot aantal eenheden kan het met het oog op een doeltreffende commandovoering en gelet op de plaatselijke omstandigheden noodzakelijk blijken het rampgebied te verdelen in **operatiegebieden** en deze zo nodig weder in vuurfronten.

57. Gedurende de rampbestrijding vindt de berichtgeving plaats langs de in het rampgebied opgebouwde hiërarchische weg: dus de gr.cdt bericht aan zijn pel.cdt,

de pel.cdt aan een boven hem gestelde ondervuurfront-cdt, deze aan de boven hem gestelde vuurfront-cdt, de vuurfront-cdt aan de VC c.q. COG c.q. leider van de brandbestrijding in het rampgebied en deze aan de CBWR.

Afhankelijk van de uitgestrektheid van het rampgebied kunnen een of meer schakels vervallen.

58. De bestrijding van oorlogsbranden, vooral van de oppervlaktebranden, brengt bijzondere gevaren met zich mede. De mogelijke aanwezigheid van blindgangers, of tijdbommen, alsmede het dynamisch karakter van de brand eisen, dat de commandanten van brandweer-onderdelen en -eenheden bijzondere aandacht schenken aan de veiligheid van personeel en materieel (spuiten en slangen).

De aanwezigheid van niet-ontplofte projectielen moet onmiddellijk worden gemeld (zie deze Leidraad artikel 78). Afhankelijk van de omstandigheden moet de commandant ter plaatse beslissen, of en hoeverre het terrein rondom zo'n projectiel betreden mag worden, dan wel of wellicht ten koste van alles moet worden belet, dat het vuur het projectiel bereikt.

In verband met het dynamisch karakter van een brand moet steeds worden nagegaan in hoeverre een snelle uitbreiding mogelijk is. Indien men beschikt over een grondige kennis omtrent dichtheid en aard van de bebouwing, heeft men een beter inzicht in mogelijke gevaren dan indien men deze niet heeft. Daarom moeten brandweer-aanvoerders, die vreemd zijn in de gemeente, waar bijstand wordt geboden, zich zoveel mogelijk laten voorlichten c.q. zich een brandweer-deskundige c.q. brandwacht van de getroffen gemeente (doen) toevoegen.

Bij de opstelling van de spuiten en het uitleggen van de slangen moet rekening worden gehouden met te verwachten branduitbreidingen. Om niet voor verrassingen te worden gesteld is een nimmer aflatende observatie en verkenning van de brand nodig. Deze moet vooral plaats vinden op de vleugels van de onderdelen.

F. DE NABLUSSING

59. De nablussing vangt aan wanneer men de „brand meester” is, dat wil zeggen dat men de brand zover onder de knie heeft, dat in algemene zin de kans op onaangename verrassingen is uitgesloten.

60. Aangezien nimmer bekend is, of de vijand zijn aanval zal herhalen, dan wel op andere plaatsen zijn bombardementen zal richten, dient er naar gestreefd te worden om zo spoedig mogelijk eenheden te laten inrukken.

Daarom dient de commandant, die de leiding heeft bij de brandbestrijding, nadat de toestand „brand meester” is ingetreden, te overwegen of en hoeveel eenheden hij kan laten inrukken.

61. Indien hij terzake nog geen orders of aanwijzingen heeft ontvangen, meldt hij een en ander onverwijld aan zijn naasthogere chef. Het kan namelijk voorkomen, dat de algemene (oorlogs)situatie eist, dat de branden grondig en zo snel mogelijk worden geblust. Het inrukken kan alleen op advies CBWR door HBB (PHBB, burgemeester) worden bevolen.

62. In het algemeen dient te worden aangenomen, dat het eerst voor inrukken in aanmerking komen de eenheden van de MC's, daarna van de hulpverlenende A-gemeenten/-kringen, vervolgens van de hulpverlenende B-kringen en tenslotte het potentieel van de getroffen gemeente.

63. Het laten inrukken van potentieel heeft in de regel ten gevolge, dat een hergroepering van het blusmaterieel moet plaats vinden. Deze hergroepering en de daarmee gepaard gaande wijzigingen in de commandovoering geschieden op aanwijzing van de VCBWR c.q. COGBWR c.q. leider van de brandbestrijding in het rampgebied.

G. SAMENWERKING MET DE ZELFBESCHERMING

64. Wanneer de brandweer-eenheden bij de brand aankomen, mag – indien een goedwerkende zelfbescherming aanwezig is – worden verwacht, dat de brandweer-leden van de blokploegen en de bedrijfsbrandweren reeds zijn aangevangen met de bestrijding.

Indien geen blokploegen of bedrijfsbrandweren worden aangetroffen is dit een bewijs, dat de zelfbescherming op dat punt heeft gefaald, dan wel uit elkander is geslagen.

Onder die omstandigheden moet het overheidspotentieel zonder de waardevolle steun van de zelfbescherming de brand bestrijden.

65. Indien bij aankomst van het overheidspotentieel personen behorende tot de zelfbescherming worden aangetroffen, is het wenselijk en nodig de gezamenlijke bestrijdingspogingen zoveel mogelijk te coördineren.

Daarom moeten de organen van de zelfbescherming steeds en zo snel mogelijk contact zoeken met het personeel van het overheidspotentieel. Omgekeerd zullen aanvoerders van onderdelen van het overheidspotentieel steeds contact zoeken met wijk- en blokhoofden. Zolang de zelfbescherming functioneert, kan worden verwacht, dat de op wijkpost een kaart is, waarop op overzichtelijke wijze de toestand is aangekend.

66. De taakverdeling tussen het overheidspotentieel en de zelfbeschermingsorganisaties kan in het algemeen en globaal als volgt worden omschreven:

De blokbrandweren bestrijden beginbranden en kleine branden, alsmede vliegvuur.

De bedrijfsbrandweren bestrijden in de eerste plaats de brand in het eigen bedrijf en die welke het eigen bedrijf onmiddellijk bedreigen. Eerst indien de eigen bedrijven veilig zijn, en na overleg met de leiders van de bedrijfszelfbescherming en van de bedrijfsbescherming, komen deze bedrijfsbrandweren in aanmerking voor de bestrijding van andere branden.

Het overheidspotentieel bestrijdt de branden, die de blokbrandweer niet aan kan, of die haar uit de hand zijn gelopen.

67. Verder kunnen op last van het HBB blokploegleden uit niet getroffen wijken onder leiding van wijk- en hoofdleiders brandweer worden verzameld om in het rampgebied aan de brandbestrijding deel te nemen, terwijl voorts de commandanten van

overheidspotentieel zullen trachten door tussenkomst van de wijk- en blokploegleden de bewoners van de getroffen blokken zoveel mogelijk in te schakelen. De wijkleiders, en hoofdleiders brandweer van de getroffen wijken zullen hierbij de leiding hebben.

Deze blokbrandweerlieden, alsmede de bewoners van de getroffen blokken, komen in aanmerking voor bestrijding van vlieg vuur (weghalen van gordijnen, blussing van vonken), voor observatie, voor het verrichten van gidsen- en ordonansendiensten. De overheidsbrandweer kan daardoor van veel, niet gespecialiseerd doch noodzakelijk, werk worden ontlast en zich praktisch uitsluitend bezig houden met het bestrijden van branden.

68. Indien het mogelijk is om blokploegleden en leden van de bedrijfszelfbescherming alsmede de bewoners zelve op de vorenomschreven wijze aan de rampbestrijding te doen deelnemen, werkt dit gunstig op het moreel. Iemand die druk bezig is, is minder onderhevig aan paniek en zenuwslopende invloeden dan iemand die het vreselijk gebeuren in zijn volle zwaarte en niet afgeleid door arbeid of verantwoordelijkheid op zich moet laten inwerken.

De brandweerblokploegen en bewoners van niet getroffen blokken – eerstgenoemden voor zover zij niet voor hulpverlening in het rampgebied zijn aangetrokken – moeten diligent blijven ten aanzien van het bestrijden van vlieg vuur (zie artikel 66). Daar de brandweer geen personeel voor dit werk kan afstaan, moeten de brandweerbloknooddwachters hier de leiding nemen.

69. Onder de aandacht zij gebracht, dat personeel en organen behorende tot de zelfbescherming zich steeds zullen stellen onder de leiding van de VC (Potentieel Commandant BWR, PonderCBWR), wat de bedrijfszelfbescherming betreft, alleen voor zover in het bedrijfszelfbeschermingsplan niet anders is bepaald.

H. SAMENWERKING TUSSEN DE DIENSTEN IN HET ALGEMEEN

70. In een A-gemeente/-kring dient de samenwerking tussen de diensten in eerste instantie onder de ogen te worden gezien in de cop-HBB, waar alle commandanten en hoofden van diensten verenigd zijn. De Hersteldienst wordt vertegenwoordigd door een verbindingsofficier.

De VCn van de onderscheidene diensten, die in een zelfde vak moeten optreden, komen bij luchtalarm samen in een gezamenlijke cop, waardoor de voorwaarden voor samenwerking aanwezig zijn.

Indien een VC in verband met de rampbestrijding de cop verlaat, moet hij de in de cop aanwezige VCn van de andere diensten inlichten omtrent de plaats waar met hem contact kan worden opgenomen, en – indien zulks reeds mogelijk is – omtrent de wijze, waarop hij het hem ter beschikking staande potentieel denkt in te zetten.

In beginsel zal de VCBWR zijn cop vestigen bij de vbw. Mocht hij om enigerlei reden daartoe niet in staat zijn dan meldt hij zulks aan CBWR, onder mededeling waar zijn cop zich bevindt.

Tijdens de rampbestrijding moeten de VCn van de onderscheidene diensten, die in een zelfde vak optreden, geregeld contact met elkaar opnemen.

71. In een **B-gemeente** wordt de coördinatie van de onderscheidene diensten in het algemeen in of bij het rampgebied geregeld. Daarom mag de leider van de brandbestrijding in het rampgebied niet nalaten om contact op te nemen met de commandanten van onderdelen, die daar eveneens aanwezig zijn.

72. In een **P HBB-gemeente** treffen bij het plaats hebben van een ramp de commandanten en hoofden van de diensten elkander in de regel in de cop-P HBB. Daardoor ontstaat een toestand, die gelijk is op die in een A-gemeente/-kring.

De coördinatie in en bij het rampgebied gelijk is op die beschreven voor een B-gemeente.

I. SAMENWERKING MET DE POLITIE

73. Deze bestaat vooral daarin, dat de politie moet voorkomen dat het werk van de brandweer wordt belemmerd of zelfs belet door optreden van bewoners van de getroffen blokken c.q. nieuwsgierigen.

74. Om dit aan de politie mogelijk te maken moet worden opgegeven:

- waar de spuiten zijn opgesteld;
- langs welke straten (wegen) de slangen worden of zijn gelegd.

In overleg met de politie moet worden vastgesteld langs welke wegen het verkeer moet worden geleid en waar slangenbruggen moeten worden gelegd.

75. Het HBB (P HBB, burgemeester) bepaalt de plaats van de loodsposten, die dan door de politie worden bezet. Teneinde het HBB (P HBB, burgemeester) in staat te stellen de loodsposten van bevelen te voorzien, zorgt CBWR (PCBWR) dat het HBB (P HBB, burgemeester) tijdig op de hoogte is omtrent:

- a. vermoedelijke tijdstippen waarop de bijstandverlenende onderdelen op de loodsposten moeten worden opgevangen;
- b. plaatsen waarheen commandanten van bijstandverlenende colonnes moeten worden geleid;
- c. de plaatsen, waar de bijstandverlenende colonnes moeten worden opgesteld, in afwachting van hun inzet.

De plaatsen, vermeld onder c, kunnen in de regel eerst na overleg met politie-functionarissen worden vastgesteld.

J. SAMENWERKING MET DE REDDINGSDIENST

76. In verband met de overweldigende taak waarvoor de brandweer bij een flinke oorlogsbrand wordt gesteld, moet het „redden” in beginsel zoveel mogelijk aan de **reddingsploegen** worden overgelaten. Daarom moet steeds contact worden opgenomen met aanwezige reddingsploegen en de samenwerking worden geregeld.

De in het rampgebied optredende reddingsploegen dienen attent te worden gemaakt op de plaatsen waar reddingswerk moet worden verricht.

77. Het kan nodig zijn om het reddingswerk door inzet van brandweer-materieel te ondersteunen. Aangezien in zo'n geval het leven van mens en dier op het spel staat, moet die de steun zo enigszins mogelijk, worden gegeven.

78. Aan de leider van de reddingsdienst ter plaatse van de ramp wordt opgegeven waar zich versperringen of niet-gesprongen projectielen bevinden, die het optreden van de brandweer belemmeren (zie deze Leidraad artikel 58).

K. SAMENWERKING MET DE ABC-DIENST

79. Geen besmet gebied mag worden betreden alvorens overleg te hebben gepleegd met de ABC-dienst.

80. Indien personeel van de brandweer optreedt in de nabijheid van personeel van de ABC-dienst, dient steeds contact te worden gezocht. Inlichtingen worden gevraagd omtrent besmette gebieden en eventueel te volgen of in acht te nemen veiligheidsmaatregelen.

81. Indien de aanwezigheid van strijdgas wordt vermoed, of andere verschijnselen zich voordoen, die wijzen op besmetting door strijdgas of radio-actieve, dan wel andere voor de gezondheid schadelijke stoffen, moet dit onverwijld langs de hiërarchieke weg, en aan het personeel van de ABC-dienst dat ter plaatse aanwezig mocht zijn, worden gerapporteerd.

L. SAMENWERKING MET DE GENEESKUNDIGE DIENST

82. Met de gd behoeft de brandweer slechts weinig direct samen te werken. Wel is echter nodig, dat de plaatsen van de verzamelplaatsen-gewonden en van de zogenaamde gewondennesten voor zover deze niet vanzelf ontstaan door bij elkander komen van gewonden (van deze plaatsen worden de gewonden in beginsel door de gtpn opgehaald), in samenwerking met de brandweer worden vastgesteld, aangezien moet worden verwacht, dat deze laatste dienst het beste inzicht heeft in de ontwikkeling van de brand. Daarom zullen de commandanten van brandweer-onderdelen en de organen van de gd steeds onderling contact opnemen. Voorts kan het nodig zijn dat inzet van brandweer-materieel moet plaats vinden ter bescherming van de slachtoffers.

M. SAMENWERKING MET DE HERSTELDIENSTEN

83. Worden in of nabij het rampgebied gebroken leidingen of andere mankementen aan de waterleiding of gas- en elektrische leidingen geconstateerd, dan moet zulks onmiddellijk worden gemeld aan de naast hogere brandweercommandant.

Worden aldaar organen van de hersteldienst aangetroffen, dan dient met deze contact te worden gezocht. Komt het een commandant van een brandweeronderdeel wenselijk voor, dat door een herstelploeg aan bepaalde werkzaamheden voorrang dient te worden verleend, dan deelt hij zulks mede aan de leider van die ploeg. Indien deze meent aan deze wensen niet te kunnen voldoen, dient de brandweercommandant dit te melden aan zijn naasthogere commandant.

HOOFDSTUK II

AFLOSSING VAN INGEZET BRANDWEER-PERSONEEL

EN -MATERIEEL

84. Het bestrijden van oorlogsbranden is een vermoeiend en zenuwslopend werk. Een inzet van lange duur zou er toe kunnen leiden, dat het personeel geheel uitgeput raakt met alle nadelen daaraan verbonden. (Zoals minder efficiënte rampbestrijding, gedurende lange tijd ongeschikt zijn voor inzet.) Daarom moet er naar worden gestreefd dit personeel af te lossen voordat het kritieke stadium is ingetreden.

85. Wanneer het kritieke stadium zal intreden is niet vooruit te zeggen. Een en ander hangt af van verschillende factoren, zoals de fysieke toestand van het individu, het stadium van de oorlog, de weersomstandigheden, de intensiteit van de brand, de periode van de dag, enz., enz.

Voorts hangt het tijdstip van aflossen in belangrijke mate af van de mogelijkheid en de gelegenheid om het brandweerpersoneel af te lossen.

Hoewel er feiten bekend zijn, waarbij brandweerpersoneel gedurende 15 uren en langer achter elkaar krachtadig deelnam aan de brandbestrijding, dient als algemene regel te worden aangenomen, dat de mogelijkheid en noodzaak van aflossing onder de ogen moeten worden gezien, indien te verwachten is, dat de rampbestrijding langer dan 6 (zes) uren zal duren. Het vorenstaande wil uiteraard niet zeggen, dat aflossing na 6 uren moet plaats vinden.

86. De aflossing kan op de volgende wijzen geschieden, namelijk:

- a.* een geheel onderdeel, personeel en materieel wordt gelijktijdig door een ander vervangen;
- b.* alleen het personeel wordt vervangen, dus het materieel wordt door het nieuw opkomend personeel overgenomen en bediend;
- c.* als methode *b*, doch slechts een deel van het personeel wordt afgelost.

87. Aflossen van personeel met materieel

Het is slechts mogelijk deze methode toe te passen, indien in verhouding tot het rampgebied een relatief groot aantal onderdelen beschikbaar is.

Als voordeel van deze wijze van aflossing kan worden genoemd, dat geen personeel, dat niet organiek bij een brandweervoertuig is ingedeeld, het materieel behoeft te bedienen. De bevelvoerders kunnen derhalve ten volle verantwoordelijk worden gesteld voor hun materieel.

Als nadeel kan worden genoemd, dat het mogelijk is, dat de brandbestrijding gedurende enige tijd moet worden onderbroken. Bovendien is het oprijden van het aflossend materieel gevolgd door het vertrekken van de afgeloste bluseenheden (met toebehoren) in de nabijheid van een rampgebied een ingewikkelde manoeuvre, die nauwkeurig moet worden geregeld.

Deze methode kan met succes worden toegepast, indien er een hergroepering van het materieel moet plaats vinden. (Bijvoorbeeld wanneer het aantal ingezette blusvoertuigen kan worden verminderd wanneer met de nablissing wordt begonnen).

88. Alleen aflossen van personeel

Hieraan is het voordeel verbonden, dat men het reeds ingezette materieel zonder onderbreking kan blijven gebruiken. Bovendien geen ingewikkelde verplaatsingen van materieel met kansen op storings, verkeersopstoppingen en dergelijke.

Een zeer groot nadeel is, dat verschillende personen met hetzelfde materieel onder moeilijke en onoverzichtelijke omstandigheden werken. Het is niet wel mogelijk iemand verantwoordelijk te stellen voor het materieel.

Deze methode zal daarom slechts **bij uitzondering**, en indien de omstandigheden (zoals langdurige rampbestrijding en weinig materieel en betrekkelijk veel personeel) daartoe nopen, worden toegepast.

89. Aflossing van personeel bij gedeelten

Bij deze methode kan het nadeel genoemd in artikel 88 gedeeltelijk worden onderzocht. Het niet afgeloste deel van de oorspronkelijke bemanning kan immers toezicht op het materieel blijven houden. De voornaamste functies kunnen worden opgedragen aan de oorspronkelijke bemanning, terwijl de niet tot het onderdeel behorende brandweer-lieden kunnen worden gebruikt voor het vervullen van de andere taken.

Om dit systeem met vrucht te kunnen toepassen, moet men bij het onderdeel een aflossing voor de essentiële functies (bevelvoerder, pompbediener) beschikbaar hebben. De aflossing van de essentiële functionarissen vraagt bijzondere aandacht.

Aangenomen kan worden, dat deze aflosmethode meestentijds zal worden toegepast. Voor het verrichten van de in de 1e alinea van dit artikel bedoelde taken komen in aanmerking de opgeleide brandweer-bloknoodwachters van de niet getroffen blokken ener gemeente. Daarom moet men er van de aanvang af naar streven een zodanig aantal brandweer-bloknoodwachters in reserve te houden, dat aflossing van het brandweer-personeel, dat bij de ramp werd ingezet, kan plaats vinden.

90. Vervanging van materieel zonder dat tegelijkertijd het personeel wordt afgelost tijdens een rampbestrijding zal slechts zelden voorkomen en zal in de regel nog slechts geschieden met bijzonder brandweer-materieel.

Het behoeft geen betoog, dat het uit materieel-technisch oogpunt bepaald ongewenst is, dat dergelijk materieel wordt bediend door personen, die daarbij niet vast zijn ingedeeld. Daarom moet zoveel mogelijk worden voorkomen, dat zulks plaats vindt.

Indien een defect voertuig door een ander moet worden vervangen, zal in de regel met de nieuwe bluseenheid het daarbij behorend personeel worden ingezet.

HOOFDSTUK III

VAN DE PERIODE NA DE RAMPBESTRIJDING

91. Na de inspannende en enerverende periode van de rampbestrijding, demonstreert zich vaak bij het personeel een zekere moeheid en een neiging om te gaan rusten en de uitvoering van zelfs noodzakelijke maatregelen uit te stellen tot een later tijdstip.

Alle commandanten moeten in de eerste plaats bij zichzelf en vervolgens bij hun ondergeschikten stelling nemen tegen deze neiging.

92. Aangezien nimmer bekend is of en wanneer de vijand een aanval zal herhalen, moeten – **voordat aan rust kan worden gedacht** – de maatregelen worden genomen, die een mogelijke inzet van de brandweer ten volle waarborgen.

Deze maatregelen omvatten onder meer het volgende:

a. Het weder volledig paraat maken van het materieel.

De voornaamste werkzaamheden strekken zich uit tot de volgende verrichtingen: Het materieel moet worden schoongemaakt.

Waar nodig en mogelijk moeten natte slangen door droge worden vervangen en de natte slangen zo snel mogelijk worden gedroogd (zo nodig en mogelijk op kunstmatige wijze).

Waar zulks niet mogelijk is, zullen de slangen zo moeten worden gerold, dat zij zo goed mogelijk kunnen worden gebruikt.

Voor armaturen, gereedschappen en slangen, die verloren zijn gegaan, moeten andere worden ontvangen. Defecte moeten tegen bekwaame worden verwisseld.

De brandstoftanks moeten geheel worden gevuld.

De smeerolievoorraden moeten worden gecontroleerd en aangevuld.

Kleine reparaties moeten worden verricht.

Maatregelen moeten worden getroffen, dat materieel dat grote reparaties behoeft, na zonodig schoongemaakt te zijn, naar de werkplaatsen wordt gebracht.

b. Eventuele bijzondere maatregelen om de bezetting van de onderscheidene functies te verzekeren.

Voor al na een langdurige rampbestrijding moet aan dit vraagstuk aandacht worden geschonken.

c. Eventuele bijzondere maatregelen ter regeling van de dienst gedurende de tijd, dat het personeel noodzakelijkerwijze moet rusten om zich van de vermoeienissen te herstellen.

Dergelijke bijzondere maatregelen zijn onder andere regelingen, afwijkend van de normale voor bediening van telefoontoestellen, bewaking van het materieel, voortijdig aflossen van vermoeide toerbeurnoodwachters en dergelijke.

Zo'n rust kan uiteraard alleen worden gehouden, indien 's vijands handelingen niet tot onderbreking nopen.

De rustperiode zal, afhankelijk van de omstandigheden, niet langer dan 6 à 12 uren duren.

Wie voor de bovenvermelde verrichtingen verantwoordelijk is en wie daarop toezicht moet uitoefenen, wordt geregeld in de Hoofdstukken IV t/m XVI van deze Leidraad.

93. Nadat het personeel de nodige rust heeft genoten, moeten zo spoedig mogelijk onder meer de volgende maatregelen worden genomen.

- a. Bestrijdingsrapporten moeten worden opgemaakt en ingediend.
Zie hiervoor Hoofdstuk XIX.
- b. Het opmaken van rapporten over personen, die zich tijdens de rampbestrijding minder goed hebben gedragen, dan wel niet hebben voldaan in hun functie.
Dergelijke rapporten hebben een vertrouwelijk karakter.
Hoewel het zeer onaangenaam is om rapporten van die aard op te maken, moet dit toch worden geëist, daar de minder goede elementen zo snel mogelijk uit de organisatie moeten worden verwijderd.
- c. Het opmaken van rapporten over personen, die zich tijdens de rampbestrijding hebben onderscheiden.
Dergelijke rapporten hebben een vertrouwelijk karakter. Zij moeten zo enigszins mogelijk met getekende verklaringen worden gestaafd. In elk geval moeten de namen van getuigen worden genoemd.
- d. Het opmaken van bescheiden betrekking hebbend op:
 - het overlijden van personeelsleden,
 - het oplopen van verwondingen a.a. door personeelsleden,
 - zoekgeraakt materieel,
 - onbruikbaar geraakt materieel.
- e. Het opmaken van aanvragen voor nieuw materieel.
- f. Het uitvoeren van verkenningen om na te gaan in welke mate door de ramp het stadsbeeld werd beïnvloed.
- g. Het nagaan in hoeverre de bluswatersituatie moet en kan worden verbeterd, en na bekomen machtiging het uitvoeren van deze verbeteringen.
- h. Het bewerken op de kaarten van de situatie die is ontstaan.
- i. Maatregelen nemen, dat op de hoogte van de nieuwe toestand komen:
 - het brandweerpersoneel van de gemeente/kring;
 - de Provinciaal Commandant (Gewestelijk Commandant);
 - het brandweerpersoneel van andere gemeenten of kringen of van mc's, dat waarschijnlijk bijstand zal moeten verlenen.

94. Onder de aandacht zij gebracht, dat uitvoering van vorenstaande maatregelen de paraatheid van de brandweer niet of nagenoeg niet mag beïnvloeden.

HOOFDSTUK IV

VAN DE CBWR VAN EEN A-GEMEENTE/-KRING

A. IN DE PERIODE VOORAFGAANDE AAN EN TIJDENS DE TOESTAND VAN PARAATHEID

95. Van een CBWR moet worden geëist:

- dat hij het gebied, waar onder zijn algemene leiding branden moeten worden bestreden, door en door kent; mocht dit gebied niet overeenstemmen met het verzorgingsgebied van het brandweerkorps waartoe hij behoort, dan zal CBWR zich volledig op de hoogte dienen te stellen van de omstandigheden en de toestanden in dit voor hem nieuwe territorium;
- dat hij op de hoogte is van de gebruiksmogelijkheden en de toestand van het brandweermaterieel, dat aanwezig is in zijn gemeente/kring;
- dat hij op de hoogte is van de bluswatersituatie in de gemeente/kring, en dat hij een duidelijk inzicht heeft van de daaruit voortvloeiende mogelijkheden ten aanzien van de brandbestrijding;
- dat hij zeer goed bekend is met de aanwijzingen, richtlijnen en voorschriften inzake B.B.-aangelegenheden, welke zijn uitgevaardigd door of vanwege de bevoegde autoriteiten en voor zover zulks nodig is voor de uitvoering van zijn taak.

96. In het kader van de B.B. en rekening houdend met de terzake gegeven aanwijzingen, richtlijnen, voorschriften en bevelen, rusten in deze periode op de CBWR de volgende verplichtingen:

- a. hij moet zorgdragen voor de opbouw van een goede brandweerorganisatie;
- b. hij moet voor zover nodig voorstellen indienen ter verbetering van de bluswatervoorziening;
- c. hij moet, met inachtneming van de aanwijzingen van het (de) gemeentebestuur (gemeentebesturen) en het HBB, het op voet van paraatheid brengen van de B.B.-brandweerorganisatie voorbereiden. Behalve het maken van de nodige regelingen en voorschriften behoort hiertoe mede de vaststelling van de legeringsplaatsen van het personeel en de opstellingsplaatsen van het materieel, alsmede het regelen van het innemen van deze legeringsplaatsen en opstellingsplaatsen;
- d. hij moet zorgdragen, dat het personeel, dat in vredetijd reeds bij de brandweer is aangesloten en een taak in B.B.verband zal vervullen, alsmede de andere brandweernoodwachters voor hun, in het kader der B.B. te vervullen taak, worden opgeleid;
Opgemerkt zij, dat niet mag worden nagelaten om een grondige opleiding te doen geven aan:
 - personeel om een brandweer-functie te vervullen in de cop-HBB,
 - de VCn BWR en aan hen toegevoegden,
 - de pelotonscommandanten,

- personeel, dat als brandweer-technicus mee moet gaan met de verkennende mobilifoonwagens (vkw); indien de organisatie een inzet van geschoold brandweerpersoneel niet toelaat, moet er naar worden gestreefd het personeel van de mobilifoonwagens de nodige brandweerkennis te doen bijbrengen;
 - personeel, dat bestemd is om als brandweer-technicus naar uitkijkposten te worden gezonden; indien dergelijk personeel niet beschikbaar is, moet er naar worden gestreefd, dat het personeel van de uitkijkposten de nodige brandweerkennis wordt bijgebracht.
- e.* hij moet zorgdragen, dat het onder *d* genoemde personeel na de opleiding te hebben doorlopen, geregeld blijft oefenen.
Afhankelijk van de te behandelen onderwerpen moeten praktische oefeningen, maquette- of kaartoefeningen worden gehouden. Door het doen houden van lezingen en besprekingen kan eveneens de kennis worden uitgebreid en verdiept.
- f.* De CBWR heeft zorg te dragen, dat het personeel, voor zover het dit nodig heeft voor de uitoefening van zijn taak, op de hoogte is van de taak en de werkzaamheden van andere diensten, in de eerste plaats ten aanzien van de politie-, de reddings- en de verbindingdienst. Alleen dan kan met deze diensten een vruchtbare samenwerking worden verkregen.
- g.* Hij moet de kaarten doen samenstellen waarop de gegevens moeten zijn opgenomen, die nodig zijn om snel een besluit te kunnen vormen omtrent de inzet van het brandweermaterieel (zie omtrent de samenstelling van deze kaarten Hoofdstuk XX).
- h.* Hij moet zorgdragen, dat het brandweerpersoneel van de eigen gemeente/kring de nodige plaatselijke kennis bezit. Dit kan worden bereikt door het laten verichten van verkenningen, het doen houden van excursies en oefeningen, het doen houden van voordrachten en dergelijke.
- i.* Hij moet het HBB voorstellen de mogelijkheid te scheppen, dat ook brandweerpersoneel, dat waarschijnlijk bijstand aan de gemeente moet geven, de nodige plaatselijke kennis verkrijgt, op dezelfde wijze als onder *h* ten aanzien van het eigen brandweerpersoneel is voorgeschreven; het HBB zal hiertoe in overleg moeten treden met de PC(GC).
- j.* Hij moet medewerking verlenen, dat het brandweerpersoneel van de eigen gemeente/kring in de gelegenheid wordt gesteld om plaatselijke kennis op te doen in de gemeenten, waaraan naar alle waarschijnlijkheid bijstand moet worden gegeven.

97. De CBWR van een A-gemeente/-kring bevindt zich tijdens de toestand van paraatheid van de B.B., en wanneer hij in dienst is, in den regel in of in de nabijheid van de cop-HBB. Moet hij zich op zodanige afstand van de cop verwijderen, dat hij deze niet binnen drie minuten kan bereiken, dan moet hij zorgdragen, dat zich gedurende zijn afwezigheid een volwaardige plaatsvervanger op of bij de cop bevindt.

B. BIJ HET SIGNAAL LUCHTALARM

98. Op het signaal luchtalarm begeeft de CBWR (c.q. diens plaatsvervanger) zich naar de commandokamer van de cop-HBB en maakt zich gereed om, zo nodig, onmiddellijk op binnenkomende berichten te kunnen reageren.

C. IN DE PERIODE VAN DE RAMP EN DE RAMPBESTRIJDING

99. Deze periode kan worden onderscheiden in:

a. een periode, waarin men uit de beschikbare gegevens en binnenkomende berichten zich een beeld vormt omtrent de plaats, aard en omvang van de ramp, en

b. een periode, waarin maatregelen ter rampbestrijding worden genomen.

De periode genoemd onder *a* eindigt in den regel, wanneer het HBB zijn besluit ten aanzien van de maatregelen voor de rampbestrijding bekend maakt.

100. In de periode genoemd in artikel 99 ad *a* moet de CBWR zich in den regel met het volgende bezig houden:

a. hij moet zich uit de binnenkomende berichten een beeld omtrent de ramp vormen.

b. Indien nodig kan hij het HBB ongevraagd adviseren. Wellicht ten overvloede zij onder de aandacht gebracht, dat een snelle aanvang van de brandbestrijding voor de brandweer van het allergrootste belang is. Daarom kan CBWR, indien om enigerlei reden het besluit door het HBB (zie artikel 99) nog niet kan worden genomen en daardoor de brandbestrijding nog niet zou kunnen aanvangen, het HBB verzoeken toe te staan dat hij – vooruit lopend op het besluit – brandweermaterieel inzet.

CBWR is echter verplicht zich te houden aan de beslissing, die door het HBB wordt genomen.

c. Hij moet de VCn BWR inlichten omtrent die aspecten van de ramp, waaromtrent deze van andere instanties geen inlichtingen ontvangen. Wil een CBWR dit deel van zijn taak naar behoren verrichten, dan moet hij een goed inzicht hebben in de berichtendienst in het algemeen en geheel op de hoogte zijn van de plaatselijke regelingen terzake.

d. Indien het niet tevoren is geregeld moet hij maatregelen nemen, dat zo nodig voor verkenningen geschoold brandweerpersoneel kan uitrukken met de mobilfoonwagens (vkwn).

101. In de periode genoemd in artikel 99 ad *b* behoort onder meer het volgende tot de werkzaamheden van CBWR:

a. Hij moet het bevel voor de brandweer ter uitvoering van het besluit van het HBB (doen) maken.

Hierbij heeft het CBWR te beslissen omtrent het potentieel, dat ter beschikking zal worden gesteld van de onder-commandanten c.q. welke eenheden in reserve moeten blijven (zie artikel 27).

De bevelsuitgifte moet vlot geschieden en mag de inzet van het potentieel niet nodeloos vertragen.

Aan het HBB moet een afschrift van dit bevel worden gegeven.

- b. CBWR zorgt dat de totalisator wordt aangehouden.
Hoe de gang van zaken in deze zal zijn, is afhankelijk van de regeling van de dienst in en de inrichting van de cop.
- c. Hij moet, indien nodig, bij het HBB een aanvraag voor bijstandpotentieel indienen (zie art. 22 van deze Leidraad).
- d. Naarmate hij een vollediger beeld van de ramp heeft verkregen, moet hij overwegen of het met het oog op de brandbestrijding nodig is het rampgebied (c.q. de rampgebieden) in operatiegebieden te verdelen. Zo nodig moet CBWR aan HBB terzake voorstellen doen.
- e. Besluit HBB tot het vormen van operatiegebieden dan moet CBWR voor elk gebied een COG-brandweer aanwijzen.
- f. Zodra het plaatselijk potentieel geheel, of gedeeltelijk ter beschikking van de onder-commandanten is gesteld (zie *a* van dit artikel), de eerste bijstandaanvraag is geregeld (zie *c* van dit artikel) en zijn tegenwoordigheid in de cop kan worden gemist, dient CBWR zich persoonlijk naar het rampgebied (de rampgebieden) te begeven om zich door eigen aanschouwing en overleg met zijn onder-commandanten een beeld te vormen omtrent de toestand en de wenselijkheid een stoplijn (zie artikel 55 van deze Leidraad) vast te stellen. Bezoeken aan het rampgebied gedurende de rampbestrijding moeten zo enigszins mogelijk meermalen plaats vinden.
Hoewel het voor CBWR vaak moeilijk is om zich van de cop los te maken, mag hij niet nalaten het rampgebied te bezoeken. Een commandant, die alleen maar van een cop uit bevelen geeft, verliest spoedig de achting en waardering van zijn ondergeschikten.
Gedurende zijn afwezigheid moet een volwaardig vervanger op de cop aanwezig zijn.
- g. Na terugkomst op de cop mag CBWR niet nalaten het HBB en de andere commandanten en hoofden van dienst in te lichten.
- h. Indien uit de ingekomen berichten of uit eigen waarnemingen de conclusie wordt getrokken, dat de bijstandaanvraag(n) correctie behoeft (behoeven), dan moet CBWR aan het HBB voorstellen om de aanvraag(n) te wijzigen (aanvullen of verminderen).
- i. CBWR moet tijdig beslissen aan welke ondercommandant(en) het te verwachten bijstandpotentieel ter beschikking wordt gesteld.
Aangezien de bevelsuitgifte de inzet van het materieel niet mag vertragen, moet CBWR er voor zorgen, dat tijdig bekend is waarheen het aankomend bijstandpotentieel bij aankomst bij de loodspost moet worden gedirigeerd. Hij moet eveneens de betrokken ondercommandant(en) tijdig inlichten.
De aandacht zij er op gevestigd, dat men de beslissingen ook niet te vroeg kan nemen. De toestand kan immers op een niet verwachte wijze veranderen. Voorts

is het in oorlogstijd altijd mogelijk, dat aanrukkende bijstandcolonnes onderweg stagnatie ondervinden, wat weder een latere aankomst ten gevolge heeft. Daarom is het nodig, dat CBWR er voor zorgdraagt op de hoogte te zijn van eventuele berichten omtrent bewegingen van de aanrukkende bijstandcolonnes. Zijn deze niet op het verwachte tijdstip gearriveerd dan wint hij inlichtingen in.

- j.* CBWR moet zorgdragen, dat het HBB tijdig bekend is met de plaatsen waarheen de aankomende bijstandcolonnes door loodsposten moeten worden geleid (zie deze Leidraad artikel 75).
- k.* Indien aan commandanten van bijstandpotentieel bij aankomst bevelen c.q. aanwijzingen moeten worden overhandigd, moet CBWR zorgdragen, dat deze tijdig bij de betrokken loodspost aanwezig zijn.
Het kan ook nodig zijn, dat bekend is bij de loodsposten welke kaarten aan de commandanten van bijstandpotentieel moeten worden uitgereikt (zie voor kaarten Hoofdstuk XX van deze Leidraad). CBWR dient zo nodig terzake de nodige bevelen te geven.
- l.* Zodra CBWR verneemt, of indien hij kan aannemen, dat binnen korte tijd in een rampgebied met de nablissing is (kan worden) begonnen, dient hij te overwegen of het mogelijk is het aantal ingezette eenheden bij dit rampgebied te verminderen (zie artikel 60 van deze Leidraad); zo nodig moet hij overleg plegen met het HBB en terzake de nodige bevelen geven.
Komt hij tot de conclusie, dat eenheden kunnen worden gemist op de plaats waar zij zijn ingezet, dan moet hij overwegen of aan deze eenheden een nieuwe opdracht moet worden verstrekt dan wel of deze kunnen inrukken.
Gedurende de gehele periode van de rampbestrijding rusten op CBWR nog de volgende taken:
- m.* Hij ziet toe dat zijn ondercommandanten hem geregeld berichten zenden en op de hoogte houden van de toestand en de gang van zaken.
Indien hij geen berichten van een ondercommandant ontvangt neemt hij maatregelen deze te verkrijgen.
- n.* Hij moet zijn ondercommandanten geregeld op de hoogte houden van de algemene toestand en hun voor zover nodig aanvullende bevelen geven ter bestrijding van de ramp, ter bevordering van de onderlinge samenwerking, enzovoort. Deze aanvullende bevelen kunnen een gevolg zijn van zijn persoonlijke waarnemingen in of bij het rampgebied.
- o.* Hij moet het HBB op de hoogte houden van de stand van zaken bij de brandbestrijding, hem de gegevens verschaffen om zich een beeld te vormen omtrent de toestand en om de PC(GC) te kunnen inlichten.
Hij dient zo nodig ontwerp-berichten dan wel ontwerp bijstand-aanvragen voor het HBB op te stellen.
- p.* Hij moet eventueel maatregelen nemen ter aflossing van ingezet personeel en materieel (zie Hoofdstuk II van deze Leidraad).

- q. Hij moet diligent blijven ten aanzien van de verzorging van het brandweerpersoneel en zo nodig terzake contact opnemen met HDSV. Samen met deze neemt hij zo nodig de vereiste maatregelen.
- r. Hij moet eventueel maatregelen nemen c.q. bevelen doen uitgaan betreffende verzorging van en voorziening met materieel.
- s. Hij moet aan het HBB voorstellen doen betreffende het laten opkomen en betreffende het laten inrukken van bloknoodwachten, belast met het bestrijden van vliegvuur (zie Hoofdstuk I, onder G van deze Leidraad).
- t. Teneinde het overzicht te behouden betreffende het reeds ingezette, het nog beschikbare en eventueel spoedig vrijkomend materieel moet CBWR een en ander in een overzichtelijk schema doen vastleggen.

102. Daar het nemen van maatregelen altijd enige tijd zal vergen en aan de andere kant de dynamiek van een brand snelle en afdoende maatregelen eist, geldt voor een CBWR bij de bestrijding van oorlogsbranden meer dan ooit:

Men moet vooruitzien.

D. IN DE PERIODE NA BEËINDIGING VAN DE RAMPBESTRIJDING

103. CBWR ziet toe, dat de maatregelen genoemd in Hoofdstuk III van deze Leidraad worden uitgevoerd.

Vooral in de periode direct na beëindiging van de rampbestrijding wordt van CBWR veel energie en doorzettingsvermogen geëist. Het bezoeken van onderdelen is dan gewenst.

104. Hij dient met zijn ondergeschikten de bij de ramp opgedane ervaringen en de daaruit te putten leringen te (doen) behandelen.

105. Hij moet zo nodig wijzigingen inzake de oefeningen en opleidingen voorstellen.

HOOFDSTUK V

VAN DE VCBWR IN EEN A-GEMEENTE/-KRING

A. IN DE PERIODE VOORAFGAANDE AAN EN TIJDENS DE TOESTAND VAN PARAAATHEID

106. Van een VC moet worden geëist:

- dat hij zijn vak door en door kent;
- dat hij geheel op de hoogte is van de gebruiksmogelijkheden en de toestand van het brandweer-materieel, dat in zijn vak wordt (c.q. is) opgesteld;
- dat hij volledig op de hoogte is van de bluswatersituatie en de daaruit voortvloeiende mogelijkheden in zijn vak;
- dat hij bekend is met de aanwijzingen, richtlijnen en voorschriften inzake B.B.-aangelegenheden, welke zijn uitgevaardigd door de bevoegde autoriteiten en voor zover zulks nodig is in verband met zijn taak als VC.

107. Aangezien het mogelijk is, dat een VC in een ander vak moet optreden (bijvoorbeeld als hulp van de betrokken VC of als COG) is het voorts nodig, dat hij eveneens goed bekend is met de situatie, de bluswatervoorziening en het brandweer-materieel in de andere vakken.

108. Of en in hoeverre de VC in deze periode bij het uitwerken van plannen en uitvoeren van maatregelen wordt ingeschakeld, hangt af van de plaatselijke omstandigheden.

Het verdient alleszins aanbeveling hem zoveel mogelijk te laten medewerken.

109. Een VC in een A-gemeente/-kring bevindt zich tijdens de toestand van paraatheid van de B.B., en wanneer hij in dienst is, in de regel in of nabij zijn commandopost, tenzij zulks in verband met de plaatselijke omstandigheden uitdrukkelijk anders is bepaald.

110. Moet een VC ter verrichting van werkzaamheden zijn cop verlaten, doch blijft hij in zijn vak, dan draagt hij zorg, dat zijn assistent steeds op de hoogte is, waar hij zich bevindt en hoe hij is te bereiken.

111. Moet een VC zijn vak verlaten, dan geschiedt dit op bevel van CBWR of eerst na bekomen toestemming van CBWR.

B. BIJ HET SIGNAAL LUCHTALARM

112. Op het signaal luchtalarm begeeft de VC zich naar zijn cop en maakt zich gereed om zo nodig onmiddellijk opbinnenkomende berichten te kunnen reageren. Indien er bij zijn cop een uitzichtgevend punt is, doet hij dit punt bezetten (waarnemingspost).

C. IN DE PERIODE VAN DE RAMP EN DE RAMPBESTRIJDING

113. Voor een VC kan deze periode worden gesplitst in:

- a. een periode, die vooraf gaat aan het tijdstip, dat CBWR orders geeft ten aanzien van de terbeschikkingstelling van brandweer-materieel;
- b. een periode na dat tijdstip.

114. In de periode genoemd in artikel 113 ad *a* heeft de VC onder meer de volgende taken:

- a. Hij moet zich uit de binnenkomende berichten een beeld vormen omtrent de ramp;
- b. Hij moet aan CBWR de nadere berichten van in zijn vak optredende vooruitgeschoven eenheden doorgeven, tenzij dit in de gemeente op andere wijze is geregeld (zie deze Leidraad artikel 156);
- c. Hij moet aan CBWR andere gegevens omtrent de ramp, die te zijner kennis komen, rapporteren;
- d. Hij moet contact onderhouden met de VCn RD en GD en voor zover nodig met hen de situatie bespreken;
- e. Indien de telefonische verbinding met CBWR is verbroken, moet hij trachten met ordonnansen c.q. met andere middelen (bijvoorbeeld radio) verbinding tot stand te brengen;
- f. Indien er geen telefonische en radiofonische verbinding is met CBWR, het vragen om orders door middel van een ordonnans of door er zelf heen te gaan te tijd-rovend is en de VC van oordeel is, dat directe inzet geboden is, is deze bevoegd het in zijn vak opgesteld potentieel op eigen initiatief en op eigen verantwoordelijkheid in te zetten. Hij is alsdan verplicht om CBWR zo snel mogelijk omtrent deze inzet in te lichten. In de regel moet dan een bericht per (motor)ordonnans worden gezonden.

115. In de periode genoemd in artikel 113 ad *b* heeft de VC onder andere het volgende te verrichten:

- a. Na ontvangst van het bevel van CBWR moet hij aan de hem ter beschikking gestelde onderdelen bevelen geven omtrent de plaats waarheen deze eenheden zich moeten begeven en omtrent de opmarsweg, indien deze onderwerpen in het bevel van CBWR onvoldoende zijn geregeld;
- b. Voor zover nodig (zie artikel 40 van deze Leidraad) moet hij een korte verkenning uitvoeren, alvorens aan het hem ter beschikking gestelde potentieel bevelen voor de inzet te geven; in de regel zal tevens contact worden opgenomen met enkele blokhoofden c.q. wijkhoofden (zie artikel 65 van deze Leidraad);
- c. Hij moet aan het hem ter beschikking gestelde potentieel bevelen voor inzet geven. Bij deze bevelsuitgifte dient als gedragslijn te worden aangenomen, dat bevelen aan commandanten van **onderdelen** worden gegeven, en dat laatstgenoemden hun onderhebbenden weder van orders voorzien. Bijvoorbeeld de VC geeft een bevel

aan een pel.commandant en deze geeft weer bevelen aan zijn groepscommandanten.

Het moet als uitzondering worden beschouwd dat een VC bevelen geeft aan groepscommandanten.

Een bevel tot inzet zal in het algemeen omvatten:

1. plaats waar, of object waartegen, moet worden opgetreden;
2. doel dat moet worden bereikt;
3. wijze van uitvoering van de opdracht, hierbij waren op te nemen aanwijzingen omtrent de waterwinplaats waar moet worden afgelegd; verder of rechtstreeks, of in aanjaagverband moet worden gewerkt enz.;
4. aanwijzingen in verband met het verkeer, bijvoorbeeld wegen die moeten worden vrijgehouden;
5. aanwijzingen omtrent samenwerking met nevenonderdelen;
6. plaats waarheen berichten moeten worden gezonden (cop VC);

d. Indien de omstandigheden zulks toelaten, moet VCBWR persoonlijk contact opnemen met de VCn van andere diensten.

Indien dit niet mogelijk is, moet hij hen inlichten, zodra daartoe gelegenheid bestaat.

e. Hij moet, bijgestaan door zijn assistent, een nieuwe cop inrichten en voor zover nodig de verbinding met CBWR regelen (zie artikel 70 van deze Leidraad).

f. Hij moet aan CBWR een nader bericht sturen omtrent:

1. de aard en omvang van de brand en het gevaar van uitbreiding;
2. in grote trekken de wijze waarop hij zijn materieel heeft ingezet;
3. aanvraag van eventueel alsnog benodigd materieel (slangen, ladder- en gereedschapwagens);
4. plaats van zijn nieuwe cop.

g. Zodra hij daartoe de gelegenheid heeft, verricht hij een nadere verkenning van het (de) rampgebied(en), dat (die) is (zijn) gelegen in het hem aangewezen werkterrein. In de regel vangt hij aan met een verkenning van de plaatsen waar potentieel werd ingezet, en de directe omgeving daarvan, daarna verkent hij aan de zijzijde van de brand en vervolgens aan de andere zijden.

Daar een VC nimmer lang op zijn cop kan worden gemist moet de verkenning zo worden uitgevoerd, dat de VC telkens weer op zijn cop terugkeert. Dit is mogelijk door telkenmale een gedeelte van het front te verkennen, en dan weer naar de cop terug te keren. De VC maakt, als het ware, uitvallen naar het rampgebied.

Bij de verkenning van de plaatsen waar potentieel is ingezet, neemt hij contact op met zijn ondercommandanten, wint bij hen inlichtingen in en geeft zogenaamde aanwijzingen inzake de toe te passen tactiek.

Bij de verkenning van complexbranden en oppervlaktebranden (zie artikel 7 van deze Leidraad) kan de VC in de regel het rampgebied niet binnengaan, doch moet zich bewegen langs de randen.

Wanneer de VC zijn cop verlaat, blijft de assistent op de cop-VC; de VC doet zich bij zijn verkenningen door een (motor)ordonnans of indien dit niet mogelijk is door een brandweer-man vergezellen.

- h.* Na elke verkenning moet VC overwegen, of het nodig is om een bericht omtrent het waargenomene aan CBWR te zenden (zie verder van dit artikel bij *r*);
- i.* Zodra de VC een indruk heeft omtrent het aantal bluseenheden, dat hij nodig heeft **om uitbreiding van de brand te voorkomen**, moet hij zulks aan CBWR berichten. Indien een VC van oordeel is, dat hij in staat is om met het hem ter beschikking gestelde materieel uitbreiding van de brand te voorkomen, dan mag hij niet nalaten dit aan CBWR te melden. Denkt hij bluseenheden te kunnen missen dan dient hij dit eveneens op te geven.
- j.* Indien hij zulks nodig acht, dient de VC aan CBWR voorstellen in omtrent het vaststellen van een stoplijn (zie artikel 55 van deze Leidraad);
- k.* Indien in de periode van de rampbestrijding aan de VC meer materieel ter beschikking wordt gesteld, moet zoveel mogelijk worden voorkomen, dat door de bevelsuitgifte de inzet wordt vertraagd.
Rekening houdend met de mogelijkheid van een toewijzing van meer materieel moet de VC steeds overwegen, waar en op welke wijze hij dit materieel het beste zou kunnen inzetten.
- l.* De VC moet het ter beschikking gestelde aanvullende materieel zo spoedig mogelijk van bevelen voorzien.
Deze bevelen hebben over het algemeen dezelfde inhoud als onder *c* van dit artikel aangegeven.
In de regel is het nodig om de nieuw aangekomen commandanten omtrent de toestand in te lichten.
Voorts moet worden overwogen of het nodig is aan deze nieuw aangekomen commandanten een brandweerman van de plaatselijke brandweer toe te voegen (zie artikel 58 van deze Leidraad).
- m.* De VC moet voorts de bevelvoering in zijn vak regelen.
Daarbij dient het volgende in acht te worden genomen:
 - 1. Klare bevelsverhoudingen moeten worden geschapen;
 - 2. Het aantal ondercommandanten, met wie direct moet worden samengewerkt, dient **zo mogelijk** tot 3 of 4 te worden beperkt, dus het toegewezen rampgebied moet in 3 à 4 vuurfronten worden verdeeld en voor deze vuurfronten moeten commandanten worden aangewezen. Zo nodig worden de vuurfronten door de vuurfront-commandanten wederom onderverdeeld (zie artikel 57 van deze Leidraad);
 - 3. De samenwerking tussen de ondercommandanten moet worden geregeld;
 - 4. Voor zover nodig moeten nadere aanwijzingen omtrent de berichtgeving worden gegeven.

- n. Zodra een VC meent dat hij de „brand meester” is, moet hij zulks aan CBWR melden. Daarbij moet hij tevens opgeven, hoeveel eenheden hij kan missen.
- o. Hij mag echter geen bevelen tot inrukken geven alvorens bevelen terzake van de CBWR te hebben ontvangen (zie artikel 60 tot en met 62 van deze Leidraad).
Gedurende de gehele periode van de rampbestrijding rusten op een VC nog de volgende taken:
 - p. Hij ziet er op toe, dat zijn ondercommandanten hem geregeld berichten zenden en op de hoogte houden van de toestand en de gang van zaken.
Indien hij geen berichten van zijn ondercommandanten ontvangt, neemt hij maatregelen om deze te verkrijgen.
 - q. Hij houdt zijn ondercommandanten geregeld op de hoogte van de toestand voor zover dit nodig is voor de vervulling van hun taak, en geeft zo nodig aanvullende bevelen.
 - r. Hij moet CBWR op de hoogte houden van de stand van zaken in zijn vak.
De door hem te zenden „nadere berichten” bevatten in het algemeen:
 1. aanvullende gegevens omtrent de punten genoemd onder *f* van dit artikel;
 2. aanvullingen c.q. correcties op de aanvragen om bijstandpotentieel (zie ook onder *i* van dit artikel);
 - s. Hij moet contact onderhouden met functionarissen van de zelfbescherming in zijn vak en de VCn van andere diensten (zie Hoofdstuk I onder H. tot en met M van deze Leidraad);
 - t. Hij moet eventueel maatregelen nemen of voorstellen aan CBWR indienen omtrent aflossing van ingezet personeel en materieel (zie Hoofdstuk II van de Leidraad);
 - u. Hij moet diligent blijven ten aanzien van de verzorging van het brandweerpersoneel en zo nodig een en ander onder de aandacht brengen van CBWR c.q. voorstellen indienen;
 - v. Hij moet eventueel maatregelen nemen c.q. voorstellen bij CBWR indienen betreffende de verzorging van en voorziening met materieel;
 - w. Voor zover nodig moet hij aan CBWR voorstellen doen betreffende het laten opkomen en laten inrukken van bloknoodwachters, belast met het bestrijden van vliegvuur.
Indien de omstandigheden van dien aard zijn, dat onmiddellijke opkomst van bloknoodwachters nodig is, kan hij dit regelen met de ter plaatse aanwezige wijk- en blokhoofden.
Vervolgens moet de VC de CBWR zo spoedig mogelijk terzake inlichten;
 - x. Teneinde een overzicht te behouden van de toestand van het ingezet materieel doet de VC een en ander op overzichtelijke wijze op een kaart inschetsen en zo nodig in een staat vastleggen.

116. Wil een VC de leiding van de brandbestrijding in zijn vak behouden, dan moet hij een nimmer aflatende activiteit ontplooiën en veel initiatief tonen. Alleen dan kan hij zijn

de ziel van de brandbestrijding

D. IN DE PERIODE NA BEËINDIGING VAN DE RAMPBESTRIJDING

117. De VC ziet toe, dat de maatregelen genoemd in Hoofdstuk III worden uitgevoerd door de brandweer-onderdelen, die in zijn vak zijn opgesteld.

118. Van de maatregelen, vermeld in artikel 92 moet hij zich persoonlijk overtuigen. In de regel dient dit te geschieden **vóór hij gaat rusten**.

119. Ten aanzien van de maatregelen vermeld in artikel 93 van deze Leidraad zij het volgende opgemerkt:

a. Bestrijdingsrapporten.

Gelet op de belangrijke rol, die de VC bij de rampbestrijding speelt, moet hij een bestrijdingsrapport opmaken. De gegevens van dit rapport worden weder in het bestrijdingsrapport, dat wordt opgemaakt door CBWR, verwerkt.

Commandanten van tot de eigen A-gemeente/-kring behorende onderdelen, of bluseenheden kunnen er in de regel mede volstaan hun ervaringen en gegevens in een bespreking aan de betrokken VC mede te delen.

Commandanten van bijstandpotentieel moeten een en ander in een rapport vastleggen, en dit toezenden aan de CBWR van de gemeente/kring, waaraan bijstand werd gegeven.

b. Rapporten over personen, die zich tijdens de rampbestrijding minder goed hebben gedragen, dan wel niet hebben voldaan in hun functie.

Daar de VC de leiding in en bij het rampgebied heeft gehad, wordt zeker om zijn oordeel gevraagd. Vaak rust op hem de plicht bepaalde personen te signaleren. De VC moet er naar streven dergelijke rapporten te baseren op schriftelijke en ondertekende verklaringen van getuigen.

c. Het opmaken van rapporten over personen, die zich tijdens de rampbestrijding hebben onderscheiden.

Hiervoor geldt het gestelde onder *b*.

d. Verklaringen omtrent zoekgeraakt en onbruikbaar geraakt materieel.

De VC zal worden gevraagd zijn oordeel te geven over deze verklaringen, aangezien hij het beste weet onder welke omstandigheden de ramp werd bestreden.

e. Aanvragen voor nieuw materieel.

In de regel moet de VC controle uitoefenen op de aanvragen ten behoeve van brandweer-onderdelen, die in zijn vak zijn opgesteld.

f. Het uitvoeren van verkenningen in het vak.

Dit moet in eerste instantie door de VC geschieden. Hij blijft daardoor tevens op de hoogte van de toestand in zijn vak.

g. Verbetering van de bluswatervoorziening.

In de regel wordt dit vraagstuk in eerste instantie door de VC behandeld. Hij ontvangt daartoe zo nodig aanwijzingen van CBWR.

h. Bijwerken van kaarten.

De daarvoor nodige gegevens moeten door de VC worden verstrekt.

HOOFDSTUK VI
VAN DE ASSISTENT VAN DE VCBWR IN EEN
A-GEMEENTE/-KRING

120. De werkzaamheden van de assistent in de onderscheidene perioden worden door de VC geregeld.

121. Van een assistent moet worden geëist,

- dat hij een goed inzicht heeft omtrent de gang van zaken bij de bestrijding van oorlogsbranden;
- dat hij het vak, waarin hij werkt zeer goed kent;
- dat hij in staat is om de dienst te laten functioneren gedurende de korte perioden, dat de VC zijn cop verlaat;
- dat hij, na ontvangst van enige korte aanwijzingen van zijn VC, eenvoudige berichten kan opmaken;
- dat hij de gegevens van binnēnkomende berichten op een kaart duidelijk en overzichtelijk kan verwerken;
- dat hij de in de loop van de bestrijding ontvangen en door de VC gegeven berichten en bevelen overzichtelijk kan registreren;
- dat hij na bekomen aanwijzingen van zijn VC en onder controle van zijn VC rapporten kan opmaken.

HOOFDSTUK VII

VAN DE COGBWR

122. Wanneer een rampgebied in operatiegebieden wordt verdeeld, moet de aangewezen COG in het hem toebedeelde gebied van de betrokken VC de taak overnemen, die laatstgenoemde tot dat moment bij de rampbestrijding vervulde.

Hieruit volgt, dat een COG alleen een taak heeft in de periode van de ramp en de rampbestrijding, en wel in de regel in de tijd nadat CBWR het gemeentelijk brandweerpotentieel reeds ter beschikking van zijn VCn heeft gesteld.

De eerste inzet van dit potentieel heeft in de regel reeds plaats gevonden vóórdat de COG optreedt. Bij aankomst vindt hij derhalve een bepaalde toestand en zijn reeds bepaalde maatregelen genomen (zie artikel 115, ad *a*, *b*, *c* en *e* van deze Leidraad).

123. De gedragsregels voor VCn zijn mede van toepassing op CnOG (zie artikel 115, *d* tot en met *x* en artikel 116 van deze Leidraad).

124. Om zijn werk naar behoren te kunnen verrichten moet een COG ook kunnen beschikken over een toegevoegde.

Ten aanzien van deze toegevoegde kan over het algemeen hetzelfde worden opgemerkt als het gestelde in de artikelen 120 en 121 van deze Leidraad.

HOOFDSTUK VIII

VAN DE PEL.COMMANDANT IN EEN A-GEMEENTE/-KRING

A. IN DE PERIODE VOORAFGAANDE AAN EN TIJDENS DE TOESTAND VAN PARAATHEID

125. Van een pel.commandant moet worden geëist:

- dat hij de weg in de gemeente/kring zeer goed kent;
- dat hij de ligging van de straten in de gemeente/kring zeer goed kent;
- dat hij weet welke objecten in de gemeente/kring als belangrijk of als brandgevaarlijk zijn aan te merken;
- dat hij op de hoogte is van de bluswatersituatie in de gemeente/kring;
- dat hij grondig bekend is met het materieel, dat bij zijn peloton behoort, alsmede de gebruiksmogelijkheden daarvan;
- dat hij bekend is met de aanwijzingen, richtlijnen en voorschriften inzake B.B.-aangelegenheden, welke zijn uitgevaardigd door de bevoegde autoriteiten en voor zover zulks in verband met zijn taak als pel.commandant nodig is.

126. Of en in hoeverre de pel.commandant in de tijd, welke vooraf gaat aan de toestand van paraatheid van de B.B., wordt ingeschakeld bij de opleiding en oefening van zijn peloton, hangt af van de plaatselijke omstandigheden.

Het verdient alleszins aanbeveling hem zoveel mogelijk te laten medewerken en, waar mogelijk, het commando over zijn peloton daadwerkelijk te doen voeren.

127. Nadat de toestand van paraatheid is afgekondigd, rusten op de pel.commandant in elk geval de volgende verplichtingen:

- a. Hij moet er voor zorgen, dat zijn peloton zo snel mogelijk paraat is;
- b. Hij moet er voor zorgen, dat de geoefendheid van het personeel van zijn peloton (waaronder mede begrepen de bij zijn peloton ingedeelde toerbeurt noodwachters) zo hoog mogelijk wordt opgevoerd; daartoe houdt hij, met inachtneming van de terzake gegeven bevelen, de nodige oefeningen; hij kan ook bij zijn commandant de nodige voorstellen terzake indienen;
- c. Hij moet toezicht houden op en is verantwoordelijk voor het bij zijn peloton ingedeelde materieel;
- d. Hij moet zorgdragen, dat de voorschriften en aanwijzingen die zijn uitgevaardigd, stipt worden uitgevoerd;
- e. Hij ziet toe, dat het bij zijn peloton ingedeelde personeel, in het bijzonder de vaste noodwachters, de nodige plaatselijke kennis bezit c.q. neemt hij de nodige maatregelen om die kennis te verhogen.

B. BIJ HET SIGNAAL LUCHTALARM

128. Bij het signaal luchtalarm laat de pel.commandant die maatregelen nemen, waardoor het mogelijk is onmiddellijk uit te rukken.

Daarna laat hij het personeel de opstellingen innemen, die zijn voorgeschreven. Mochten er zich omstandigheden voordoen, die de mogelijkheid tot snelle inzet nadelig beïnvloeden, dan rapporteert hij zulks direct aan de VCBWR.

129. Indien het peloton is opgesteld in de nabijheid van een cop-VC, begeeft de pel.commandant zich derwaarts en houdt zich beschikbaar om bevelen te ontvangen.

130. Indien het peloton **niét** is opgesteld in de nabijheid van een cop-VC, begeeft de pel.commandant zich naar de telefoon om onmiddellijk bevelen te kunnen ontvangen.

C. IN DE PERIODE VAN DE RAMP EN DE RAMPBESTRIJDING

131. Voor een pel.commandant kan deze periode worden gesplitst in:

- a.* een periode, die vóóraf gaat aan het tijdstip, dat hij bevelen verband houdend met de inzet ontvangt, en
- b.* een periode na dat tijdstip.

132. In de periode genoemd in artikel 131 ad *a* moet de pel.commandant zich zo veel mogelijk een beeld vormen omtrent de toestand.

Bevindt hij zich niet op de cop van een VCBWR, dan is dat beeld in de regel zeer onvolledig.

133. Indien een pel.commandant op generlei wijze contact kan krijgen met zijn VC, en ook de verbinding met CBWR verbroken is, is de pel.commandant gerechtigd zijn peloton eigener initiatief in te zetten. Hij is alsdan verplicht om zijn VC, CBWR of HBB zo snel mogelijk omtrent deze inzet in te lichten. In de regel kan een dergelijk bericht slechts per ordonnans worden gezonden.

134. Een inzet als in artikel 133 moet tot de grote uitzonderingen worden gerekend. Voorts bedenke de pel.commandant dat een passieve houding onder dergelijke omstandigheden niet kan worden aanvaard.

135. In de periode genoemd in artikel 131 ad *b* heeft de pel.commandant de volgende verplichtingen:

- a.* Indien hij bevel ontvangt om zich met zijn peloton naar een bepaald punt te begeven, geleidt hij zijn peloton derwaarts. Alvorens te vertrekken licht hij zijn groepscommandanten in omtrent het punt, waarheen het peloton zich moet begeven, alsmede omtrent de te volgen weg.

Bij aankomst stelt hij zijn peloton zodanig op, dat voertuigen onmiddellijk voor inzet kunnen afrijden, doch de weg niet wordt versperd.

Vervolgens wacht de pel.commandant op nadere bevelen. Blijven deze bevelen uit en heeft hij de verbinding met de VCBWR verloren, dan zoekt hij contact met CBWR en vraagt om bevelen.

Indien het hem onmogelijk is om contact met CBWR te krijgen, zet hij zijn peloton eigener initiatief in. Hij is alsdan verplicht CBWR zo spoedig mogelijk in te lichten. Voor dit geval geldt eveneens het gestelde in artikel 134.

b. Na ontvangst van het bevel tot inzet (zie artikel 115 ad c), moet hij orders geven aan zijn groepscommandanten.

Een bevel tot inzet, gegeven door een pel.commandant kan de volgende punten omvatten:

1. plaats waar, of object waartegen moet worden opgetreden;
2. doel dat moet worden bereikt;
3. wijze van uitvoering van de opdracht; hierbij ware op te nemen aanwijzingen omtrent de opstellingsplaatsen van de spuiten bij de waterwinplaats; indien in aanjaagverband wordt opgetreden de opstellingsplaatsen van de blusser(s) c.q. aanjager(s); toe te passen tactiek;
4. aanwijzingen in verband met verkeer, zoals eventueel aanwijzingen langs welke wegen de slangen moeten worden gelegd; eventueel de plaatsen van de slangenbruggen;
5. aanwijzingen omtrent onderlinge samenwerking; aanwijzingen omtrent samenwerking met nevenonderdelen; aanwijzingen omtrent samenwerking met andere diensten;
6. plaats waar de pel.commandant zich ophoudt en waarheen men berichten moet zenden.

Daar de daadwerkelijke strijd tegen de brand plaats vindt bij de straalpijpvvoerders, zal de pel.commandant zich in de regel bij hen ophouden.

c. De pel.commandant zal zo spoedig mogelijk na de inzet aan zijn naasthogere commandant een bericht zenden omtrent:

1. aard en omvang van de brand en het gevaar voor uitbreiding; hierbij moet hij ook aandacht schenken aan de **toestand op de vleugels** van het peloton;
2. de juiste wijze waarop het pel.materieel werd ingezet;
3. de toe te passen bestrijdingstactiek;
4. eventueel aanvraag van **eventueel alsnog benodigd** materieel.

Gedurende de gehele periode van de rampbestrijding rusten op de pel.commandant nog de volgende taken:

d. Hij geeft leiding bij de brandbestrijding door het aangeven van de te bestrijden objecten, van de bestrijdingsmethoden alsmede door de onderlinge samenwerking te bevorderen c.q. tot stand te brengen.

Voor zover nodig geeft hij zijn bevelen aan zijn groepscommandanten, die deze weder doen uitvoeren door hun onderhebbenden.

e. Hij slaat de ontwikkeling van de brand, in het bijzonder **op de vleugels** van zijn onderdeel nauwkeurig gade.

f. De pel.commandant houdt zijn naasthogere chef geregeld op de hoogte van de stand van zaken. Belangrijke veranderingen moeten onmiddellijk worden gemeld.

g. De pel.commandant moet de fysieke toestand van zijn personeel nauwkeurig gadeslaan.

Zodra er zich tekenen van vermoeidheid vertonen rapporteert hij zulks.

Rapporteren wil echter niet zeggen toegeeflijk zijn; de pel.commandant moet met de meeste kracht optreden tegen neigingen om de strijd op te geven, ook als het personeel reeds vermoeid is.

- h.* Hij moet diligent blijven ten aanzien van de verzorging van zijn ondergeschikten. Zodra het zich laat aanzien, dat er dranken nodig zullen zijn, of de manschappen behoefte hebben aan voedsel, moet hij zulks rapporteren.
- i.* Zodra kan worden verwacht dat aanvulling van brandstof of olie binnen twee uren nodig zal zijn, meldt hij dit.
- j.* Zodra een defect c.q. defecten aan het materieel worden geconstateerd, meldt hij dit.

136. Indien een pel.commandant wordt aangewezen om als zelfstandig commandant een brand te bestrijden, dan is hij bovendien verplicht om:

- de samenwerking met het personeel van de zelfbescherming en eventueel met dat van andere diensten te regelen;
- zo snel mogelijk te berichten of hij uitbreiding van de brand denkt te kunnen voorkomen;
- te rapporteren, indien hij van mening is de hem opgedragen taak te kunnen verrichten met minder eenheden dan te zijner beschikking staan;
- aan zijn commandant melden, zodra hij meent dat hij de „brand meester” is. Daarbij zal hij tevens opgeven, hoeveel eenheden hij kan missen (zie artikelen 60 tot en met 62 van deze Leidraad).

D. IN DE PERIODE NA DE BEËINDIGING VAN DE RAMPBESTRIJDING

137. Ten aanzien van de maatregelen die moeten worden uitgevoerd **vóór men gaat rusten** (zie artikel 92 van deze Leidraad) zij het volgende aangetekend:

- a.* Weder paraat maken van het materieel.
De pel.commandant draagt zorg, dat dit geschiedt.
- b.* Maatregelen tot bezetting van de onderscheidene functies.
De pel.commandant moet er voor zorgen, dat de bezetting van de sleutelfuncties in het pel. met geestelijk en lichamelijk geschikt personeel verzekerd is. Hieraan dient bijzondere aandacht te worden geschonken.
Is het de pel.commandant niet mogelijk om deze aangelegenheid intern bevredigend te regelen, dan moet hij daarvoor nadere bevelen vragen van zijn chef.
- c.* Rusten van personeel.
De pel.commandant neemt maatregelen, dat de manschappen zoveel mogelijk rust nemen en niet nodeloos worden gestoord.

138. Ten aanzien van de maatregelen genoemd in artikel 93 van deze Leidraad zij het volgende opgemerkt:

- a.* Bestrijdingsrapporten.
Indien een pel.commandant als zelfstandig commandant een brand heeft bestreden moet hij in de regel een bestrijdingsrapport opmaken (zie Hoofdstuk XIX).

Indien hij niet zelfstandig is opgetreden kan hij er in de regel mede volstaan om in een bespreking aan de VCBWR, onder wiens bevel hij heeft geageerd, de nodige gegevens te verstrekken.

- b.* Rapporten over personen, die zich tijdens de ramp-bestrijding minder goed hebben gedragen dan wel niet hebben voldaan in hun functie.

De pel.commandant heeft de brandbestrijding van nabij medegemaakt en heeft zich een beeld kunnen vormen over het optreden van verschillende personen. Hij is derhalve de aangewezen persoon om deze rapporten te maken. In de rapporten moet duidelijk uitkomen wie als getuigen kunnen worden gehoord; ondertekende verklaringen kunnen bij het rapport worden gevoegd.

- c.* Het opmaken van rapporten van personen, die zich tijdens de rampbestrijding hebben onderscheiden.

Hiervoor geldt het gestelde onder *b.*

- d.* Het opmaken van bescheiden betreffende zoekgeraakt en onbruikbaar geraakt materieel.

De pel.commandant draagt zorg, dat deze nauwkeurig en naar waarheid worden opgemaakt.

- e.* Het opmaken van aanvragen voor nieuw materieel als bij *d.*

139. Tenslotte overtuigt de pel.commandant zich door een nauwkeurige inspectie, dat het materieel en de persoonlijke uitrusting van zijn ondergeschikten weer volledig paraat zijn.

HOOFDSTUK IX

VAN DE GROEPSCOMMANDANT VAN EEN BLUSEENHEID INGEDEELD IN EEN PELOTON IN EEN A-GEMEENTE/-KRING

A. IN DE PERIODE VOORAFGAANDE AAN EN TIJDENS DE TOESTAND VAN PARAATHEID

140. Van de groepscommandant moet worden geëist:

- dat hij de weg in de gemeente/kring kent;
- dat hij weet in welke stadsdelen de onderscheidene straten gelegen zijn;
- dat hij op de hoogte is van de voornaamste belangrijke en brandgevaarlijke objecten;
- dat hij grondig bekend is met het materieel van zijn groep en de gebruiksmogelijkheden daarvan;
- dat hij bekend is met de aanwijzingen, richtlijnen en voorschriften inzake B.B.-aangelegenheden, welke zijn uitgevaardigd door de bevoegde autoriteiten en voor zover zulks nodig is voor de vervulling van zijn taak als groepscommandant.

141. Of en in hoeverre de groepscommandant in de tijd welke voorafgaat aan de toestand van paraatheid van de B.B. wordt ingeschakeld bij de opleiding en oefening van zijn onderhebbenden, hangt af van de plaatselijke omstandigheden.

Waar mogelijk waren de groepscommandanten echter zoveel mogelijk in te schakelen.

142. Nadat de toestand van paraatheid is afgekondigd, rusten op de groepscommandant in elk geval de volgende taken:

- a.* rekening houdend met de orders van zijn pel.commandant zorgt hij voor het paraat maken van zijn groep;
- b.* bij oefeningen treedt hij op als commandant van zijn groep;
- c.* hij houdt toezicht op en is verantwoordelijk voor het materieel van zijn groep;
- d.* hij draagt zorg, dat de voorschriften en aanwijzingen die zijn uitgevaardigd, door zijn ondergeschikten stipt worden uitgevoerd.

B. BIJ HET SIGNAAL LUCHTALARM

143. De groepscommandant laat de maatregelen uitvoeren om onmiddellijk uitrukken van de groep mogelijk te maken.

Daarna laat hij het personeel van zijn groep de opstellingen innemen, die zijn voorgeschreven.

Mochten er zich omstandigheden voordoen, die een onmiddellijk uitrukken zouden kunnen beletten, dan doet hij zulks onverwijld aan zijn pel.commandant weten.

C. IN DE PERIODE VAN DE RAMP EN DE RAMPBESTRIJDING

144. Voor de groepscommandant is deze periode te splitsen in:

- a. de tijd van wachten totdat bevelen voor inzet worden gegeven;
- b. de tijd daarna.

145. De tijd van afwachten (artikel 144 ad a) moet de groepscommandant gebruiken om nogeens na te gaan, of zijn groep voor uitrukken gereed is. Aan de persoonlijke uitrusting van de manschappen ware eveneens aandacht te besteden.

Tekortkomingen doet de groepscommandant herstellen.

146. In de periode genoemd in artikel 144 ad b heeft een groepscommandant de volgende verplichtingen:

- a. Indien het peloton, waarbij de groep is ingedeeld, moet oprukken naar een bepaald punt, tracht de groepscommandant in pelotonsverband daarheen te rijden (artikel 135 onder a van deze Leidraad).

Indien het pelotonsverband gedurende de rit verloren gaat, brengt de groepscommandant zijn voertuig naar het opgegeven punt en meldt zich aldaar weder bij zijn pel.commandant.

Op het punt aangekomen ontvangt de groepscommandant nadere bevelen van zijn pel.commandant voor de opstelling van zijn voertuig.

- b. Na ontvangst van het bevel tot inzet geeft hij de nodige bevelen aan zijn ondergeschikten.

Indien hij commandant is van een blusser begeeft hij zich vervolgens met de aanvalsploeg naar de plaats waar, of het object waartegen, moet worden opgetreden. Na een korte verkenning geeft hij aan de straalpijpvoerders aanwijzingen omtrent hun opstellingsplaats en omtrent de wijze waarop zij hun taak moeten uitvoeren.

Voor zover nodig controleert hij de werkzaamheden van de pompbediener, de waterploeg en eventueel de slangenploeg.

Regel moet echter zijn, dat de manschappen zo geoefend zijn, dat deze controle niet nodig is.

In de regel houdt de groepscommandant zich op bij de straalpijpvoerders, want daar vindt de strijd tegen het vuur plaats.

Indien de groepscommandant optreedt als commandant van een haler of een aanjager controleert hij het werk van de pompbediener en dat bij de transportleidingen.

Gedurende de gehele periode van de rampbestrijding rusten op de groepscommandant nog de volgende taken:

- c. Hij moet leiding geven aan zijn ondergeschikten, vooral aan de straalpijpvoerders. Deze zal hij de nodige aanwijzingen geven.
- d. Hij slaat de ontwikkeling van de brand nauwlettend gade. Op belangrijke wijziging in de toestand vestigt hij de aandacht van zijn pel.commandant.

- e. Hij moet aan de fysieke toestand van zijn ondergeschikten blijvend aandacht besteden. Door de manschappen van plaats te laten verwisselen is het somtijds mogelijk het fysiek te sparen. Tekenen van vermoeidheid rapporteert hij.
- f. Hij moet diligent zijn ten aanzien van de verzorging van zijn ondergeschikten. Zodra het zich laat aanzien, dat er dranken nodig zullen zijn, of de manschappen behoefte hebben aan voedsel, moet hij zulks rapporteren.
- g. Hij rapporteert aan zijn pel.commandant de defecten aan het materieel.

147. Indien een groepscommandant wordt aangewezen om als zelfstandig commandant een brand te bestrijden, rusten op hem dezelfde verplichtingen als in artikel 136 van deze Leidraad voor een pel.commandant zijn voorgeschreven.

D. IN DE PERIODE NA DE BEËINDIGING VAN DE RAMPBESTRIJDING

148. Ten aanzien van de maatregelen die moeten worden uitgevoerd **vóór men gaat rusten** (zie artikel 92 van deze Leidraad) zij het volgende aangetekend:

- a. Het weder paraat maken van het materieel.
De groepscommandant is hiervoor verantwoordelijk.
- b. Maatregelen tot bezetting van de onderscheidene functies.
De groepscommandant draagt zorg, dat deze stipt worden uitgevoerd. Eventuele bezwaren brengt hij voor bij zijn pel.commandant.
- c. Rusten van personeel.
De groepscommandant draagt zorg, dat door het personeel dat daar voor is aangewezen, inderdaad wordt gerust.

149. Ten aanzien van de maatregelen vermeld in artikel 93 van deze Leidraad zij het volgende opgemerkt:

- a. Bestrijdingsrapporten.
Indien een groepscommandant als zelfstandig commandant een brand heeft bestreden moet hij in de regel een bestrijdingsrapport opmaken (zie hiervoor Hoofdstuk XIX van deze Leidraad).
Indien hij niet zelfstandig is opgetreden, moet hij in de regel slechts aan zijn pel.commandant enige gegevens voor een rapport bij een bespreking verschaffen.
- b. Rapporten over personen, die zich tijdens de rampbestrijding minder goed hebben gedragen.
De groepscommandant signaleert bij zijn pel.commandant de personen, die zich minder goed hebben gedragen.
De pel.commandant bepaalt of terzake een verklaring moet worden opgemaakt.
- c. Rapporten over personen, die zich tijdens de rampbestrijding hebben onderscheiden.
Hiervoor geldt het gestelde onder *b*.
- d. Het opmaken van bescheiden betreffende zoekgeraakt en onbruikbaar geraakt materieel.
Deze worden door de groepscommandant met nauwkeurigheid en naar waarheid opgemaakt.
- e. Het opmaken van aanvragen voor nieuw materieel als bij *d*.

HOOFDSTUK X

VAN DE GROEPSCOMMANDANT VAN EEN VOORUITGESCHOVEN EENHEID IN EEN A-GEMEENTE/-KRING

A. IN DE PERIODE VOORAFGAANDE AAN EN TIJDENS DE TOESTAND VAN PARAAATHEID

150. De taak van een vooruitgeschoven eenheid is:

- a. blussen van vredesbranden;
- b. het zo spoedig mogelijk verlenen van steun aan de zelfbescherming.

151. Daar aangenomen moet worden, dat de plaats van de brandweerkazerne(s) is geprojecteerd met inachtneming van de eisen, die in vreedstijd aan de brandweerorganisatie worden gesteld, ware in principe de vooruitgeschoven eenheden zo lang mogelijk in de bestaande brandweerkazernes te stationeren.

Indien de omstandigheden (veiligheid) echter een andere opstelling eisen, ware niet te aarzelen een andere opstelling te kiezen.

Voor kleine en middelgrote gemeenten ware te overwegen de vooruitgeschoven eenheden aan de rand van de stad bij het voor algemene inzet bestemde potentieel op te stellen. In dat geval is tevens een gunstige omstandigheid, dat de groepscommandant ten aanzien van het uitrukken naar oorlogsbranden in overleg kan treden met zijn vakcommandant.

152. De eisen die aan de commandant van een vooruitgeschoven eenheid moeten worden gesteld zijn dezelfde als die vermeld in artikel 140 van deze Leidraad, met dien verstande dat hij de gemeente **zeer goed** moet kennen.

Aangezien commandanten van vooruitgeschoven eenheden praktisch steeds zelfstandig zullen moeten optreden, moeten deze met zorg worden gekozen.

153. Ten aanzien van het inschakelen van de groepscommandant in de periode, die de toestand van paraatheid voorafgaat, geldt het gestelde in artikel 141 van deze Leidraad.

154. Nadat de toestand van paraatheid is afgekondigd rusten op de commandant van een vooruitgeschoven eenheid dezelfde verplichtingen als voor een groepscommandant optredend in pelotonsverband. Zie terzake artikel 142 van deze Leidraad.

B. BIJ HET SIGNAAL LUCHTALARM

155. Voor de commandant van een vooruitgeschoven eenheid gelden dezelfde regelen als voorgeschreven (in artikel 143 van deze Leidraad) voor een groepscommandant optredend in pelotonsverband.

C. IN DE PERIODE VAN DE RAMP EN DE RAMPBESTRIJDING

156. De commandant van een vooruitgeschoven eenheid rukt eigener initiatief met zijn blusvoertuig uit, zodra hij de overtuiging heeft verkregen, dat door bominslag a.a. een oorlogsbrand is ontstaan in het vak, waarin de vooruitgeschoven eenheid is opgesteld. Hij vangt ook eigener initiatief aan met de brandbestrijding.

Bij het kiezen van het te bestrijden object, alsmede de te nemen maatregelen, houdt hij uiteraard rekening met de door CBWR gegeven aanwijzingen.

Vóór het uitrukken bericht hij, eventueel via de seinzaal, aan de CBWR en aan zijn VC waarheen hij zich begeeft.

Ten aanzien van vredesbranden kan worden bepaald, dat een vooruitgeschoven eenheid slechts mag uitrukken op last van de seinzaal. In zo'n geval zorgt de seinzaal, dat CBWR en VCBWR worden ingelicht omtrent het uitrukken.

157. Vermoedt de commandant van een vooruitgeschoven eenheid, dat er in het vak waarin deze eenheid is opgesteld een oorlogsbrand is uitgebroken dan rukt hij uit en begeeft zich met zijn spuit naar het vermoedelijk object.

158. In de regel begeeft de commandant van een vooruitgeschoven eenheid zich eigener initiatief niet naar een brand, die gelegen is buiten het vak waarin die eenheid is opgesteld.

Bemerkt de commandant van de vooruitgeschoven eenheid, dat er buiten zijn vak een brand woedt, terwijl hem niet bekend is dat er brand is in zijn eigen vak, dan vraagt hij aan zijn VCBWR toestemming de brand buiten zijn vak te bestrijden.

Is het niet mogelijk om snel verbinding met de VC te verkrijgen, dan handelt de commandant van de vooruitgeschoven eenheid eigener initiatief; hij mag in geen geval passief blijven. Hij is echter gehouden zijn VC en de VC van het vak, waarin hij de brand bestrijdt, zo snel mogelijk in te lichten.

159. Voorts zendt de commandant van de vooruitgeschoven eenheid zo spoedig mogelijk een „nader bericht” aan de VCBWR van het vak, waarin hij de brand bestrijdt.

Dit bericht bevat in de regel:

1. Naam van de groepscommandant.
2. Algemeen overzicht van de aangetroffen toestand.
3. Adres van het object, dat zal worden bestreden.
4. Aard van het object.
5. Aard en omvang van de brand van (in) het gekozen object.
6. Te verwachten resultaten van de brandbestrijding zonder bijstand.
7. Hoe groepscommandant kan worden bereikt (plaats; telefoonnummer enz.).

160. Tot de commandant van de vooruitgeschoven eenheid gesteld wordt onder het commando van een andere commandant, blijft hij rapporteren aan de VCBWR van het vak, waarin hij de ramp bestrijdt.

Gedurende deze tijd rusten op hem de verplichtingen als voor de pel.commandant omschreven in artikel 136 van deze Leidraad.

161. Zodra de commandant van een vooruitgeschoven eenheid niet meer staat onder het directe commando van een VC, handelt hij overeenkomstig de voorschriften die gelden voor een groepscommandant, optredend in pelotonsverband (zie artikel 146 van deze Leidraad).

D. IN DE PERIODE NA DE BEËINDIGING VAN DE RAMPBESTRIJDING

162. Daar het blussen van vredesbranden mede tot de taak van een vooruitgeschoven eenheid behoort, moet het streven er op gericht zijn om na beëindiging van de rampbestrijding bij zo'n eenheid zo enigszins mogelijk een verse bemanning in te delen.

Voor zover de oude bemanning het voertuig nog niet paraat heeft gemaakt, kan dit door de verse bemanning geschieden.

Indien het niet mogelijk is een verse bemanning in te delen, moet het gestelde in artikel 148 van deze Leidraad in acht worden genomen.

163. Of een verse bemanning bij de vooruitgeschoven eenheid is ingedeeld of niet, de werkzaamheden vermeld in artikel 149 van deze Leidraad moeten worden verricht door de groepscommandant c.q. de groepscommandanten, die tijdens de rampbestrijding het commando over het voertuig heeft c.q. hebben gevoerd.

HOOFDSTUK XI

VAN DE KCBWR

A. IN DE PERIODE VOORAFGAANDE AAN EN TIJDENS DE TOESTAND VAN PARAAATHEID

164. Van een KCBWR moet worden geëist:

- dat hij goed op de hoogte is van de brandrisico's en de bluswatervoorziening in de gemeenten van zijn kring;
- dat hij goed op de hoogte is van het wegennet in zijn kring;
- dat hij op de hoogte is van de dislocatie van het brandweermaterieel in zijn kring, van de capaciteit en van de toestand daarvan en in hoeverre het kan worden aangewend voor bijstandverlening;
- dat hij volledig op de hoogte is van de samenstelling van de pelotons, die eventueel in de kring geformeerd en voor bijstandverlening aangewezen kunnen worden, alsmede de onderscheidene verzamelpunten van dit potentieel;
- dat hij terdege bekend is met de aanwijzingen, richtlijnen en voorschriften inzake B.B. aangelegenheden, welke zijn uitgevaardigd door de bevoegde autoriteiten, en voor zover nodig in verband met zijn taak als KCBWR.

165. In het kader van de B.B. en rekening houdend met de terzake gegeven aanwijzingen, richtlijnen, voorschriften en bevelen, rusten in deze periode op de KCBWR de volgende verplichtingen:

- a.* hij moet zorgdragen voor de opbouw van een goede brandweerorganisatie in zijn kring;
- b.* hij moet nagaan of de bluswatervoorziening voor vreedstijd voldoende is en of deze met het oog op de toestand van paraatheid nog aanvulling behoeft; voor zover nodig moet hij voorstellen ter verbetering doen;
- c.* hij moet, rekening houdend met de aanwijzingen van de kringraad en het KHBB, het op voet van paraatheid brengen van de B.B.-brandweerorganisatie voorbereiden. Daartoe zullen de nodige regelingen en voorschriften moeten worden gemaakt;
- d.* hij moet, in samenwerking met en met medewerking van de gemeentebesturen en gemeentelijke PCBWR, regelen de opleiding in het kader van de B.B. van het personeel, dat in vreedstijd reeds bij de brandweer is aangesloten en een taak in B.B.-verband zal vervullen, alsmede van de andere brandweernoodwachters;
- e.* hij moet zorgdragen, dat het onder *d* genoemde personeel, na de opleiding te hebben doorlopen, geregeld blijft oefenen.
Ten aanzien van *d* en *e* zij opgemerkt, dat niet mag worden nagelaten om eveneens op te leiden en te oefenen:
 - de RCnBWR en SCnBWR;
 - de pel.commandanten.Afhankelijk van de te behandelen onderwerpen moeten praktische oefeningen, maquette- of kaartoefeningen worden gehouden.

Door het doen houden van lezingen en besprekingen kan eveneens de kennis worden uitgebreid en verdiept.

- f.* de KCBWR heeft zorg te dragen, dat het personeel, voor zover het dit nodig heeft voor de uitoefening van zijn taak, op de hoogte is van de taak en de werkzaamheden van andere diensten, in de eerste plaats ten aanzien van de politie-, de reddings- en de verbindingdienst.
Alleen dan kan met deze diensten een vruchtbare samenwerking worden verkregen.
- g.* hij moet er voor zorgen, dat de groepscommandanten van zijn kring de nodige plaatselijke kennis van de gemeenten in hun kring bezitten. Dit kan worden bereikt door het laten verrichten van verkenningen, het doen houden van excursies en oefeningen, het doen houden van voordrachten en dergelijke.
- h.* hij moet het KHBB voorstellen de mogelijkheid te scheppen, dat ook brandweerpersoneel, dat waarschijnlijk bijstand aan de kring moet geven, de nodige plaatselijke kennis verkrijgt, op dezelfde wijze als onder *g* ten aanzien van het eigen brandweerpersoneel is voorgeschreven; het KHBB zal hiertoe in overleg moeten treden met de PC (GC).
- i.* hij moet medewerking verlenen, dat het brandweerpersoneel van de eigen kring in de gelegenheid wordt gesteld om plaatselijke kennis op te doen in de gemeenten, waaraan naar alle waarschijnlijkheid bijstand moet worden gegeven.

166. Gedurende de periode van paraatheid is de KCBWR verplicht er voor zorg te dragen, dat op de cop-KHBB, alsmede aan direct onder hem gestelde RCnBWR en/of PCnBWR, steeds nauwkeurig bekend is waar hij zich bevindt en op welke wijze (welk telefoonnummer) hij is te bereiken.

B. BIJ HET SIGNAAL LUCHTALARM OF BIJ HET ONTSTAAN VAN BRAND IN DE KRING

167. Bemerkt, of krijgt de KCBWR op enigerlei wijze kennis van het feit, dat ergens in de kring het signaal luchtalarm is gegeven, of een brand (vredes- of oorlogsbrand) is ontstaan, dan meldt hij zulks onverwijld aan het KHBB, tenzij hem met zekerheid bekend is, dat het KHBB reeds op de hoogte is.

Heeft de KCBWR voldoende inzicht in de toestand, of heeft hij van een RCBWR of PCBWR een verzoek om bijstand ontvangen, dan kan hij de melding gepaard doen gaan met een advies omtrent de te nemen maatregelen. Het KHBB neemt op dit advies een beslissing.

Voorts vraagt de KCBWR of hij op de cop-KHBB moet verschijnen. Het KHBB beslist terzake.

168. Wordt de KCBWR door het KHBB omtrent een brand of calamiteit ingelicht, dan deelt het KHBB in de regel tevens mede, of de aanwezigheid van de KCBWR op de cop nodig is.

C. IN DE PERIODE VAN DE RAMP EN DE RAMPBESTRIJDING

169. Aangenomen kan worden, dat het KHBB de KCBWR op de cop ontbiedt, indien hij zijn adviezen en hulp bij de commandovoering nodig heeft.

In afwachting van een oproep houdt KCBWR zich beschikbaar zolang de calamiteit wordt bestreden, of tot het KHBB hem mededeelt van zijn diensten geen gebruik te zullen maken.

170. Zodra een KCBWR op de cop-KHBB aankomt, stelt hij zich zo snel mogelijk op de hoogte van de stand van zaken.

171. Gedurende zijn verblijf op de cop heeft de KCBWR het volgende te verrichten:

- a. hij moet het KHBB adviseren omtrent de sterkte van het potentieel, dat technisch nodig wordt geacht om de ramp te bestrijden en omtrent de gemeenten, welke uit technisch oogpunt (aard van het materieel), in de eerste plaats in aanmerking komen om de gevraagde bijstand te verlenen;
- b. nadat het KHBB heeft beslist, geeft de KCBWR de nodige bevelen voor bijstandverlening;
- c. op verzoek c.q. ongevraagd adviseert KCBWR het KHBB omtrent eventueel aan te vragen bijstand van buiten de kring. Zo nodig is hij het KHBB behulpzaam bij het opmaken van deze aanvraag;
- d. hij houdt het KHBB op de hoogte van de stand van zaken bij de brandbestrijding, en verschaft hem de gegevens om zich een beeld te vormen omtrent de toestand en om de PVC (CG) te kunnen inlichten.
Hij stelt zo nodig ontwerp-berichten dan wel ontwerp bijstand-aanvragen voor het KHBB op;
- e. hij ziet toe, dat zijn ondercommandanten hem geregeld berichten zenden en op de hoogte houden van de toestand en de gang van zaken;
- f. hij houdt zijn ondercommandanten, voor zover zulks van belang is, op de hoogte van de algemene situatie in de kring;
- g. zodra KCBWR verneemt, of kan aannemen dat binnen korte tijd, met de nablissing is (kan worden) begonnen, stelt hij zich in verbinding met de betrokken PCBWR en bespreekt met deze of het mogelijk is het aantal eenheden, dat bij de bestrijding wordt gebruikt te verminderen.

172. Zodra de werkzaamheden in de cop het toelaten, kan KCBWR – na bekomen toestemming van het KHBB – zich naar de brand (het rampgebied) begeven om door eigen aanschouwing en overleg met de betrokken PCBWR zich een beeld te vormen omtrent de toestand.

Hij zal het PCBWR met raad en daad bijstaan, doch grijpt slechts in in de commandovoering op verzoek van de burgemeester van de getroffen gemeente (zie artikel 29 van deze Leidraad).

Mocht KCBWR niet in staat zijn om naar de ramp te gaan, dan kan hij aan de betrokken RCBWR (SCBWR) opdragen zich derwaarts te begeven, en hem over de toestand in te lichten.

173. Na bezoek aan de brand (het rampgebied) keert KCBWR terug naar de cop-KHBB en licht het KHBB alsmede andere aldaar aanwezige commandanten en hoofden van dienst volledig in omtrent het waargenomene.

D. IN DE PERIODE NA BEËINDIGING VAN DE RAMPBESTRIJDING

174. De KCBWR wendt zijn invloed aan om de maatregelen genoemd in Hoofdstuk III van deze Leidraad te doen uitvoeren.

Door ondergeschikte PCnBWR ingediende rapporten biedt hij, na deze voor gezien te hebben getekend en eventueel van commentaar te hebben voorzien, aan ter verdere behandeling aan het KHBB.

175. Voorts moet hij, in de regel samen met de betrokken PCBWR, de bij de bestrijding opgedane ervaringen en de daaruit te putten leringen behandelingen met de onderscheidene PCnBWR van de kring.

176. Hij stelt op grond van de opgedane ervaringen zo nodig wijzigingen inzake de oefeningen en opleidingen voor.

HOOFDSTUK XII

VAN DE RCBWR (SCBWR)

A. IN DE PERIODE VOORAFGAANDE AAN EN TIJDENS DE TOESTAND VAN PARAATHEID

177. Van een RCBWR (SCBWR) moet worden geëist:

- dat hij goed op de hoogte is van de brandrisico's en de bluswatervoorziening in de gemeenten van zijn rayon (sector);
- dat hij goed op de hoogte is van het wegennet in de gehele kring;
- dat hij op de hoogte is van de dislocatie van het brandweermaterieel in zijn rayon (sector), van de capaciteit en de toestand daarvan en in hoeverre het kan worden aangewend voor bijstandverlening;
- dat hij op de hoogte is van de samenstelling van het (de), peloton(s), dat (die) eventueel in het (de) rayon (sector) geformeerd en voor bijstandverlening kan (kunnen) worden aangewezen, alsmede de verzamelplaats(en) van dit potentieel;
- dat hij terdege bekend is met de aanwijzingen, richtlijnen en voorschriften inzake B.B.-aangelegenheden, welke zijn uitgevaardigd door de bevoegde autoriteiten en voor zover nodig in verband met zijn taak als RCBWR (SCBWR).

178. Of en in hoeverre de RCBWR (SCBWR) in deze periode bij het uitwerken van plannen en uitvoering van maatregelen wordt ingeschakeld, hangt af van de plaatselijke omstandigheden.

Het verdient alleszins aanbeveling hem zoveel mogelijk te laten medewerken.

179. Gedurende de periode van paraatheid is de RCBWR (SCBWR) verplicht er voor te zorgen, dat aan de KCBWR (RCBWR) alsmede aan direct onder hem gestelde SCnBWR en/of PCnBWR steeds nauwkeurig bekend is, waar hij zich bevindt en op welke wijze (welk telefoonnummer) hij te bereiken is.

Indien een RCBWR (SCBWR) wordt aangewezen om als pel.commandant op te treden, dan zal hij, wanneer tot vorming van dat peloton wordt bevolen, maatregelen treffen dat zijn vervanger zijn werkzaamheden van RCBWR (SCBWR) overneemt.

B. BIJ HET SIGNAAL LUCHTALARM OF BIJ HET ONTSTAAN VAN BRAND IN HET (DE) RAYON (SECTOR)

180. Bemerkt, of krijgt de RCBWR (SCBWR) op enigerlei wijze kennis van het feit, dat ergens in het rayon (de sector) het signaal luchtalarm is gegeven, of een brand (vredes- of oorlogsbrand) is ontstaan, dan meldt hij zulks onverwijld aan de KCBWR (RCBWR).

C. IN DE PERIODE VAN DE RAMP EN DE RAMPBESTRIJDING

181. Zolang de bestrijding van een ramp in zijn rayon (sector) duurt, moet de RCBWR (SCBWR) beschikbaar blijven om op mededelingen c.q. verzoeken om bijstand van onderhebbende SCnBWR en/of PCnBWR te kunnen reageren.

182. Wanneer een RCBWR (SCBWR) van een ondergeschikte SCBWR en/of PCBWR een mededeling omtrent het verloop van de bestrijding van een brand ontvangt, geeft hij dit onmiddellijk door aan de KCBWR (RCBWR).

183. Wanneer een RCBWR (SCBWR) van een burgemeester van één der in het rayon (sector) gelegen gemeenten, van een SCBWR dan wel van een PCBWR het verzoek ontvangt om bijstand te verlenen, is hij bevoegd hiertoe zelfstandig, dus zonder nadere machtiging van het KHBB, of van de burgemeesters der betrokken gemeenten, over te gaan en terzake de nodige bevelen uit te geven. Daar echter het KHBB (namens de voorzitter van kringraad) verantwoordelijk is voor een goede bijstandverlening in de gehele kring en alleen hij bij het gelijktijdig plaats vinden van meer dan één calamiteit kan beoordelen welke gemeente in de eerste plaats bijstand behoeft, kan het KHBB – wanneer zulks in verband met de totale sterkte van het potentieel van het rayon zin heeft – bepalen, dat de RCBWR op eigen initiatief niet meer dan 50 % van het potentieel van het rayon mag inzetten en dat hij voor de inzet van de overige 50 % de machtiging van het KHBB nodig heeft.

Een RCBWR (SCBWR) die op vorenomschreven wijze bijstand heeft verleend, licht terzake de KCBWR (RCBWR) in, die het KHBB (via KCBWR) hiermede in kennis stelt. Is het rayon in sectoren verdeeld, dan worden de burgemeesters van de bij deze bijstandverlening betrokken gemeenten ingelicht door de SCBWR; is het rayon niet in sectoren verdeeld, dan geschiedt dit door de RCBWR.

184. Is een RCBWR (SCBWR) niet in staat om met het potentieel, dat te zijner beschikking staat, de bijstand afdoende te regelen, dan richt hij een verzoek om bijstand tot de KCBWR (RCBWR). Indien dit nog niet is geschied moet hij daarbij nauwkeurig opgeven welke maatregelen tot bijstandverlening hij reeds heeft genomen.

185. Teneinde een teveel aan functionarissen bij het rampgebied te voorkomen mag een RCBWR (SCBWR) zich in de regel alleen in opdracht van de KCBWR naar het rampgebied begeven.

Krijgt de RCBWR (SCBWR) een dergelijke opdracht niet en is hij van oordeel, dat zijn aanwezigheid bij de rampbestrijding nodig of wenselijk is, dan stelt hij aan de KCBWR (via RCBWR) voor hem derwaarts te zenden. KCBWR beslist.

D. IN DE PERIODE NA BEËINDIGING VAN DE RAMPBESTRIJDING

186. De RCBWR (SCBWR) wendt zijn invloed aan om de maatregelen genoemd in Hoofdstuk III van deze Leidraad te doen uitvoeren.

HOOFDSTUK XIII

VAN DE PCBWR VAN EEN B-GEMEENTE

A. IN DE PERIODE VOORAFGAANDE AAN EN TIJDENS DE TOESTAND VAN PARAAATHEID

187. Van een PCBWR moet worden geëist:

- dat hij het gebied, waar onder zijn algemene leiding branden moeten worden bestreden, door en door kent; mocht dit gebied niet overeenstemmen met het verzorgingsgebied van het brandweerkorps waartoe hij behoort, dan moet PCBWR zich volledig op de hoogte stellen van de omstandigheden en de toestanden in dit voor hem nieuwe territoir;
- dat hij op de hoogte is van de gebruiksmogelijkheden en de toestand van het brandweer-materieel, dat aanwezig is in zijn gemeente;
- dat hij op de hoogte is van de bluswatersituatie in de gemeente, en dat hij een duidelijk inzicht heeft van de daaruit voortvloeiende mogelijkheden ten aanzien van de brandbestrijding;
- dat hij goed op de hoogte is met de aanwijzingen, richtlijnen en voorschriften inzake B.B.-aangelegenheden, welke zijn uitgevaardigd door de bevoegde autoriteiten en voor zover zulks nodig is voor de uitvoering van zijn taak.

188. In het kader van de B.B. en rekening houdend met de terzake gegeven aanwijzingen, richtlijnen, voorschriften en bevelen rusten in deze periode op de PCBWR de volgende verplichtingen:

- a. hij moet zorgdragen voor de opbouw van een goede brandweerorganisatie en voor het eventueel uitbouwen daarvan tot een apparaat, dat voldoet aan de eisen die de B.B. stelt;
- b. hij moet nagaan, of de bluswatervoorziening van dien aard is, dat aan de daaraan te stellen eisen in **vredestijd** wordt voldaan; zijn naar zijn oordeel voorzieningen nodig dan moet hij voorstellen indien ter verbetering van de bluswatervoorziening;
- c. hij moet nagaan welke bijzondere maatregelen door de brandweer moeten worden genomen, wanneer de toestand van paraatheid voor de B.B. wordt afgekondigd, en daarvoor de nodige voorzieningen treffen;
- d. hij moet zorgdragen, dat het personeel, dat in vredeestijd reeds bij de brandweer is aangesloten en een taak in B.B. verband heeft te vervullen, alsmede de andere brandweernoodwachters voor hun in het kader der B.B. te vervullen taak worden opgeleid;
- e. hij moet zorgdragen, dat het onder *d* genoemde personeel, na de opleiding te hebben doorlopen, geregeld blijft oefenen;
- f. de PCBWR heeft zorg te dragen, dat het personeel, voor zover het dit nodig heeft voor de uitoefening van zijn taak, op de hoogte is van de taak en de werk-

zaamheden van andere diensten, in de eerste plaats ten aanzien van de politie-, de reddings- en de verbindingdienst.

Alleen dan kan met deze diensten een vruchtbare samenwerking worden verkregen;

- g.* indien de omvang en de onoverzichtelijkheid van de gemeente dit eisen moet hij kaarten doen samenstellen, waarop de gegevens moeten zijn opgenomen, die nodig zijn om snel een besluit te kunnen vormen omtrent de inzet van het brandweermaterieel (zie omtrent de samenstelling van deze kaarten Hoofdstuk XX);
- h.* hij moet zorgdragen, dat voor zover nodig, de plaatselijke kennis van het brandweer-personeel wordt verbeterd;
- i.* hij moet, in samenwerking met KCBWR maatregelen nemen, dat brandweer-personeel, dat waarschijnlijk bijstand aan de gemeente moet geven, de nodige plaatselijke kennis verkrijgt;
- j.* hij moet medewerking verlenen, dat het brandweer-personeel van de eigen gemeente in de gelegenheid wordt gesteld om plaatselijke kennis op te doen in de gemeenten, waaraan naar alle waarschijnlijkheid bijstand moet worden gegeven.

189. Gedurende de toestand van paraatheid behoort in elke gemeente een instantie te zijn, waaraan onmiddellijk worden gemeld het plaats vinden van een ramp en alle bijzonderheden daarvan. Deze instantie moet dag en nacht bereikbaar zijn en zetelt in de regel in een centraal punt (gemeentehuis, politiebureau en dergelijke).

190. Gedurende de toestand van paraatheid is de PCBWR verplicht er voor te zorgen, dat op het centrale punt steeds nauwkeurig bekend is, waar hij zich bevindt en op welke wijze (welk telefoonnummer) hij is te bereiken.

B. BIJ HET SIGNAAL LUCHTALARM OF BIJ HET ONTSTAAN VAN BRAND IN DE GEMEENTE

191. In elke gemeente behoren de PCBWR en de PonderCBWR in staat te zijn de leiding van de brandbestrijding met het plaatselijk potentieel op zich te nemen.

Er moet naar worden gestreefd om naast beide evengenoemde functionarissen nog de beschikking te hebben over een derde persoon, die in staat is bij ontstentenis van een van beiden de leiding van de brandbestrijding op zich te nemen.

192. In het geval van brand begeeft de PCBWR zich naar het centrale punt en gaat de PonderCBWR naar de brandweerkazerne, om tezamen met het materieel (in opdracht van PCBWR) uit te rukken naar de brand en het commando van de brandbestrijding op zich te nemen.

C. IN DE PERIODE VAN DE RAMP EN DE RAMPBESTRIJDING

193. De PCBWR heeft op het centrale punt (zie artikel 192 van deze Leidraad) onder meer de volgende werkzaamheden te verrichten:

- a.* Aan de hand van de binnengekomen berichten beslissen waarheen de in de gemeente aanwezige spuiten zich dienen te begeven.
Indien buiten voorkennis van het centrale punt reeds inzet van materieel heeft plaats gevonden, moeten maatregelen worden genomen om vast te stellen, waar het materieel zich bevindt en tegen welke doelen het is ingezet.

- b. Indien het nog niet is geschied, de SCBWR (of RCBWR of KCBWR) mededelen, dat er in de gemeente een ramp heeft plaats gehad dan wel een brand is uitgebroken.
- c. Uit de binnengekomen berichten concluderen of al dan niet bijstand moet worden gevraagd.
- d. Indien bijstand nodig wordt geacht, deze aanvragen bij de SCBWR (of RCBWR of KCBWR).
- e. Indien bijstand kan worden verwacht tijdig beslissen waarheen het bijstandpotentieel zich moet begeven.
- f. Indien bijstand kan worden verwacht, in overleg met de PCPOL maatregelen nemen, dat dit bijstandpotentieel wordt opgevangen en naar het rampgebied wordt geleid.
- g. Zodra het bericht „brand meester” wordt ontvangen, dit melden aan de SCBWR (RCBWR of KCBWR).
- h. Zo spoedig mogelijk mededelen welke eenheden weder beschikbaar komen.

194. Gedurende de gehele periode van de rampbestrijding rusten op degene, die zich op het centrale punt bevindt, de volgende taken:

- a. Hij ziet toe, dat de commandant(en) van de brandbestrijding in het (de) rampgebied(en) geregeld berichten zenden en het centrale punt op de hoogte houden van de toestand en de gang van zaken.
Indien hij geen berichten ontvangt neemt hij maatregelen deze te verkrijgen.
- b. Hij licht de burgemeester geregeld in.
- c. Hij licht de SCBWR (of RCBWR of KCBWR) geregeld in. Hierbij moet een duidelijk inzicht ggegeven worden omtrent aard en omvang van de brand(en).
- d. Hij houdt de commandant(en) van de brandbestrijding in het (de) rampgebied(en) geregeld op de hoogte omtrent de algemene toestand en omtrent eventueel te verwachten bijstandpotentieel, dat te zijner (hunner) beschikking zal worden gesteld.
- e. Hij moet diligent blijven ten aanzien van de verzorging van het brandweerpersoneel en zo nodig terzake contact opnemen met HDSV. Samen met deze worden zo nodig maatregelen genomen.
- f. Hij moet eventueel maatregelen nemen c.q. bevelen doen uitgaan, betreffende verzorging van en voorziening met materieel.
- g. Teneinde een overzicht te behouden moet men op het centrale punt op overzichtelijke wijze vastleggen wèlk materieel is ingezet, waar het is ingezet en welke maatregelen zijn genomen.

195. De PCBWR dient zich, zo spoedig mogelijk als zijn werkzaamheden dit toelaten, naar het rampgebied te begeven om zich door eigen aanschouwing en overleg met de commandant van de brandbestrijding ter plaatse een beeld te vormen omtrent de toestand.

Het is voor de PCBWR in de regel mogelijk om het centrale punt te verlaten, zodra het plaatselijk brandweerpotentieel is ingezet en de bijstand (voorlopig) is geregeld. Het hangt van de omstandigheden af of de PCBWR naar het centrale punt terugkeert, dan wel bij het rampgebied blijft en eventueel het commando over de brandbestrijding op zich neemt.

De PCBWR kan alleen bij het rampgebied blijven, indien van daaruit tevens de werkzaamheden kunnen worden verricht als omschreven in artikel 194 van deze Leidraad.

196. Degene, die in het rampgebied het commando van de brandbestrijding op zich neemt (zie artikel 192 van deze Leidraad), heeft onder meer de volgende werkzaamheden te verrichten:

- a. Na aankomst bij het rampgebied voert hij een korte verkenning uit.
- b. Vervolgens geeft hij bevelen tot inzet.
In de regel richt hij zich daartoe direct tot de groepscommandant(en).
- c. Hij moet naar het centrale punt zo spoedig mogelijk een nader bericht zenden omtrent
 - 1. de aard en omvang van de brand en het gevaar voor uitbreiding;
 - 2. in grote trekken de wijze waarop het materieel werd ingezet;
 - 3. aanvraag van direct benodigd materieel (extra slangen, bijzonder materieel);
 - 4. de bijstand die hij nodig acht;
indien geen bijstand nodig is, dient dit eveneens te worden gemeld;
 - 5. de plaats waarheen bevelen en berichten moeten worden gezonden (eventueel het telefoonnummer).
- d. Hij moet de samenwerking met andere diensten regelen.
- e. Indien bijstandpotentieel ter beschikking komt moet hij de inzet hiervan regelen.
- f. Zodra men de „brand meester” is moet hij dit aan het centrale punt melden.
- g. Telkenmale wanneer eenheden inrukken moet hij dit aan het centrale punt melden.
Gedurende de gehele periode van de rampbestrijding rusten op hem nog de volgende taken:
- h. Hij ziet toe, dat zijn ondercommandanten hem geregeld berichten zenden en op de hoogte houden van de toestand en de gang van zaken.
Indien hij geen berichten van zijn ondercommandanten ontvangt, neemt hij maatregelen om deze te verkrijgen.
- i. Hij houdt zijn ondercommandanten geregeld op de hoogte van de toestand voor zover dit nodig is voor de vervulling van hun taak, en geeft zo nodig aanvullende bevelen.
- j. Hij moet naar het centrale punt geregeld nadere berichten omtrent de stand van zaken in en om het rampgebied zenden. In deze berichten worden over het algemeen dezelfde onderwerpen behandeld als vermeld onder c van dit artikel.

- k.* Hij moet contact onderhouden met functionarissen van de zelfbescherming en van de rd, van de gd en van pol. (zie Hoofdstuk I onder G tot en met M van deze Leidraad).
- l.* Hij kan voorstellen voor affossing indienen bij PCBWR, die eventueel maatregelen neemt (zie Hoofdstuk II van deze Leidraad).
- m.* Hij moet diligent blijven ten aanzien van de verzorging van het brandweerpersoneel en zo nodig een en ander onder de aandacht brengen van PCBWR.
- n.* De leider van de brandbestrijding moet eventueel maatregelen nemen (voorstellen bij PCBWR indienen) betreffende de verzorging van en voorziening met materieel.
- o.* Voor zover nodig doet hij aan PCBWR voorstellen betreffende het laten opkomen en laten inrukken van bloknoodwachters, belast met het bestrijden van vlieg vuur. Indien de burgemeester bij het rampgebied aanwezig is, kan hij deze voorstellen rechtstreeks richten tot de burgemeester. Hij zal PCBWR echter zo spoedig mogelijk inlichten.
 - Indien de omstandigheden van dien aard zijn, dat onmiddellijke opkomst van bloknoodwachters nodig is, kan hij dit regelen met de ter plaatse aanwezige blokhoofden. Vervolgens licht hij PCBWR zo spoedig mogelijk in.
- p.* Teneinde een overzicht te behouden van de toestand en het ingezet materieel doet hij een en ander op overzichtelijke wijze op een kaart inschetsen en zo nodig in een staat vastleggen.

D. IN DE PERIODE NA BEËINDIGING VAN DE RAMPBESTRIJDING

197. De PCBWR is er voor verantwoordelijk, dat de maatregelen worden genomen, welke zijn voorgeschreven in Hoofdstuk III van deze Leidraad.

198. Hij moet er zich **persoonlijk** van overtuigen, dat de maatregelen, vermeld in artikel 92 van deze Leidraad, worden uitgevoerd, direct nadat het materieel in de opstellingsplaatsen (kazernes) is teruggekeerd.

199. Ten aanzien van de maatregelen vermeld in artikel 93 van deze Leidraad zij het volgende opgemerkt:

a. Bestrijdingsrapporten.

Deze moeten door PCBWR worden opgemaakt.

Commandanten van tot de eigen gemeente behorend materieel delen hun ervaringen en gegevens in de regel in een bespreking aan de PCBWR mede.

Commandanten van bijstandpotentieel leggen een en ander in een rapport vast en zenden dit aan de PCBWR van de gemeente, waaraan bijstand werd verleend (zie Hoofdstuk XIX).

b. Rapporten over personen, die zich tijdens de rampbestrijding minder goed hebben gedragen, dan wel niet hebben voldaan in hun functie.

Degene, die in en bij het rampgebied de leiding van de brandbestrijdingswerkzaamheden heeft gehad, is de aangewezen persoon om deze rapporten op te maken. In de rapporten moet duidelijk uitkomen, wie als getuigen kunnen worden gehoord; ondertekende verklaringen kunnen bij het rapport worden gevoegd.

Is de PCBWR niet de persoon, die het rapport opmaakt, dan moet hij dit, voorzien van zijn aantekeningen, aan de burgemeester doorzenden.

- c. Rapporten over personen, die zich tijdens de rampbestrijding hebben onderscheiden.
Hiervoor geldt hetzelfde als vermeld onder *b*.
- d. Verklaringen omtrent zoekgeraakt en onbruikbaar geraakt materieel.
De PCBWR ziet toe, dat deze rapporten door de groepscommandanten nauwkeurig en naar waarheid worden opgemaakt. De rapporten moeten door hem voor gezien worden getekend en eventueel van commentaar worden voorzien.
- e. Aanvragen voor nieuw materieel.
In de regel zal dit door PCBWR moeten geschieden. Wordt een en ander door een ondergeschikte bewerkstelligd, dan blijft PCBWR verantwoordelijk.
- f. Het uitvoeren van verkenningen om na te gaan in welke mate door de ramp het gemeentebeeld werd beïnvloed.
Dit moet door de PCBWR persoonlijk of wel onder zijn leiding plaats vinden.
- g. Verbetering van de bluswatervoorziening.
Dit vraagstuk moet door PCBWR worden behandeld.
- h. Bijwerken van kaarten.
Dit dient door de zorg van PCBWR te geschieden.
- i. Maatregelen om op de hoogte te komen van de nieuwe, door de ramp geschapen toestand.
Deze moeten door PCBWR worden genomen.

HOOFDSTUK XIV

VAN DE PCBWR VAN EEN PHBB-GEMEENTE

200. De werkzaamheden en het optreden van een PCBWR in een PHBB-gemeente houden het midden tussen die van een CBWR van een A-gemeente/-kring en die van een PCBWR in een B-gemeente.

201. In een PHBB-gemeente begeeft de PCBWR zich bij luchtalarm of bij het ontstaan van brand naar de cop. PHBB. Eerst nadat hij een beeld van de toestand heeft verkregen, kan hij zich naar de brand begeven.

HOOFDSTUK XV

VAN DE PEL.CDT IN EEN B-KRING

A. IN DE PERIODE VOORAFGAANDE AAN EN TIJDENS DE TOESTAND VAN PARAATHEID

202. Van een pel.cdt moet worden geëist:

- dat hij goed op de hoogte is van het wegennet in de kring;
- dat hij goed de weg kent naar de nabijgelegen A-gemeenten/-kringen;
- dat hij de weg kent in de nabijgelegen A-gemeenten/-kringen;
- dat hij grondig bekend is met het materieel, dat bij zijn peloton behoort, alsmede de gebruiksmogelijkheden daarvan;
- dat hij op de hoogte is van het (de) verzamelpunt(en) van het peloton, de wegen die de onderscheidene blusvoertuigen moeten volgen om zich derwaarts te begeven, alsmede de tijdsduur die daarvoor nodig is; alle bijzonderheden die met het verzamelen verband houden moet hij terdege kennen;
- dat hij bekend is met de aanwijzingen, richtlijnen en voorschriften inzake B.B.-aangelegenheden, welke zijn uitgevaardigd door de bevoegde autoriteiten en voor zover zulks in verband met zijn taak als pel.cdt nodig is.

203. Of en in hoeverre de pel.cdt in de tijd, welke voorafgaat aan de toestand van paraatheid van de B.B., wordt ingeschakeld bij de opleiding en oefening van zijn peloton, hangt af van de plaatselijke omstandigheden.

Het verdient alleszins aanbeveling hem zoveel mogelijk te laten medewerken en waar mogelijk het commando over zijn peloton daadwerkelijk te doen voeren.

204. Nadat de toestand van paraatheid is afgekondigd, rusten op de pel.cdt in elk geval de volgende verplichtingen:

- a. Hij moet nagaan of de regelingen voor het snel vormen van het peloton zijn getroffen. Voor zover nodig stelt hij aanvullingen en verbeteringen voor aan de KCBWR, die voor zover nodig een en ander weder voorbrengt bij KHBB en de Kringraad.
- b. In overleg met de KCBWR zorgt hij er voor, dat oefeningen worden gehouden in pelotonsverband. Aan het verzamelen, aan het verplaatsen in pel.verband, het naast elkaar optreden en het werken in aanjaagverband ware bijzondere aandacht te schenken.
- c. Hij moet voor zover nodig maatregelen treffen, dat hij onmiddellijk op de hoogte wordt gebracht van alle aangelegenheden, die de vorming van het peloton beïnvloeden.

205. Gedurende de periode van paraatheid is de pel.cdt verplicht er voor te zorgen, dat in het centrale punt van de gemeente, waar hij woont, steeds nauwkeurig bekend is waar hij zich bevindt en op welke wijze (welk telefoonnummer) hij te bereiken is.

B. OP HET BEVEL OM HET PELOTON TE VORMEN

206. De pel.cdt neemt de maatregelen die in zijn instructie zijn vastgelegd, en begeeft zich vervolgens naar de verzamelplaats van het pel.

C. NA ONTVANGST VAN HET BEVEL OM BIJSTAND TE VERLENEN

207. Na ontvangst van het bevel om bijstand te verlenen, en zodra het peloton is verzameld, rijdt de pel.cdt af naar de gemeente, waaraan bijstand moet worden verleend.

Indien binnen de tijd, waarin het peloton redelijkerwijze verzameld kan zijn, alle blusvoertuigen nog niet gearriveerd zijn, zal hij met een incompleet peloton afrijden. Hij laat in dit geval bevelen achter voor het (de) eventueel later aankomende blusvoertuig(en).

208. In de bijstandontvangende gemeente meldt de pel.cdt zich bij de loodspost om nadere bevelen in ontvangst te nemen. Indien er, door welke oorzaak ook, geen loodspost wordt aangetroffen, zoekt hij contact met de CBWR (PCBWR, c.q. een vervanger) in de cop-HBB (PHBB of met het centrale punt in de gemeente) om de aankomst van het peloton te melden en om bevelen te vragen.

209. Indien tegen de verwachting geen contact kan worden verkregen, is de pel.cdt gerechtigd zijn peloton eigener initiatief in te zetten. Zo enigszins mogelijk regelt hij de inzet na overleg met eventueel ter plaatse aanwezige B.B.-functionarissen van de bijstandontvangende gemeente.

De pel.cdt moet er onder dergelijke omstandigheden naar blijven streven om in verbinding te treden met de in artikel 208 genoemde bwr-functionarissen. Is het contact tot stand gebracht, dan rapporteert hij wat hij heeft gedaan.

210. Nadat het peloton nadere bevelen voor inzet heeft verkregen, rusten op de pel.cdt de verplichtingen, aangegeven in de artikelen 135 en 136 van deze Leidraad.

D. NA BEËINDIGING VAN DE BIJSTANDVERLENING

211. Nadat bevel tot inrukken is ontvangen keert het peloton in pelotonsverband naar huis terug. Slechts indien bijzondere omstandigheden zulks wenselijk zouden maken, kan van het pelotonverband worden afgeweken.

212. Met de maatregelen vermeld in artikel 92 heeft de pel.cdt geen bemoeienis. (Na de rampbestrijding, maar vóór rusten).

213. Ten aanzien van het gestelde in artikel 93 zij opgemerkt, dat de pel.cdt met de maatregelen, genoemd onder *d t/m i* geen bemoeienis heeft. Wel moet hij de rapporten opmaken vermeld onder *a t/m c* (zie Hoofdstuk XIX van deze Leidraad).

HOOFDSTUK XVI

VAN DE GROEPSCDT IN EEN B-KRING

A. IN DE PERIODE VOORAFGAANDE AAN EN TIJDENS DE TOESTAND VAN PARAATHEID

214. Van de groepscdt moet worden geëist:

- dat hij zijn gemeente zeer goed kent;
- dat hij een algemene indruk heeft van de gemeenten behorende tot de kring;
- dat hij het wegennet in de kring, voor zover van belang voor de verplaatsing van zijn blusvoertuig, kent;
- dat hij grondig bekend is met het materieel van zijn groep en de gebruiksmogelijkheden daarvan;
- indien hij met zijn blusvoertuig is ingedeeld bij een peloton, dat hij de regelingen betrekking hebbend op de vorming van dat peloton door en door kent;
- dat hij bekend is met de aanwijzingen, richtlijnen en voorschriften inzake B.B.-aangelegenheden, welke zijn uitgevaardigd door de bevoegde autoriteiten en voor zover zulks nodig is voor de vervulling van zijn taak als groepscdt.

215. Of en in hoeverre de groepscdt in de tijd welke voorafgaat aan de toestand van paraatheid van de B.B. wordt ingeschakeld bij de opleiding en oefening van zijn onderhebbers, hangt af van de plaatselijke omstandigheden.

Waar mogelijk waren de groepscdtn echter zoveel mogelijk in te schakelen.

216. Nadat de toestand van paraatheid is afgekondigd rusten in elk geval op hem de volgende taken:

- a. Voor zover nodig maakt hij zijn groep paraat, rekening houdend met de terzake gegeven orders;
- b. Bij oefeningen treedt hij op als cdt van zijn groep;
- c. Hij houdt toezicht op en is verantwoordelijk voor het materieel van zijn groep;
- d. Hij draagt zorg dat de voorschriften en aanwijzingen, die zijn uitgevaardigd door zijn ondergeschikten, stipt worden uitgevoerd.

B. BIJ HET SIGNAAL LUCHTALARM OF BIJ HET ONTSTAAN VAN BRAND IN DE GEMEENTE

217. Bemerkt, of krijgt een groepscdt op enigerlei wijze kennis van het feit, dat in de gemeente brand (vredes- of oorlogsbrand) is ontstaan, of wel bij luchtalarm in zijn gemeente, dan begeeft hij zich onverwijld naar de opstellingsplaats van zijn blusvoertuig, tenzij in de gemeente anders is bepaald.

Vervolgens laat hij alle maatregelen nemen om een snel uitrukken mogelijk te maken.

Mochten er zich omstandigheden voordoen, die een onmiddellijk uitrukken zouden kunnen beletten, dan meldt hij zulks onverwijld aan het centrale punt in de gemeente en aan de PCBWR.

C. OP HET BEVEL DAT HET PELOTON, WAARBIJ DE GROEP IS INGEDEELD, MOET WORDEN GEVORMD

218. Op dit bevel begeeft de groepsdct zich onverwijld naar de opstellingsplaats van het blusvoertuig en vertrekt met zijn groep zo spoedig mogelijk naar het verzamelpunt van het peloton.

Mochten er zich omstandigheden voordoen, die een onmiddellijk uitrukken zouden kunnen beletten, dan neemt hij maatregelen, dat zulks wordt medegedeeld aan de pelcdt op het verzamelpunt.

D. IN DE PERIODE VAN DE RAMP EN DE RAMPBESTRIJDING

219. Voor de groepsdct is deze periode te splitsen in:

- a.* de tijd van wachten totdat bevelen voor inzet worden gegeven;
- b.* de tijd daarna.

220. Zodra zijn groep verzameld is, gaat de groepsdct na, of zijn groep voor uitrukken gereed is. Aan de persoonlijke uitrusting van de manschappen ware eveneens aandacht te besteden. Tekortkomingen doet de groepsdct herstellen.

221. In de periode genoemd in artikel 219 ad *b* kunnen zich voor een groepsdct twee gevallen voordoen:

- a.* hij bestrijdt met zijn eigen groep de ramp onder commando van een hogere bwr-cdt, of
- b.* hij bestrijdt zelfstandig de ramp.

222. In het geval, vermeld in artikel 221 ad *a* rusten op de groepsdct van een B-kring verplichtingen van gelijke aard als voor een groepsdct van een A-gemeente/-kring in artikel 46 van deze Leidraad voorgeschreven.

223. In het geval vermeld in artikel 221 ad *b* moet hij overeenkomstig de ontvangen orders naar de brand uitrukken en zijn groep zelfstandig inzetten.

Voorts zendt hij naar het centrale punt in de gemeente zo spoedig mogelijk een „nader bericht”.

Dit bericht houdt in de regel in:

1. Naam van de groepsdct.
2. Algemeen overzicht van de aangetroffen toestand.
3. Adres van het object, dat zal worden bestreden.
4. Aard van het object.
5. Aard en omvang van de brand van (in) het gekozen object, tijdstip van waarneming vermelden.
6. Te verwachten resultaten van de brandbestrijding zonder bijstand.
7. Hoe groepsdct kan worden bereikt (plaats, telefoonnummer, enzovoort).

224. Totdat hij onder de bevelen van de hogere bwr-cdt wordt gesteld, rusten op hem gedurende de gehele periode van de rampbestrijding de volgende verplichtingen:

- a. Hij moet leiding geven bij de brandbestrijding.
- b. Hij moet de ontwikkeling van de brand nauwkeurig gadeslaan.
- c. Hij moet de PCBWR op het centrale punt in de gemeente geregeld op de hoogte houden van de stand van zaken. Belangrijke veranderingen moeten onmiddellijk worden gemeld.
- d. De groepscht moet nauwkeurig gadeslaan de fysieke toestand van zijn personeel. Zodra er zich tekenen van vermoeidheid vertonen zal hij zulks rapporteren. Rapporteren wil echter niet zeggen toegeeflijk zijn; de groepscht moet met de meeste kracht optreden tegen neigingen om de strijd op te geven, ook als het personeel reeds vermoeid is.
- e. Hij moet diligent blijven ten aanzien van de verzorging van zijn ondergeschikten. Zodra het zich laat aanzien, dat er dranken nodig zullen zijn, of de manschappen behoefte hebben aan voedsel, moet hij zulks rapporteren.
- f. Zodra kan worden verwacht dat aanvulling van brandstof of olie binnen twee uren nodig zal zijn, moet hij zulks rapporteren.
- g. Hij moet eventueel de samenwerking met personeel van de zelfbescherming, de RD en GD regelen.
- h. Hij moet melden, indien hij denkt de „brand meester” te zijn.

E. IN DE PERIODE NA DE BEËINDIGING VAN DE RAMPBESTRIJDING

225. Ten aanzien van de maatregelen die moeten worden uitgevoerd **vóór men gaat rusten** (zie artikel 92 van deze Leidraad) zij het volgende aangetekend:

- a. Het weder paraat maken van het materieel.
De groepscht is hiervoor verantwoordelijk.
- b. Indien het personeel te vermoeid is om het blusvoertuig te bedienen, moet de groepscht zulks aan de PCBWR rapporteren. Deze neemt alsdan de nodige maatregelen, die met het oog op de brandveiligheid van de gemeente nodig zijn.

226. Ten aanzien van de maatregelen vermeld in artikel 93 van deze Leidraad zij het volgende opgemerkt:

- a. Bestrijdingsrapporten.
Indien een groepscht als zelfstandig cdt een brand heeft bestreden moet hij in de regel een bestrijdingsrapport opmaken (zie hiervoor Hoofdstuk XIX van deze Leidraad).
Indien hij niet zelfstandig is opgetreden, heeft hij slechts aan zijn PCBWR enige gegevens voor een rapport bij een bespreking te verschaffen.

- b.* Rapporten over personen, die zich tijdens de ramp minder goed hebben gedragen.
De groepsdct moet bij zijn PCBWR de personen signaleren die zich minder goed hebben gedragen.
De PCBWR bepaalt of terzake een verklaring moet worden opgemaakt.
- c.* Rapporten over personen, die zich tijdens de rampbestrijding hebben onderscheiden.
Hiervoor geldt het gestelde onder *b.*
- d.* Het opmaken van bescheiden betreffende zoekgeraakt en onbruikbaar geraakt materieel.
Deze moeten door de groepsdct met nauwkeurigheid en naar waarheid worden opgemaakt.
- e.* Het opmaken van aanvragen voor nieuw materieel, als bij *d.*

HOOFDSTUK XVII

VAN DE MC – BWR

227. Het personeel van de mc's-bwr wordt in vreedstijd opgeleid en geoefend voor zijn taak in het kader van de B.B. Derhalve mag er op worden gerekend, dat geoefende MC's-BWR beschikbaar zijn, wanneer de toestand van paraatheid voor de organisatie B.B. wordt afgekondigd.

A. BEKWAAMHEDEN VAN DE ONDERSCHIEDENE FUNCTIONARISSEN VAN EEN MC – BWR

(De militaire bekwaamheden vereist voor de verschillende functies zijn buiten beschouwing gelaten.)

228. Van een COLC (en plv.COLC) mag worden verwacht, dat

- hij op de hoogte is van de aanwijzingen, richtlijnen en voorschriften inzake B.B.-aangelegenheden, welke zijn uitgevaardigd door de bevoegde autoriteiten, en voor zover deze nodig zijn voor de uitvoering van zijn taak;
- hij een goed inzicht heeft in de werking van de B.B.-organisatie tijdens de toestand van paraatheid;
- hij op de hoogte is van de bestuurlijke verhoudingen in Nederland;
- hij op de hoogte is met de bestrijdingsmethoden van oorlogsbranden van elke vorm en grootte;
- hij een goed inzicht heeft omtrent het watertransport op grote afstand;
- hij kennis bezit omtrent het materieel, dat bij zijn colonne is ingedeeld;
- hij op de hoogte is van de gebruiksmogelijkheden en de toestand van dat materieel;
- hij door kaartstudie enigermate op de hoogte is van de voornaamste wegen, die leiden naar de onderscheidene A-gemeenten/-kringen;
- hij door kaartstudie enigermate op de hoogte is van de voornaamste verkeersaders in de belangrijkste A-gemeenten/-kringen;
- hij in staat is een colonne van rond 100 voertuigen onder oorlogsomstandigheden over grote afstanden te verplaatsen;
- hij in staat is tijdens een rampbestrijding het bevel te voeren over een afdeling van 100 blusvoertuigen;
- hij in staat is om de werkzaamheden van een VC-BWR of COG-BWR over te nemen (op zich te nemen).

229. Van een cdt (en plv.cdt) van een bluscie mag worden verwacht, dat

- hij een goed inzicht heeft in de werking van de B.B.-organisatie tijdens de toestand van paraatheid;
- hij op de hoogte is van de bestuurlijke verhoudingen in Nederland;
- hij op de hoogte is met de bestrijdingsmethoden van oorlogsbranden van elke vorm en grootte;
- hij een goed inzicht heeft omtrent het watertransport op grote afstand;

- hij een zeer goede kennis bezit omtrent het materieel dat bij zijn cie is ingedeeld;
- hij op de hoogte is van de gebruiksmogelijkheden en de toestand van dat materieel;
- hij zodanig op de hoogte is van algemeen toegepaste bouwwijzen in en de structuur van steden en van dorpen, dat hij zich in een korte tijd een globaal oordeel kan vormen omtrent de brandgevaarlijkheid van wijken en blokken;
- hij in staat is een compagnie BWR onder oorlogsomstandigheden zelfstandig over grote afstanden te verplaatsen;
- hij in staat is om bij een rampbestrijding het bevel te voeren over een afdeling van 30 blusvoertuigen;
- hij in staat is om de werkzaamheden van een VC-BWR, of COG-BWR van een vak (of operatiegebied) waar niet meer dan 30 blusvoertuigen zijn ingezet, over te nemen (op zich te nemen).

230. Van een cdt van een staf tevens verzorgingsdetachement mag worden verwacht, dat

- hij op de hoogte is van de aanwijzingen, richtlijnen en voorschriften inzake B.B.-aangelegenheden, welke zijn uitgevaardigd door de bevoegde autoriteiten, en voor zover deze nodig zijn voor de uitvoering van zijn taak;
- hij een globaal inzicht heeft omtrent het optreden van de brandweer bij een rampbestrijding;
- hij door kaartstudie enigermate op de hoogte is van de voornaamste wegen, die leiden naar de onderscheidene A-gemeenten/-kringen;
- hij door kaartstudie enigermate op de hoogte is van de voornaamste verkeersaders in de belangrijkste A-gemeenten/-kringen;

231. Van een officier-motortransport van een MC-BWR mag worden verwacht, dat

- hij op de hoogte is van de aanwijzingen, richtlijnen en voorschriften inzake B.B.-aangelegenheden, welke zijn uitgevaardigd door de bevoegde autoriteiten, en voor zover deze nodig zijn voor de uitvoering van zijn taak;
- hij een globaal inzicht heeft omtrent het optreden van de brandweer bij een rampbestrijding;
- hij door kaartstudie enigermate op de hoogte is van de voornaamste wegen, die leiden naar de onderscheiden A-gemeenten/-kringen;
- hij door kaartstudie enigermate op de hoogte is van de voornaamste verkeersaders in de belangrijkste A-gemeenten/-kringen.

232. Van een cdt (plv.cdt) van een bluspeloton mag worden verwacht, dat

- hij op de hoogte is van de aanwijzingen, richtlijnen en voorschriften inzake B.B.-aangelegenheden, welke zijn uitgevaardigd door de bevoegde autoriteiten, en voor zover deze nodig zijn voor de uitvoering van zijn taak;
- hij op de hoogte is van de beginselen waarop de werking van de B.B.-organisatie tijdens de toestand van paraatheid berust;
- hij op de hoogte is van de bestuurlijke verhoudingen in Nederland;
- hij op de hoogte is met de bestrijdingsmethoden van oorlogsbranden van elke vorm en grootte;
- hij een goed inzicht heeft omtrent het watertransport op grote afstand;

- hij zeer goed op de hoogte is omtrent het materieel dat bij zijn peloton is ingedeeld, omtrent de toestand waarin dit verkeert, alsmede omtrent de gebruiksmogelijkheden daarvan;
- hij in staat is om bij een rampbestrijding zelfstandig 4 tot 8 blusvoertuigen in te zetten en aan te voeren.

233. Van de overige functionarissen mag worden verwacht, dat

- zij grondig bekend zijn met het materieel, dat bij hun onderdeel is ingedeeld;
- zij de brandweerkennis bezitten, die nodig is voor de uitvoering van hun B.B.-taak;
- zij bekend zijn met de aanwijzingen, richtlijnen en voorschriften inzake B.B.-aanleggen, welke zijn uitgevaardigd door de bevoegde autoriteiten en voor zover nodig voor hun B.B.-taak.

B. OPTREDEN VAN (ONDERDELEN VAN) EEN MC – BWR NA ONTVANGST VAN EEN BEVEL OM BIJSTAND TE VERLENEN

234. Een cdt, die met een MC voor bijstandsverlening oprukt, treedt in de regel op als volgt:

- a. hij geeft aan zijn plv.cdt opdracht het potentieel naar de bijstand ontvangende gemeente/kring te brengen;
- b. hij rijdt, vergezeld door enig toegevoegd personeel onafhankelijk van de col. vooruit naar de gemeente/kring waaraan bijstand moet worden gegeven;
- c. hij meldt zich bij aankomst in de bijstand-ontvangende gemeente/kring bij de in bijstands-aanvraag vermelde loodspost;
- d. zijn er op de loodspost bevelen voor hem aanwezig, hetgeen normaal het geval zal zijn, dan is hij gehouden overeenkomstig die bevelen te handelen.
Zijn er om de een of andere reden op de loodspost geen bevelen aanwezig, dan zal hij contact zoeken met de CBWR (of PCBWR) in de commandopost van het HBB (PHBB) voor het ontvangen van nadere bevelen;
- e. indien tegen de verwachting in de cop. van het HBB (PHBB) geen contact met leidinggevend personeel kan worden verkregen, is hij gerechtigd zijn col. eigener initiatief in te zetten, zo enigszins mogelijk na gehouden overleg met de in het rampgebied aanwezige lagere B.B.-functionarissen.

235. Het hiervoren voor een col. en plv. colonne-commandant voorgeschrevene geldt mutatis mutandis voor cdt en ondercommandanten van bijstand verlenend potentieel van geringere sterkte dan een BWR-colonne.

236. Commandanten van (onderdelen van) MC's zijn gehouden de aanwijzingen omtrent de hun toegewezen B.B.-taken op te volgen. De uitvoering van die taken behoort echter uitsluitend tot de verantwoordelijkheid van de militaire commandanten.

C. BEËINDIGING VAN DE BIJSTANDVERLENING

237. Wanneer de bijstandverlening kan worden beëindigd, wordt bepaald door het HBB (PHBB, burgemeester) na advies van CBWR (PCBWR). Indien de cdt van de bijstandverlenende colonnes van mening is, dat zijn colonne langer wordt aange-

houden dan nodig is, treedt hij in overleg met CBWR (PCBWR) en zo nodig rechtstreeks met het HBB (PHBB, burgemeester). Komen de cdt der colonne enerzijds en HBB (PHBB, burgemeester) anderzijds niet tot overeenstemming dan is de cdt der col. gehouden dit aan zijn chef te melden.

Indien de onderscheidene instanties niet tot overeenstemming kunnen komen, beslist de Nat.C. na advies van CMC.

In afwachting van die beslissing blijven de onderdelen van de MC de brand bestrijden.

Indien CBWR (PCBWR) aan een onderdeel aanwijzingen tot inrukken geeft, zal hij dit mededelen aan de cdt der colonne.

HOOFDSTUK XVIII

BERICHTEN EN BEVELEN

A. BERICHTENFORMULIER

238. Voor het model van het berichtenformulier en de invulling daarvan word verwezen naar het verbindingsvoorschrift.

B. ALGEMEEN

239. Het gestelde in L. B.B.B., Hoofdstuk IV, Meldingen, dient mede in acht te worden genomen door cdtn van bwr-eenheden.

C. BERICHTEN

240. De inhoud van een bericht moet duidelijk, kort en zakelijk zijn, doch alles bevatten wat de geadresseerde moet weten. Bij het opmaken van een bericht, moet de samensteller zich indenken de functie te vervullen van de geadresseerde. Dit voorkomt het zenden van niet-noodzakelijke berichten, die van geen nut zijn en slechts leiden tot overbelasting van het verbindingsapparaat.

241. Een bericht heeft alleen waarde, indien het **tijdig en te juister plaatse** wordt ontvangen. Het is beter **tijdig** een onvolledig bericht aan de juiste adressant te doen toekomen, dan te laat een in alle opzichten compleet bericht te zenden.

242. Berichten kunnen mondeling of schriftelijk worden overgebracht.

Mondelinge berichten mogen slechts kort zijn. De kans is groot dat lange mondelinge berichten verminkt bij de geadresseerde aankomen.

243. Uit een bericht omtrent een waarneming moet duidelijk blijken:

- a.* **wie** het heeft waargenomen,
- b.* **wat** werd waargenomen,
- c.* **waar** het werd waargenomen,
- d.* **wanneer** het werd waargenomen.

244. Berichten, die mededelingen omtrent een situatie inhouden, moeten tevens vermelden op welk tijdstip de geschetste toestand betrekking heeft.

Indien mogelijk moet mede worden aangegeven op welke wijze de toestand zich vermoedelijk zal ontwikkelen.

Het kan aanbeveling verdienen om een bepaalde situatie door middel van een eenvoudige schets, met korte toelichting, ter kennis van geadresseerde te brengen.

245. Voor melding aan hogere commandanten komen o.a. in aanmerking:

- a.* het oproepen van onderdelen, indien dit niet op last van de hogere commandant is geschied, de afmars en de aankomst op de plaats van bestemming van een bwr-onderdeel;

- b.* de wijze waarop aan het onderdeel bevelen en berichten kunnen worden gezonden;
- c.* de toestand zoals deze bij aankomst wordt aangetroffen;
- d.* de wijze van inzet;
- e.* bijzonderheden omtrent het verloop van de brandbestrijding. Als regel moet worden aangenomen, dat daarover elk half uur een bericht wordt gezonden. In deze berichten ware eveneens de gegevens omtrent samenwerking met andere bwr-onderdelen of onderdelen van andere diensten op te nemen;
- f.* het niet voor de B.B. beschikbaar zijn van wegen, bruggen, enzovoort;
- g.* het bereiken van de toestand „brand meester”;
- h.* het beëindigen van de werkzaamheden;
- i.* het inrukken;
- j.* de terugkeer in de afwachtingsopstelling, respectievelijk standplaats;
- k.* het niet beschikbaar zijn voor inzet, onder opgave van de reden.

246. Voor melding aan lagere commandanten komen in aanmerking al die gegevens, die het werk van die lagere commandanten kunnen beïnvloeden.

Zo moeten de lagere commandanten onder andere worden ingelicht omtrent:

- a.* de wijze waarop verbinding met de naast hogere cdt kan worden verkregen;
- b.* de ontwikkeling van de branden;
- c.* het optreden van brandweereenheden, naast of in de nabijheid van het in te lichten onderdeel;
- d.* de samenwerking met andere bwr-onderdelen, of onderdelen van andere diensten;
- e.* het vertrek van bwr-onderdelen, of onderdelen van andere diensten, met welke wordt samengewerkt, dan wel die naast of in de nabijheid optreden;
- f.* het niet voor de B.B. beschikbaar zijn van wegen, bruggen enzovoort althans voor zover voor die lagere cdt van belang.

247. Bij het redigeren van de berichten moet zoveel mogelijk de in de voorschriften neergelegde terminologie worden gebruikt.

248. Gegevens, inlichtingen en verzoeken betreffende aangelegenheden van tactische aard mogen slechts bij hoge uitzondering worden gecombineerd met die betrekking hebbend op aangelegenheden van **niet-tactische** aard.

De ervaring heeft geleerd, dat een combinatie er toe leidt, dat aan een van de onderwerpen onvoldoende of geen aandacht wordt geschonken.

D. BEVELEN

249. De inhoud van een bevel moet duidelijk, kort en zakelijk zijn, doch alles bevatten wat voor de geadresseerde nodig is.

Men vermijde zijn ondergeschikten lastig te vallen met aanwijzingen en gegevens, die voor hen van geen belang zijn.

250. De bevelen kunnen mondeling of schriftelijk worden gegeven.

Korte bevelen lenen zich voor mondelinge uitgifte.

Lange mondelinge bevelen worden gedicteerd, of aan de ontvangers wordt opgedragen enkele korte aantekeningen te maken.

251. Ter bevordering van de duidelijkheid dient men bij lange bevelen de inhoud over verschillende punten te verdelen.

252. Een bevel om een onderdeel te **verplaatsen** zal in de regel het volgende inhouden:

- a.* plaats van bestemming;
- b.* eventueel de te volgen marsweg;
- c.* bij wie te melden bij aankomst op de plaats van bestemming, en zo nodig onder wiens bevelen het wordt gesteld;
- d.* eventueel plaats en wijze van opstellen na aankomst op de plaats van bestemming en in afwachting van verdere bevelen;
- e.* aanwijzingen omtrent verband en verbindingen.

253. Een bevel tot **inzet** van een onderdeel zal in de regel het volgende inhouden:

- a.* de **plaats** waar, of het object waartegen moet worden gestreden;
- b.* het **doel** dat moet worden bereikt;
- c.* aanwijzingen omtrent de **wijze** van inzet;
- d.* aanwijzingen verband houdend met het **verkeer**;
- e.* met welke onderdelen moet worden **samengewerkt**;
- f.* aanwijzingen omtrent **verband en verbindingen**.

254. Aangelegenheden betreffende aflossing, verzorging van personeel, alsmede verzorging en voorziening van materieel worden in de regel in afzonderlijke bevelen behandeld.

Aan deze regel dient zoveel mogelijk de hand te worden gehouden om te voorkomen, dat de bevelen te ingewikkeld en onduidelijk worden.

255. Van schriftelijke bevelen wordt door de bevelgever in de regel een afschrift (doordruk) aangehouden.

Is dit niet mogelijk dan wordt een korte aantekening gemaakt aan wie het is gegeven en c.q. plaats van uitgifte, en de inhoud.

Van mondelinge bevelen wordt een korte aantekening gemaakt aan wie deze zijn gegeven, omtrent tijdstip en c.q. plaats van uitgifte, en de inhoud.

256. In schriftelijke berichten en bevelen mogen slechts de afkortingen worden gebruikt, die door de verbindingdienst zijn voorgeschreven.

HOOFDSTUK XIX

VAN DE BESTRIJDINGSRAPPORTEN

257. Met betrekking tot de plaats gehad hebbende bestrijding van zogenaamde **vredebranden** kan worden volstaan met de indiening van de reeds in vreedstijd geldende rapporten.

258. Ten aanzien van de bestrijding van zogenaamde **oorlogsbranden** wordt aangekend, dat het van het grootste belang is, dat de daarbij opgedane ervaringen en daaruit te trekken leringen worden vastgelegd en snel ter kennis van de B.B.-instanties komen. Daarom is het nodig bestrijdingsrapporten op te maken.

259. De bestrijdingsrapporten van de bwr worden door CBWR (PCBWR) ingediend bij het HBB (KHBB), die de gegevens in zijn rapport verwerkt.

260. Een bestrijdingsrapport bestaat over het algemeen uit vier gedeelten, te weten:

- a. een chronologisch overzicht,
- b. een opgave van verliezen,
- c. een opgave van personen, die zich hebben onderscheiden,
- d. beschouwingen en conclusies, betrekking hebbend op het gebeurde.

261. In het **chronologisch overzicht** worden over het algemeen slechts die gegevens overgenomen, die men moet weten om zich een helder beeld te kunnen vormen omtrent de gang van zaken bij de rampbestrijding. Om te uitgebreide rapporten te voorkomen moet men zich **tot hoofdzaken bepalen**, in het rapport zelve slechts korte mededelingen opnemen en de noodzakelijke meer uitgebreide gegevens in bijlagen neerleggen.

262. Het gestelde in het voorgaande artikel in het oog houdend moet uit het chronologisch overzicht duidelijk blijken:

- het tijdstip van luchtalarm;
- het beschikbaar bwr-materieel en de dislocatie daarvan, de bluswatervoorziening;
- het tijdstip van het bombardement, alsmede de weersgesteldheid op het tijdstip van het bombardement;
- de weersgesteldheid en eventuele wijzigingen gedurende de bestrijding;
- het tijdstip waarop het HBB (PHBB) zijn besluit neemt; een afschrift van het besluit ware als bijlage bij te voegen;
- de tijdstippen waarop belangrijke bevelen van CBWR (PCBWR) aan zijn ondercdtn voor verzending gereed zijn; afschriften van deze bevelen kunnen zo nodig als bijlagen worden bijgevoegd;
- van de voornaamste bevelen van CBWR (PCBWR) aan zijn ondercdtn: de tijdstippen waarop deze door deze ondercdtn worden ontvangen;
- ongeveer de tijdstippen, waarop de inzet van het plaatselijk potentieel heeft plaats gevonden en de blusvoertuigen water geven;

- de tijdstippen, waarop bijstand wordt aangevraagd c.q. deze aanvragen worden herroepen c.q. gecorrigeerd; afschriften van deze aanvragen c.q. correcties als bijlagen bijvoegen;
- de tijdstippen, waarop berichten betreffende aankomst c.q. vermoedelijke aankomst worden ontvangen;
- de tijdstippen van aankomst van bijstandpotentieel;
- de tijdstippen, waarop bevelen voor ter beschikking stelling c.q. inzet voor verzending gereed zijn (afschriften van bevelen eventueel als bijlagen bijvoegen);
- ongeveer de tijdstippen, waarop de bijstand verlenende onderdelen daadwerkelijk aan de bestrijding gaan medewerken;
- het tijdstip van „brand meester”;
- ongeveer de tijdstippen waarop de bevelen tot hergroepering en doen inrukken gereed zijn (afschriften van bevelen eventueel als bijlagen bijvoegen), en
- ongeveer de tijdstippen, dat deze hergroepering, of dit inrukken haar (zijn) beslag zal hebben verkregen;
- eventueel de tijdstippen waarop aflossingen hebben plaats gevonden;
- het einde van de bestrijding.

Al deze gegevens zijn te verkrijgen bij betrokken B.B.-functionarissen c.q. van ondercdtn. Het samenstellen van het chronologisch overzicht is derhalve een samenbrengen van gegevens.

De chronologische overzichten van de bestrijdingsrapporten van ondercdtn zullen slechts die gegevens bevatten, welke betrekking hebben op hun onderdeel. Zij zijn derhalve veel eenvoudiger dan die, opgemaakt door CBWR (PCBWR).

263. Om het overzicht te kunnen behouden moet men in de tekst korte situatie-overzichten, betrekking hebbend op bepaalde tijdstippen, geven. In de regel kan een bepaalde situatie het beste worden vastgelegd op een kaart, welke als bijlage bij het rapport kan worden gevoegd.

Bij zo'n overzicht kan ook kort worden aangegeven welke bestrijdingsmethoden worden toegepast. Dit geeft immers een duidelijke aanwijzing omtrent de toestand.

In de regel blijkt een en ander reeds uit overzichten, samengesteld tijdens de rampbestrijding; zo nodig worden deze na bespreking met de ondercdtn gecorrigeerd.

264. In de opgave van **verliezen** worden alleen numerieke opgaven gedaan.

Om het rapport overzichtelijk te houden worden alleen globale materieel-opgaven gegeven.

265. Aangezien men zich in de regel direct na de bestrijding het beste herinnert wie meer dan hun plicht hebben gedaan en boven de andere hebben uitgeblonken, ware de namen van betrokkenen in het bestrijdingsrapport vast te leggen.

Uitvoerige rapporten over verdienstelijke personen, toegelicht met schetsen en gestaafd door getuigenverklaringen, kunnen dan later worden opgemaakt.

266. In het gedeelte **beschouwingen en conclusies** kan de rapporteur zijn mening en de door hem getrokken leringen naar voren brengen.

Bij het opmaken van dit gedeelte van het rapport dient men in de regel zijn gedachten te laten gaan over de volgende onderwerpen:

- a. het optreden van de vijand en de door hem gebruikte nieuwe aanvalsmiddelen, voor zover van invloed op de brandbestrijding;
- b. de branduitbreiding en de bestrijdingsmethoden;
- c. het personeel, dat aan de bestrijding deelnam, zijn geoefendheid, tucht, fysiek, eventuele maatregelen in verband met de verzorging c.q. aflossing, persoonlijke uitrusting enzovoort, enzovoort;
- d. het materieel, eventuele tekortkomingen en fouten, aanbevolen verbeteringen enzovoort, enzovoort;
- e. de ontvangen bijstand, te onderscheiden in bijstand door mc's, door B-kringen en door A-gemeenten/-kringen;
- f. de samenwerking met andere diensten, eventuele gedemonstreerde fouten, aanbevolen verbeteringen enzovoort, enzovoort;
- g. betreffende andere bijzonderheden.

Het doel van deze bestrijdingsrapporten is de opgedane ervaringen vast te leggen en kritisch te bestuderen.

267. Een voorbeeld van zo'n bestrijdingsrapport is neergelegd in bijlage K van deze Leidraad.

268. Uit bestudering van de voorgaande artikelen en bijlage K blijkt, dat een CBWR (PCBWR) de gegevens voor een bestrijdingsrapport kan putten uit de bescheiden die op de cop HBB (PHBB of centrale punt in gemeente) aanwezig zijn en uit mededelingen c.q. rapporten van ondercdtn.

269. Afhankelijk van hun functie en de omstandigheden verstrekken deze ondercdtn deze gegevens in een schriftelijk rapport, of mondeling.

In deze Leidraad is aangegeven, wie in de regel een rapport opmaken en wie mondeling inlichtingen zullen geven.

270. Teneinde zoveel mogelijk nut uit deze bestrijdingsrapporten te kunnen trekken, moeten deze in besprekingen worden behandeld. Hierbij kan ter wille van de goede zaak kritiek worden gegeven. Men houde echter in het oog, dat deze kritiek opbouwend moet zijn en nimmer kwetsend mag zijn.

Men vergeet nimmer om naar verbetering te zoeken.

Indien in een bespreking belangrijke conclusies worden getrokken, die nog niet in het rapport zijn vermeld, verdient het aanbeveling dit ter kennis van de bevoegde instanties te brengen. Men schrome niet op een eerder uitgesproken mening terug te komen.

HOOFDSTUK XX

VAN DE KAARTEN

A. SOORTEN VAN KAARTEN

271. Kaarten, die door bwr-cdtn bij een rampbestrijding worden gebruikt, kan men onderscheiden in:

- a. overzichtskaarten of plattegronden,
- b. werkkaarten,
- c. speciale kaarten.

B. OVERZICHTSKAARTEN OF PLATTEGRONDEN

272. Deze kunnen dienstig zijn om het zich snel oriënteren te vergemakkelijken, om zich een overzichtelijk en algemeen beeld omtrent de toestand te vormen en tenslotte om het bwr-cdtn, die van buiten de gemeente afkomstig zijn, mogelijk te maken zo nodig zelf de weg te zoeken, indien de loodsdiens onverhoopt mocht falen.

273. Uit het vorenstaande volgt, dat deze kaarten niet nodig zijn in overzichtelijke gemeenten, waar het vinden van de weg geen moeilijkheden oplevert.

Als overzichtskaarten kunnen worden gebruikt de stadskarten, die in de handel verkrijgbaar zijn, dan wel gemeentelijke kaarten, voor zover deze overzichtelijk zijn en hanteerbare afmetingen hebben. De schaal zal in hoofdzaak afhangen van de oppervlakte van het gebied.

C. WERKKAARTEN

274. Aangezien het moeilijkheden oplevert om zich te oriënteren en een juist overzicht van de toestand te verkrijgen en te behouden in, of in de onmiddellijke nabijheid van, een rampgebied, moeten de aldaar optredende bwr-cdtn over goede op schaal getekende kaarten kunnen beschikken.

De moeilijkheden worden veroorzaakt door rook, stof, somtijds duisternis en het door de ramp misvormde stratenbeeld. Bovendien komt het voor, dat men bij de ramp-bestrijding de straten moet verlaten en zich een weg moet zoeken in achter de huizen gelegen tuinen en dergelijke.

275. Een werkkaart moet hanteerbare afmetingen hebben. Voorts moet zij van zodanige schaal zijn, dat er de nodige gegevens op aangetekend kunnen worden. Onder moeilijke omstandigheden en slecht licht moeten zij leesbaar zijn. Verder moeten gegevens van de ramp en de inzet van het materieel erop kunnen worden aangetekend.

276. Aangezien het voor een vlot lezen van werkkaarten ongetwijfeld aanbeveling verdient, dat **overal in den lande** deze kaarten op dezelfde manier worden samengesteld en dezelfde symbolen worden gebruikt, wordt het volgende bepaald:

- a. De werkkaart moet een schaal hebben 1 : 2500;
- b. de kaart mag niet veel groter zijn dan ongeveer 40 cm in het vierkant;
- c. Over de kaart dient een vierkantennet te worden gelegd van 5×5 cm. Elk vierkant heeft derhalve een oppervlakte van 125×125 m.

- d. Ter vergemakkelijking van de aanduiding van een kaart-vierkant dienen langs de boven- en onderzijde van de kaart de vierkanten van links naar rechts te worden geletterd, en aan de zijkanten van boven naar beneden met Arabische cijfers te worden genummerd.
- e. Uit *a t/m c* van dit artikel is te concluderen, dat in de meeste gemeenten de gehele oppervlakte niet op een werkkaart kan worden getekend. Elke werkkaart kan slechts een deel, ongeveer $(8 \times 125) \times (8 \times 125) \text{ m}^2$ van de oppervlakte geven. Om in de grensgebieden te kunnen werken moeten de kaarten elkander 125 m (dus één vierkant) overlappen.
- f. Op de kaarten mogen slechts de symbolen worden gebruikt, die voor de Organisatie B.B. zijn voorgeschreven.
- g. De kaarten moeten worden gekleurd.
- h. Om de kaart niet onoverzichtelijk te maken is het in de regel slechts mogelijk om de namen van de hoofdstraten, de voornaamste pleinen en enkele zijstraten aan te geven. Hoe ver men hierin kan gaan, dient voor elke kaart afzonderlijk te worden beoordeeld.

D. SPECIALE KAARTEN

277. Hiertoe kunnen worden gerekend de kaarten die voor een bepaald doel, of ten behoeve van bepaalde functionarissen worden samengesteld. Zulke kaarten zijn bijvoorbeeld waterleidingkaarten, kaarten waarop het beloop van riolen is aangegeven, een kaart, die ten gerieve van de CBWR (PCBWR) c.q. een VC-BWR wordt samengesteld.

278. Hoe zo'n kaart moet worden samengesteld hangt niet alleen af van het doel, dat moet worden bereikt, doch ook van de smaak en opvattingen van de CBWR (PCBWR) en van de plaats waar ze moet worden gebezigd. De eisen zijn derhalve zo verschillend, dat daarvoor bezwaarlijk aanwijzingen of voorschriften kunnen worden gegeven.

E. BENODIGDE AANTALLEN

279. In geval van een calamiteit kunnen overzichtskaarten en werkkaarten van het rampgebied nodig zijn voor:

- a. groepschdn en functionarissen van de bwr van hogere rang van het gemeentelijk potentieel (indien A-kring kringpotentieel);
- b. andere personen die een B.B.functie bekleden in de gemeente/kring en die naar de mening van het HBB (PHBB, burgemeester) in het bezit van zo'n kaart moeten zijn; CBWR (PCBWR) dient terzake bij het HBB (PHBB, burgemeester) voorstellen in;
- c. pel.cdn en functionarissen van hogere rang, behorend tot bijstandverlenend potentieel. Rekening houdend met het gevarenrisico van de gemeente dient men te rekenen voor deze categorie van personen op een aantal kaarten gelijk aan

15 × het aantal bluseenheden, dat behoort tot het oorlogspotentieel van een gemeente (A-kring). Bijvoorbeeld in een stad met een oorlogspotentieel van 18 bluseenheden dient men te rekenen op 15×18 exemplaren = 270, rond 300 exemplaren.

280. Op grond van het gestelde in artikel 279 kan worden berekend hoeveel stuks van elk der kaarten moet worden vervaardigd. Deze behoren gereed te zijn, op het ogenblik dat de toestand van paraatheid voor de B.B. intreedt. Derhalve moeten zij reeds voordien worden gedrukt, dan wel speciale maatregelen worden genomen om er van verzekerd te zijn dat op evenvermeld moment de kaarten beschikbaar zijn.

Voorts dienen maatregelen te worden genomen om een snelle aanvulling te verzekeren, want de kans is groot, dat kaarten die tijdens een rampbestrijding zijn gebruikt, moeten worden afgeschreven.

281. Bij oefeningen dienen kaarten van gelijke aard als die welke men in oorlogstijd zal gebruiken te worden gebezigd. Op enig verbruik in de tijd, voorafgaande aan de toestand van paraatheid, dient derhalve ook te worden gerekend.

282. Hoeveel exemplaren van speciale kaarten moeten worden vervaardigd, kan bezwaarlijk worden voorgeschreven. Een en ander is te afhankelijk van verscheidene factoren. Slechts kan worden bepaald, dat er altijd een reserve-exemplaar beschikbaar moet zijn. Het juiste aantal moet door CBWR (PCBWR) worden vastgesteld.

F. VERSTREKKING VAN DE ONDERSCHIEDENE KAARTEN NA INTREDEN VAN DE TOESTAND VAN PARAAATHEID

283. Zo spoedig mogelijk nadat de toestand van paraatheid is afgekondigd zorgt CBWR (PCBWR) er voor, dat

- overzichtskaarten en
- werkkaarten van de gehele gemeente (A-kring)

worden verstrekt aan:

- a. de functionarissen genoemd in artikel 279 ad *a* en *b* van deze Leidraad;
- b. de pel.cdt'n van B-kring-potentieel, dat in aanmerking komt voor het verlenen van automatische bijstand.

Indien CBWR (PCBWR) van oordeel is, dat nog meer functionarissen voor verstreking van kaarten in aanmerking komen, dient hij een voorstel in bij het HBB (PHBB, burgemeester) die terzake beslist.

284. Na het plaats vinden van een calamiteit zullen

- overzichtskaarten en
- werkkaarten van het rampgebied worden verstrekt aan pel.cdt'n en functionarissen van hogere rang, behorend bij bijstandspotentieel.

De verstreking vindt in de regel plaats na aankomst in de bijstandontvangende gemeente/kring. Hoe, waar en door wie de kaarten worden uitgereikt, hangt af van de (plaatselijke) omstandigheden en van de wijze en plaats van oplegging van de (uit te reiken) kaarten.

285. De verstreking van de speciale kaarten wordt door CBWR (PCBWR) geregeld.

HOOFDSTUK XXI

VAN DE BLUSWATERVOORZIENING

286. Een brandweer zonder of met onvoldoende bluswater is te vergelijken met een legerafdeling zonder of met onvoldoende munitie.

Daarom moet aan de bluswatervoorziening steeds bijzondere aandacht worden geschonken.

287. Het schenken van aandacht aan de bluswatervoorziening betekent niet alleen nagaan of eventueel uitbreiding van de waterwinplaatsen nodig of gewenst is, maar ook het bestuderen en zich eigen maken van de methoden om de mogelijkheden van de aanwezige waterwinplaatsen ten volle uit te buiten.

288. Bij het beschouwen van het bluswatervraagstuk dient men onderscheid te maken tussen:

- a. de bluswatervoorziening in A-gemeenten/-kringen, en
- b. de bluswatervoorziening in B-gebieden.

289. In een **A-gemeente/-kring** mag bij de bestrijding van oorlogsbranden niet worden gerekend op waterwinmogelijkheid door middel van het waterleidingnet, daar onder die omstandigheden de kans groot is, dat dit net door bominslag ten dele is vernield, of is beschadigd.

Doch ook al blijft het waterleidingnet volledig in tact, dan kan worden verwacht dat zijn leveringscapaciteit toch onvoldoende is om de grote hoeveelheid water op te brengen, die voor het bestrijden van oorlogsbranden nodig is. Berekeningen hebben namelijk uitgewezen, dat voor een bluseenheid met een capaciteit van 1600 l/min. in duur-bedrijf, waarmede gemiddeld een vuurfrontlengte van 40 m kan worden gedekt, gedurende de eerste drie uren van de bestrijding gemiddeld plm. 84 m³ water per uur nodig is.

290. Ten aanzien van **B-gebieden** wordt aangenomen, dat in oorlogstijd de bluswatervoorziening aan redelijk te stellen eisen voldoet, indien deze ook voor vredesomstandigheden goed verzorgd is. Aangenomen mag worden, dat de kans op gehele vernieling van het waterleidingnet gering is.

Niettemin moet ook voor de B-kringen, in het bijzonder voor bepaalde dichtbebouwde kommen (onder andere te denken aan PHBB-gemeenten) de bluswatervoorziening steeds de bijzondere aandacht hebben.

291. Om een algemene **indruk** omtrent de bluswatersituatie in een bepaald gebied te verkrijgen kan als volgt worden gehandeld:

- a. Op een op schaal getekende kaart worden duidelijk aangegeven, waar **onuitputtelijke** watervoorraden aanwezig zijn. Onder dit soort voorraden zijn te verstaan: rivieren, kanalen, grachten, beken, meren, havens en dergelijke.
- b. Op dezelfde kaart worden vervolgens de **niet-onuitputtelijke** watervoorraden aangegeven. Onder deze voorraden vallen: vijvers, die niet in verbinding staan met open water, zwembassins, waterreservoirs en dergelijke.

c. Teneinde een indruk te verkrijgen van de bluswatersituatie worden daarna rondom de waterwinplaatsen stroken van 0—200 m, van 200—400 m, van 400—600 m getekend. Om een goed overzicht te krijgen is het wenselijk aan elke strook een bepaalde kleur te geven.

292. Nadat is vastgesteld waar watervoorraden zijn, moet worden nagegaan of onder alle omstandigheden, dus ook nadat bombardementen hebben plaats gevonden, de beschikking over dit water behouden blijft. In dit verband ware te denken aan de invloed van beschadiging van dijken, sluizen en dergelijke, welke kunstwerken zich ook kunnen bevinden buiten het in beschouwing genomen gebied.

Wordt de conclusie getrokken, dat er geen zekerheid bestaat, dat te allen tijde over de watervoorraad kan worden beschikt, dan dient te worden overwogen of en zo ja, welke maatregelen moeten worden genomen om wegvloeien van het water te beletten (bijvoorbeeld plaatsen van schotbalken, compartimentering en dergelijke). Dit geldt ook voor brandriolen, die in verbinding staan met (onuitpuitelijke voorraden) open water.

293. Om ten volle gebruik te kunnen maken van de mogelijkheden, die de watervoorraden bieden, kan het nodig zijn, dat transport van bluswater nodig is.

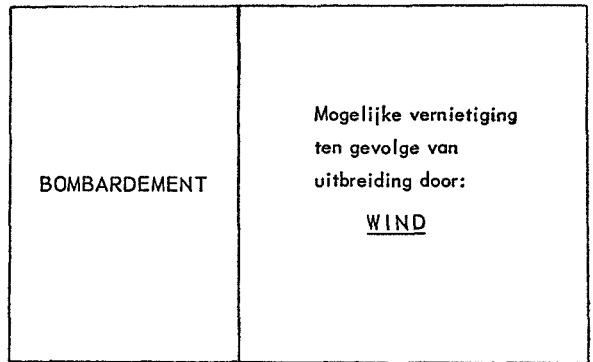
Het transport van bluswater over grote afstand kan op de volgende manieren geschieden:

- a. gebruik maken van tankauto's (capaciteit 2000—4000 l); de aanvoer moet gelijke tred houden met het verbruik;
- b. gebruik maken van op vrachtauto's geplaatste waterreservoirs; idem als bij tankauto's;
- c. door middel van gesloten aanjaagverband;
- d. door middel van open aanjaagverband, waarbij onder andere met voordeel gebruik kan worden gemaakt van opvouwbaar canvas-reservoirs, die op de blusvoertuigen kunnen worden meegevoerd;
- e. door gebruik te maken van slangleidingen van grote diameter;
- f. door gebruik te maken van stalen pijpleidingen of plastic buizen van grote diameter.

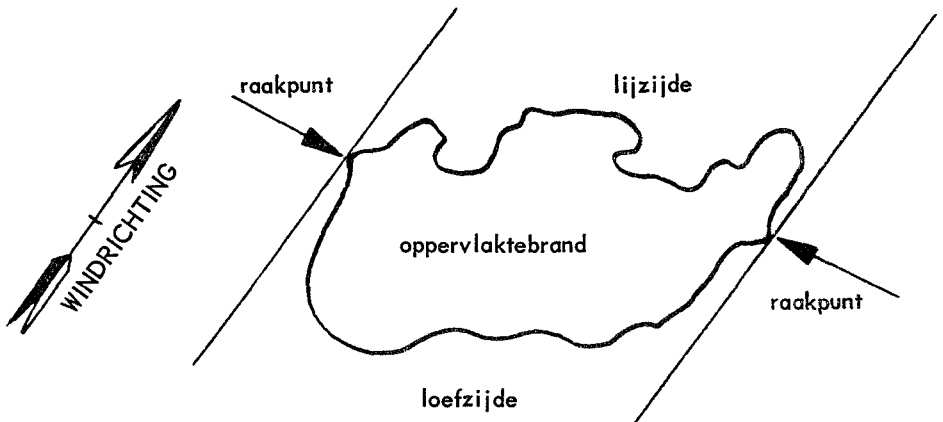
294. De onderscheidene bwr-cdtn behoren een goed inzicht te hebben omtrent het transport van bluswater over grote afstanden.

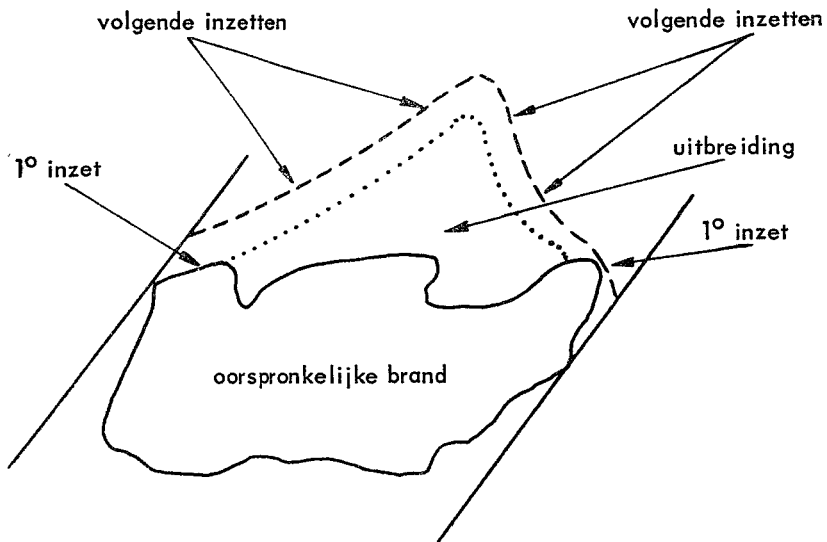
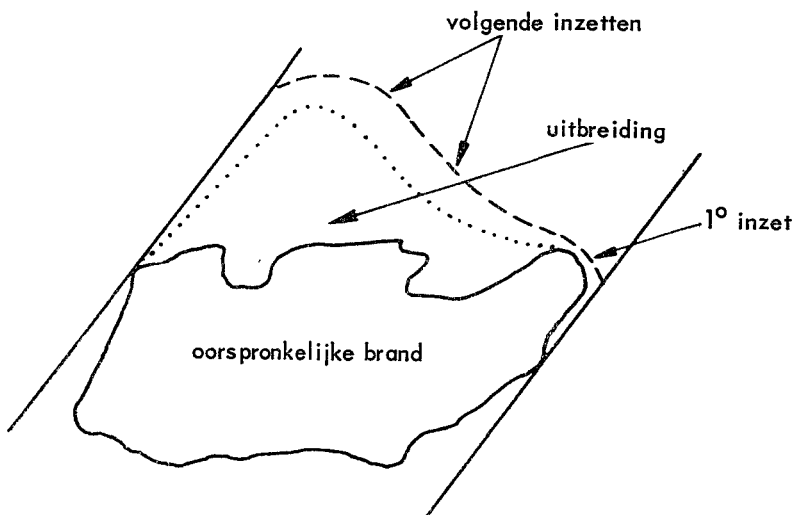
295. Ten aanzien van de aard van eventueel te treffen voorzieningen wordt verwezen naar bijlage L.

BIJLAGE A

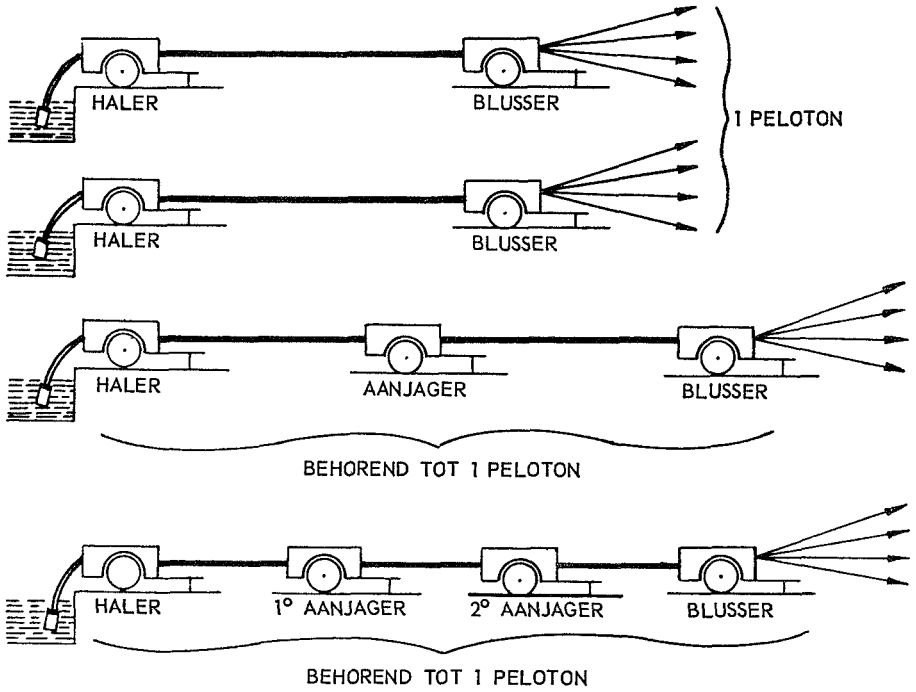

BIJLAGE B

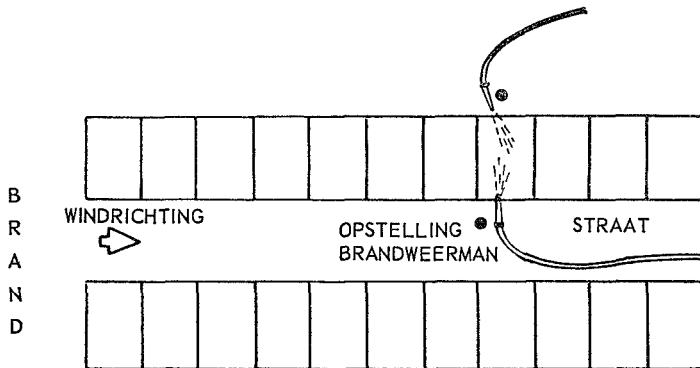

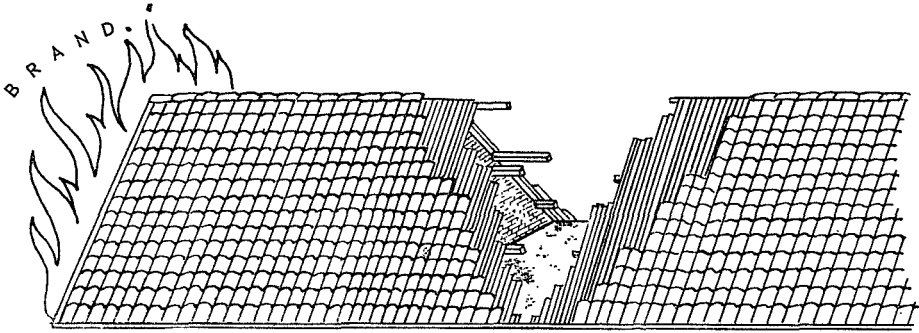
BIJLAGE D

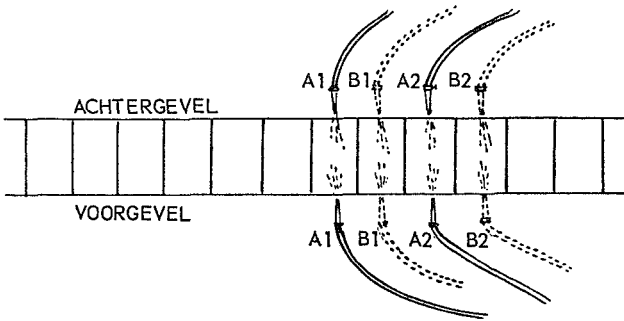
BIJLAGE E

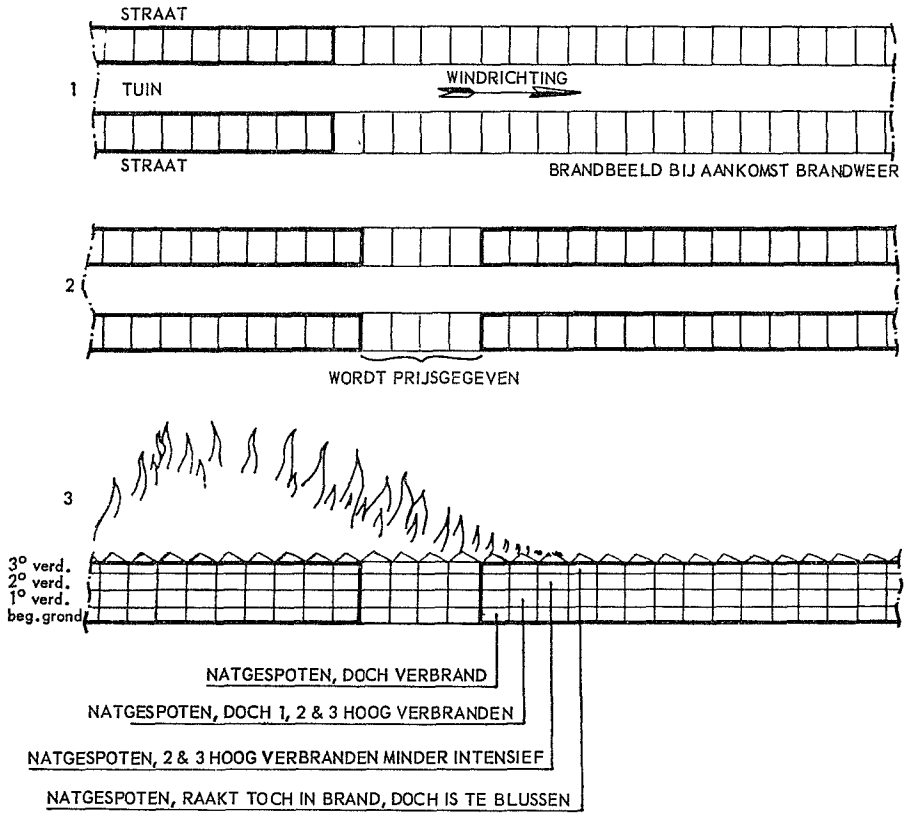
BIJLAGE F

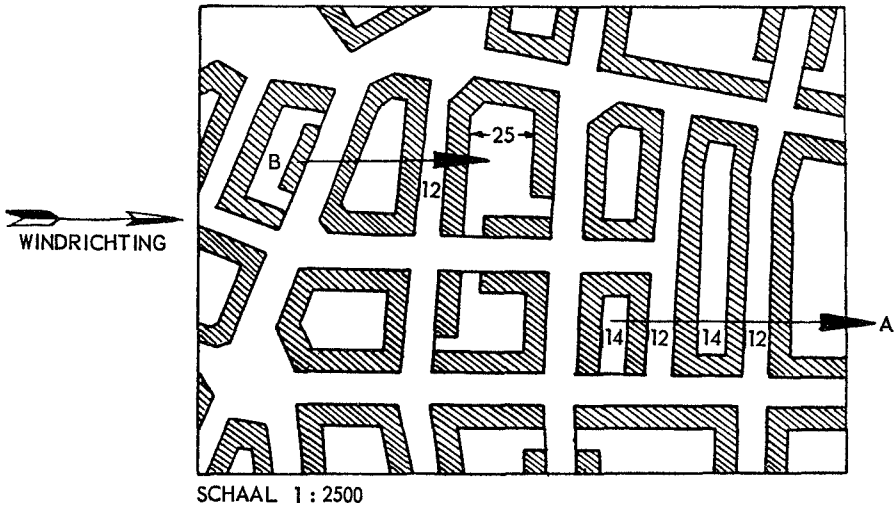
BIJLAGE G

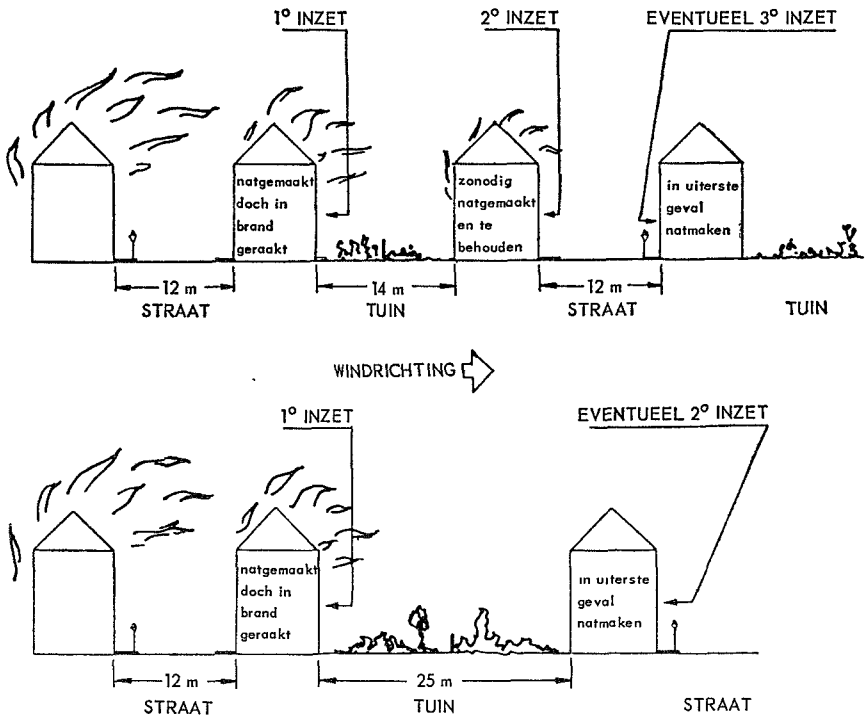
BIJLAGE H 1

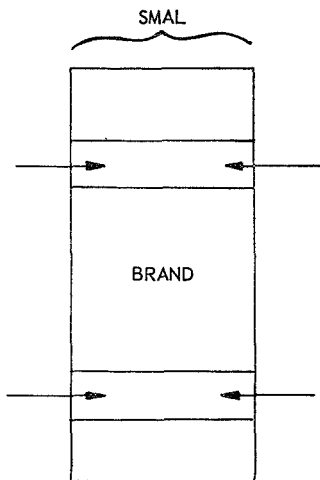
BIJLAGE H 2

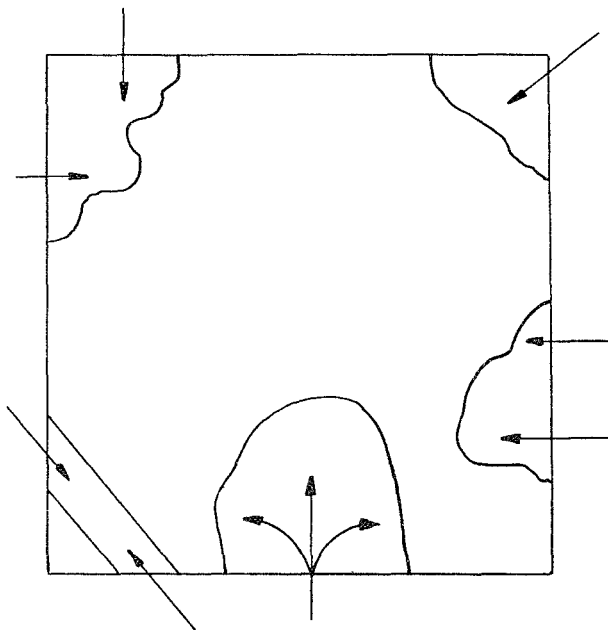
BIJLAGE H 3

BIJLAGE J

PIJLTJES GEVEN
DE RICHTING VAN
DE AANVAL AAN

VOORBEELD VAN EEN BESTRIJDINGSRAPPORT

Gemeente (kring) – Y-Stad.

**RAPPORT BETREFFENDE DE BESTRIJDING VAN OORLOGSBRANDEN
VAN 2 T/M 3 MEI 1954**

I. CHRONOLOGISCH OVERZICHT

2-5-1954

17.22. Luchtalarm.

Overzicht bwr-materieel

a. Niet beschikbaar:

1. blusvoertuig no. 6, in reparatie.
2. vooruitgeschoven eenheid no. 2; uitgerukt voor brandbestrijding in perceel Vondelstraat 3 (blok 41).

b. Beschikbaar: overige blusvoertuigen, totaal 16.

Hiervan: 1 peloton à 4 blusvoertuigen uitgerukt naar café „De Wereld”, gelegen aan het kanaal, voor oefening. Dit peloton keerde op het signaal luchtalarm terug naar zijn opstellingsplaats, 12 overige blusvoertuigen bevonden zich in de opstellingsplaatsen als in het beschermingsplan aangegeven.

Bluswatervoorziening

Als vermeld in rapport dd. 6-3-1954, no. 802/bwr.

Weersgesteldheid

Buiig, matige westenwind, temp. 15° C.

- plm. 17.25. Bombardement door plm. 12 vijandelijke vliegtuigen. Vooruitgeschoven eenheid no. 2 bij Vondelstraat 3 (blok 41) door bom vernietigd.
- plm. 17.29. Vooruitgeschoven eenheid no. 1 zich ingezet in blok 6.
- plm. 17.30. Vooruitgeschoven eenheid no. 3 zich ingezet in blok 63.
- 17.32. Aangevraagd aut. bst. kring Prov. 3.
- 17.37. Besluit – HBB, bijlage 1;
Toestand zoals deze op dit moment in de cop bekend was, zie kaart bijlage 2.
- 17.42. Bevel CBWR no. 3 ter uitvoering besluit HBB (bijl. 3) gereed;
- 17.43. Bijstand aangevraagd bij PC (bijl. 4);
- 17.45. VC.bwr II en VC.bwr III ontvangen bevel CBWR no. 3.

- 17.47. VC.bwr I ontvangt bevel CBWR no. 3.
- plm. 17.54. In vak III beschikbaar gestelde blusvoertuigen geven alle water.
- plm. 17.55. In vak I beschikbaar gestelde blusvoertuigen geven alle water.
- plm. 17.57. In vak II beschikbaar gestelde blusvoertuigen geven alle water.

Overzicht toestand op 17.57

- Vak I: enkelvoudige brand veroorzaakt door brandbommen, uitbreiding kan worden belet, ingezet 3 blusvoertuigen. Zelfbescherming intact.
- Vak II: Oppervlaktebrand veroorzaakt door brisant- en brandbommen in wijken III en IV, branden breiden zich uit. Zie bijlage 5, waarop ook ingezette blusvoertuigen aangegeven. Zelfbescherming gedesorganiseerd.
- Vak III: Groepsbrand, veroorzaakt door brandend vliegtuig in blok 63. Ingezette blusvoertuigen: 5, namelijk
1 vooruitgeschoven eenheid en
1 peloton à 4 spuiten. Toestand ernstig.
Zelfbescherming intact.

Reserve: 2 blusvoertuigen in opstellingsplaats Ceintuurbaan.

- 17.59. De 2 in reserve zijnde blusvoertuigen ter beschikking gesteld van VC-bwr II.
- 18.01. Bericht van PC nopens bijstandverlening (bijl. 6).
- plm. 18.05. Aankomst van de 2 in reserve zijnde blusvoertuigen bij VC-bwr II.
- 18.06. Bericht vooruitgeschoven eenheid no. 2 om 17.25 bij perceel Vondelstraat 3 (blok 41) door bom vernietigd; verliezen aan personeel.
- plm. 18.09. 2 blusvoertuigen, die aanvankelijk in reserve waren, geven water.
- 18.25. Aankomst van pel. A-dorp uit kring Prov. 3 bij loodspost Bossche Straatweg.

Overzicht toestand op 18.25

- Vak I: enkelvoudige brand, individuele tactiek door 3 blusvoertuigen toegepast, laat zich aanzien dat brand beperkt zal blijven tot twee percelen.
- Vak II: Oppervlaktebrand, situatie aangegeven op bijlage 5. Blusvoertuigen bij Gemeenteziekenhuis passen grendel-methode toe, overigen vertragende methode. Zelfbescherming begint enige steun te geven.
- Vak III: Groepsbrand in 6 percelen van blok 63, is omsingeld, toegepast grendel-methode, doch toestand critiek aan noordzijde. Zelfbescherming bestrijdt vlieg vuur.

- 18.27. Bevel CBWR no. 5, waarbij pel. A-dorp ter beschikking van VC-bwr II (bijlage 7).
- plm. 18.30. Aankomst pel. B-dorp uit Prov. 3 bij loodspost Bossche Straatweg.
- 18.32. Bevel CBWR no. 6, waarbij pel. B-dorp ter beschikking van VC-bwr II (bijlage 8).
- 18.35. Pel. A-dorp meldt zich bij VC-bwr II
- 18.37. Pel. B-dorp meldt zich bij VC-bwr II
- 18.39. Bevel HBB waarbij rampgebied in de wijken III en IV verdeeld in twee operatiegebieden (bijl. 9).
- 18.40. Spuiten pel. A-dorp geven water, plaats van inzet zie bijlage 5.
- 18.42. Bevel CBWR no. . . . , waarbij pel. C-dorp uit kring Prov. 3 ter beschikking van COG West (bijlage 10).
- plm. 18.43. Spuiten pel. B-dorp geven water, plaats van inzet zie bijlage 5.
- 18.44. Aankomst van pel. C-dorp bij loodspost Bossche Straatweg.
- 18.47. Pel. C-dorp meldt zich bij COG-west.
- plm. 18.52. Spuiten pel. C-dorp geven water, opstelling zie bijlage 5. VC-bwr I meldt „brand meester” omtrent brand in blok 6; één blusvoertuig komt beschikbaar.
- 18.54. Bevel CBWR stelt vrijgekomen blusvoertuig uit Vak I ter beschikking van VC III (bijlage 11).

Overzicht toestand op 18.54

Vak I: enkelvoudige brand, „brand meester” nog ingezet 2 blusvoertuigen.

Vak II: Rampgebied in wijken III en IV verdeeld in 2 operatiegebieden.

Situatie zie bijlage 12.

OG-Oost: potentieel Y-stad (zie bijl. 12) past grendelmethode toe.

Pel. A-dorp en B-dorp nog steeds vertragende methode.

Toestand pel. A-dorp moeilijk.

In westdeel OG-Oost breiden branden zich uit. Zelfbescherming geeft geringe steun.

OG-West: slechts pel. C-dorp hier ingezet, past vertragende methode toe, branden breiden zich snel uit; geen zelfbescherming meer.

Vak III: Groepsbrand in blok 63 tot 6 percelen beperkt, toegepast grendelmethode, toestand nog steeds ernstig.

Blusvoertuig van Vak I nog niet in Vak III ingezet. enzovoort,

chronologische meldingen van gelijke aard als hiervoren vermeld; wat gemeld moet worden zie art. 282 van deze Leidraad.

Op markante momenten, doch zeker 1 × per uur, moet een overzicht van de toestand worden gegeven.

II. OPGAVE VAN VERLIEZEN

A. Personeel Y-stad

- a. Gedood: 1 groepsctd
1 pompbediener
8 brandwachts
- b. Gewond: 1 pel.cdt
1 groepsctd
6 brandwachts
- c. Vermist: 2 brandwachts.

B. Personeel van bijstandpotentieel van Prov. 3

- a. Gedood: gene
- b. Gewond: 2 brandwachts
- c. Vermist: gene

Van C 2

- a. Gedood: 1 groepsctd
2 brandwachts
- b. Gewond: 1 ciesctd
1 pel.cdt
6 brandwachts
- c. Vermist: gene

C. Materieel van Y-stad

Zie globale opgave bijlage 36.

D. Materieel van bijstandpotentieel

Van Prov. 3

Zie globale opgave bijlage 37.

Van C 2

Zie globale opgave bijlage 38.

III. OPGAVE VAN PERSONEN DIE ZICH HEBBEN ONDERSCHIEDEN

1. brandwacht P. C. Mol van Y-stad
2. groepsctd C. Jansen van Y-stad
3. ciesctd D. H. P. van Dongen van C 2
Rapporten ten aanzien van hun gedragingen volgen.

IV. BESCHOUWINGEN EN CONCLUSIES

A. Branduitbreiding en bestrijding

1. Zoals verwacht werd, is het stuiten van een oppervlaktebrand in een oude stadswijk uiterst moeilijk.
Het is bij deze ramp slechts gelukt door per plm. 20 m vuurfront één bluseenheid in te zetten en in de regel alleen daar waar vuurbrekers en straten van minstens 40 m het optreden begunstigen. Het verzuipen van tegenover het vuurfront gelegen panden bleek nodig.
2. Overigens geen opmerkingen.

B. Betreffende bwr-personeel

1. Het personeel van de pels van Prov. 3 was geïmponeerd door het angst-aanjagend gezicht van de oppervlaktebrand. Bovendien bleek het de verdragende bestrijdingsmethode niet goed te begrijpen.
2. Aan de cdtn van deze onderdelen werden enige bwr-functionarissen toegevoegd om hen ter zijde te staan. Dit heeft goed gewerkt.
3. Deze kwestie ware op te nemen met KHBB-Prov. 3.
4. Indien de voorziening van dranken achterwege bleef, traden korte tijd later verschijnselen op die wezen op bevangen worden door de warmte.
5. De voedselverstreking liet te wensen over; dit ware te bespreken met HDSV.

C. Betreffende het materieel

1. De spuiten van de firma Q bleken niet in staat urenlang achter elkaar te draaien. Een uitvoerig rapport terzake volgt.
2. De slangen merk X voldeden niet zo goed. Vele scheurden of vertoonden belangrijke lekkages.

D. Betreffende de bijstand

1. Automatische bijstand door Prov. 3

17.32. Aangevraagd.

18.25. Aankomst pel. A-dorp – 53 min. na aanvraag.

18.30. Aankomst pel. B-dorp – 58 min. na aanvraag.

18.44. Aankomst pel. C-dorp – 72 min. na aanvraag.

De in de praktijk gerealiseerde tijden komen ongeveer overeen met die vermeld in het beschermingsplan.

De pels van A-dorp en B-dorp hebben nagelaten te melden om hoe laat zij zijn afgereden. Daardoor kon ook niet worden geschat om hoe laat zij zouden aankomen.

2. Bijstand door C 2

17.43. Bijstand aangevraagd bij PC.

17.50. C 2 van Uithoorn afgereden.

20.30. Aankomst C 2 bij Y-stad.

In verband met de kapotte brug bij Z moest plm. 15 km worden omge-
reden; zodat totaal 96 km moest worden afgelegd. Er is dus gereden met
een snelheid van gemiddeld 36 km per uur.

Het nut, dat de cdt van de colonne vooruitsnelt om de inzet voor te be-
reiden, werd duidelijk gedemonstreerd.

Overigens betreffende C 2 geen opmerkingen.

E. Samenwerking met andere diensten

Geen opmerkingen.

F. Verdere bijzonderheden

Gene.

Y-stad, 6 mei 1954

De CBWR,

A.

**OPSOMMING VAN EVENTUEEL TE NEMEN MAATREGELLEN
TEN BEHOEVE VAN DE BLUSWATERVOORZIENING**

1. Het maken van afritten resp. toegangswegen naar „open water” (rivieren, kanalen, grachten, beken, meren, havens en dergelijke) en andere waterwinplaatsen, voor zover deze nodig zijn om de spuitten daarbij te kunnen opstellen.
Idem het treffen van voorzieningen om zo nodig de zuighoogte te verminderen.
2. Het treffen van maatregelen om het wegvloeien van het „open water” (men denke aan de beschadiging van dijken, sluizen, enz.) te voorkomen, bijvoorbeeld het voorbereiden van het plaatsen van schotbalken en dergelijke.
3. Nagaan of de bestaande brandriolen in goede staat verkeren door ze geregeld te controleren.
4. Het gebruik maken van de gewone riolering voor het transport van bluswater. Hierbij moet worden gelet op:
 - a. de diameter van het rioleringsnet
 - b. de mogelijkheid om dit net met water te vullen
 - c. de mogelijkheid om met een auto- of motorspuit het water aan dit net te onttrekken.
5. Verbetering van bestaande vijvers, zogenaamde wielen en sloten door deze uit te diepen, het plaatsen van betonnen ringen ten behoeve van de bluswatervoorziening, het maken van aanrijplaatsen en dergelijke.
6. Het treffen van voorzieningen om onder oorlogsomstandigheden snel te kunnen afleggen op de watervoorraden van bestaande zwembassins. Idem op de watervoorraden, die bij vele industriële bedrijven aanwezig zijn.
7. Het boren van putten en het verbeteren van bestaande putten; bestaande putten regelmatig doortrekken. Bij het afzuigen met pompen van grote capaciteit dient omzichtig te worden opgetreden, teneinde verzanding te voorkomen (de maximum capaciteit van de bron dient steeds te worden aangegeven).
8. Het maken van ondergrondse gesloten reservoirs. Deze dienen minstens een inhoud van 60 m³ te hebben. Behalve voor de eerste aanval hebben ze slechts nut indien een spoedige aanvulling van de watervoorraad op de een of andere wijze kan worden verzekerd.
9. Het maken van bovengrondse open reservoirs.
Deze moeten een inhoud hebben van minstens 150 à 200 m³. Ze zijn relatief goedkoper in aanleg, dan de gesloten reservoirs.

Dezelfde eis als aan het slot van p. 8 gesteld geldt ook voor de open reservoirs. Bij de aanleg van nieuwe wijken, stadsuitbreiding en dergelijke, zal het dikwijls mogelijk zijn door het maken van eenvoudige vijvers tevens waterreservoirs voor blusdoeleinden te scheppen. In sommige gevallen zullen ook gunstig gelegen ijsbaanterreinen als open bluswaterreservoir kunnen worden ingericht.

10. Nagaan of grote kelderruimten onder warenhuizen, grote kantoorgebouwen en dergelijke, die buiten gebruik zijn, zich lenen om in tijd van paraatheid als waterreservoir dienst te doen.

BIJLAGE M

VERZORGING VAN HET PERSONEEL

Zal nader worden vastgesteld.

BIJLAGE N

VERZORGING EN VOORZIENING VAN MATERIEEL

Zal nader worden vastgesteld.

1e WIJZIGINGSBLAD

OP DE „LEIDRAAD VOOR HET OPTREDEN VAN DE BRANDWEER IN HET KADER VAN DE BESCHERMING BEVOLKING (LBWR)”

1. Op blz. 14. Artikel 16; in sub *a* het woord „van” achter „potentieel” wijzigen in „aan”.
2. Op blz. 14. Artikel 16; in sub *c* het woord „van” achter „bijstandpotentieel” wijzigen in „aan”.
3. Op blz. 14. Artikel 18; in de eerste en laatste alinea „CBWR” wijzigen in „(P)CBWR”.
4. Op blz. 15. Artikel 18; in de eerste alinea „CBWR” wijzigen in „(P)CBWR”.
5. Op blz. 15. Artikel 19; in de eerste alinea „CBWR” wijzigen in „(P)CBWR”.
6. Op blz. 15. Artikel 20; het woord „CBWR” wijzigen in „(P)CBWR”.
7. Op blz. 15. Artikel 21; het woord „CBWR” wijzigen in „(P)CBWR”.
8. Op blz. 15. Artikel 22; in de eerste alinea „CBWR” wijzigen in „(P)CBWR”.
9. Op blz. 18. Artikel 37; in de derde alinea „wordt gevolgd” wijzigen in „worden gevolgd”.
10. Op blz. 20. Artikel 46; in de vierde alinea het woord „weder” schrappen.
11. Op blz. 23. Artikel 55; op de vierde en negende regel van boven en op de negende, veertiende, vijftiende en zeventiende regel van onder „CBWR” wijzigen in „(P)CBWR”.
12. Op blz. 24. Artikel 57; in de derde regel van boven „CBWR” wijzigen in „(P)CBWR”.
13. Op blz. 24. Artikel 59 vervangen door:
„59. De nablissing vangt aan wanneer de eigenlijke brandbestrijding is geëindigd en alleen nog vuurresten behoeven te worden afgeblust c.q. opgeruimd”.
14. Op blz. 24. Artikel 60; in de tweede alinea „de toestand brand meester is ingetreden” wijzigen in „het stadium van de nablissing is bereikt”.
15. Op blz. 24. Artikel 61; in de tweede regel van onder „CBWR” wijzigen in „(P)CBWR”.
16. Op blz. 25. Artikel 65; in de tweede alinea „aanvoerders” wijzigen in „commandanten” en „de op wijkpost” wijzigen in „op de wijkpost”.

17. Op blz. 25. Artikel 66; in de laatste alinea „blokbrandweer” wijzigen in „zelfbescherming”.
18. Op blz. 27. Artikel 77; in de laatste regel het woord „de” en de „ , ” schrappen.
19. Op blz. 34. Artikel 96; in sub *f* tussen „reddings-” en „en” inlassen „ , de ABC-”.
20. Op blz. 40. Artikel 115; in de eerste regel achter het woord „CBWR” inlassen „(ter uitvoering van het besluit van het HBB, als vermeld in artikel 101 sub a)”.
21. Op blz. 41. Artikel 115; in sub *g* laatste alinea „zogenaamde” wijzigen in „zonodig”.
22. Op blz. 43. Artikel 115; in sub *n* „de brand meester is” wijzigen in „het stadium van de nablissing is bereikt”.
23. Op blz. 59. Artikel 165; in sub *f* tussen „reddings-” en „en” inlassen „ , de ABC-”.
24. Op blz. 66. Artikel 194; in sub *c* „gegeven” wijzigen in „gegeven”.
25. Op blz. 72. Artikel 207; in de eerste alinea achter „verleend” toe te voegen „ , tenzij anders is of wordt bepaald.”.
26. Op blz. 73. Artikel 216; in sub *d* een „ , ” in te lassen achter „uitgevaardigd” ; voorts de „ , ” achter „ondergeschikten” schrappen.
27. Op blz. 87. Artikel 276; in sub *c* de afmetingen „5 × 5 cm” wijzigen in „4 × 4 cm” ; voorts de afmetingen „125 × 125 m” wijzigen in „100 × 100 m”.
28. Op blz. 88. Artikel 276; in sub *e* de afmetingen „(8 × 125) × (8 × 125) m²” wijzigen in „(10 × 100) × (10 × 100) m²”; voorts in de laatste zin „125 m” wijzigen in „100 m”.
29. Op blz. 92. Bijlage A en Bijlage B; achter „bijlage A” en „bijlage B” toe te voegen „(zie art. 37)”.
30. Op blz. 93. Bijlage C 1 en Bijlage C 2; achter „bijlage C 1” en „bijlage C 2” toe te voegen „(zie art. 37)”.
31. Op blz. 94. Bijlage D; achter „bijlage D” toe te voegen „(zie art. 42)”.
32. Op blz. 94. Bijlage E; achter „bijlage E” toe te voegen „(zie art. 49)”.
33. Op blz. 95. Bijlage F en Bijlage G; achter „bijlage F” en „bijlage G” toe te voegen „(zie art. 49)”.

34. Op blz. 95. Bijlage G; aan de linkerzijde van de schets dient, in overeenstemming met bijlage E, nog te worden toegevoegd:

„B
R windrichting”
A —————>
N
D

35. Op blz. 96. Bijlage H 1; achter „bijlage H 1” toe te voegen „(zie art 49)”.
36. Op blz. 97. Bijlage H 2 en bijlage H 3; achter „bijlage H 2” en „bijlage H 3” toe te voegen „(zie art. 49)”.
37. Op blz. 97. Bijlage H 3; aan de rechterzijde van de bovenste schets toe te voegen „doorsnede bij A”; cf. bij de onderste schets „doorsnede bij B”
38. Op blz. 98. Bijlage J; achter „bijlage J” toe te voegen „(zie art. 54)”.